

31/257

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 9-వ తేది సోమవారము
(శ్రీ) రక్తాక్షి సామ సంవత్సరము, మాఘమాస బహుళ వ్రథమ ౧.

No. 262
సంచిక ౨౬౨

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

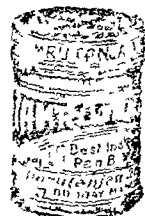
అమృతాంజనము సకలవిద నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుగోట్ట బావును,
పార్శ్వ మెచ్చలి శారదోచుకు, నొప్పిగోట్టను.
శిశువుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెగుట స్వల్పకాలమున శరీర
మందలి దుష్పదార్థములు తొలగించి బేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీరేవేసును.
దేశములలో కూడ వాడునున్నారు.

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డబ్బ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింటును కనిగది.
అమృతాంజనం డి. 6, 7 తంబుచెట్టివీధి మద్రాసు లేక, నొబాయి.

లోక ప్రసిద్ధమైన

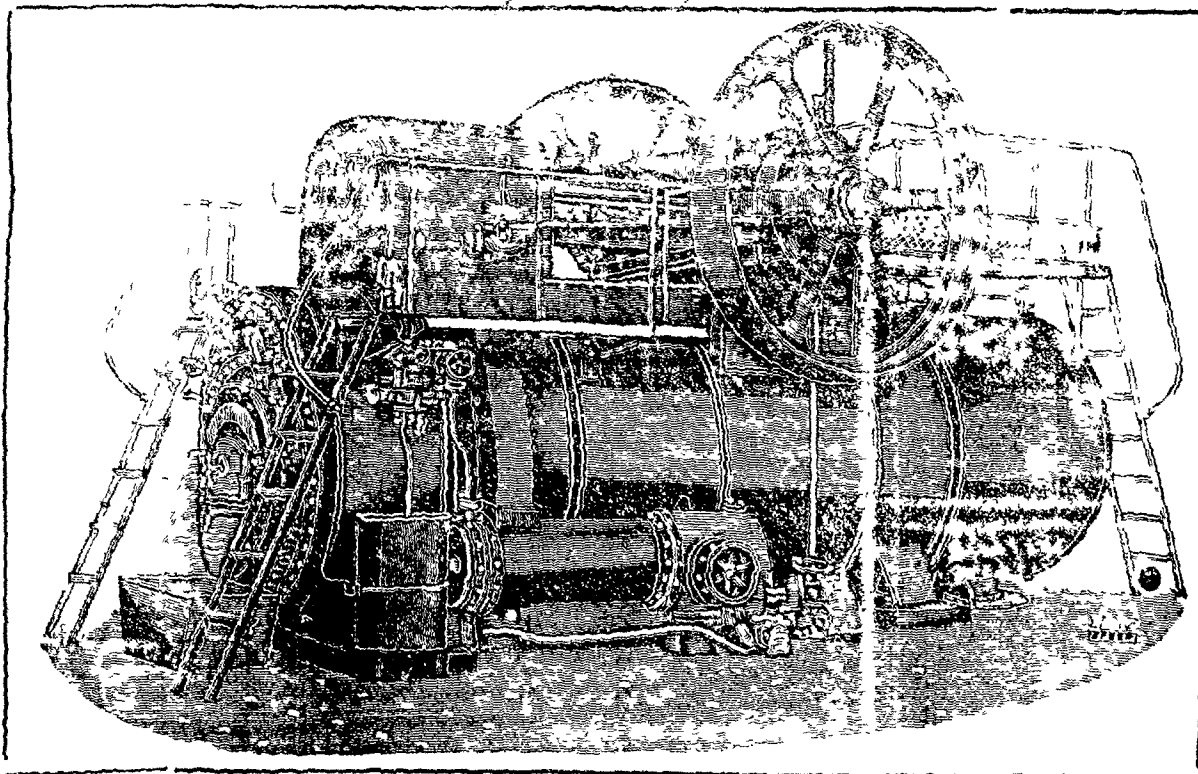
స్టీము యంత్రము!

(Super Heated)

హంజె స్టీము యంత్రము!!

22 B. H. P. గాయ 1250 B. H. P వరకు.

బాయిలరు ట్యూబులు వెలపలకులాగి శుభ్రపరచుటకు సాకర్వములు అమర్చబడియున్నందున బాయిలర్లు యెన్నటికిని చెడిపోవు.
యేమాదిరి యంజనులు కంటెను ఖర్చు మిగుల తక్కువ - కర్ర - బొగ్గు - పూక - పొట్టు - దేనితోనైన పనిచేయును.

గరిష్ఠ
వెలుగు సులభము
Prices
Challenge
Competition
నూతన పద్ధతులు
పనుసరించి అనేక
సాకర్వములు
అమర్చబడినవి.

గరిష్ఠ
Economy
unrivalled!
Latest
Scientific
Miracle!!
Wonderful!
Bargains!!!

ఇదివరకు యెన్నడు యిట్టి యంజనులు మీరు చూచియుండరు.

సంవత్సరం ఒక్కంటికి 3000 యంజనులు అమ్మబడుచున్నవి. త్వరపడి ఆర్డర్లు పంపుడు.

Telegrams:
"MACHINISTS"

సోలుయేజంటలు: డి. యల్. శాస్త్రి అందు కో., 12, తంబుచెట్టివీధి, మదరాసు.

WANTED కావలెను

40 ఇంగ్లీషు కంపాజిటర్లు

40 English Compositors

20 తెలుగు కంపాజిటర్లు

20 Telugu Compositors

బెజవాడ వాణిప్రెస్ లో తక్షణం

ప్రవేశింపవచ్చును

to Join Vani Press Bezwada at once.

మంచిరమైన పనితరము! బహుమతి పతకములు, డాలర్లు న్యాయమైన ధరలు!!

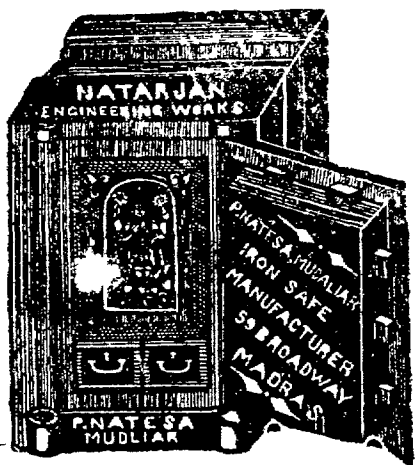

కటిని కోరిన ప్రతియొక్కరు తప్పక మా ప్రచురణకాలకు రా ప్రార్థించు. సీమవెండికి, సవరము బంగారుకు పూచీ యివ్వబడును. తృప్తికరముగా లేనిచో వాపసు తీసుకొనెదము. 172 పుటలుగల చిత్రమైన క్యాటలాగు 1కి రూ. 1-0-0 మా వద్ద ఇవి అనేక సాగరైన మోస్తరులలో సిద్ధముగా నున్నవి. లేనివి ఆర్డరిచ్చిన మీరు కోరు కాలములోగా తయారు చేసి యిచ్చెదము. తరుగు ధర మజూరి 1/2 సవరము క్రింది రూ. 4, 1 పలి రూ. 5, 2 పలి రూ. 6 ఒక అక్షరమును ఎన్ ప్రేమించి చేయుటకు మజూరి రూ. 0-1-0. వివరములకు వ్రాసిన లేక నేరులో వచ్చినను తెలుపబడును. (6) ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ, నగలవర్తకులు, 25 చైనాబజారు రోడ్డు, మద్రాసు.

న ర న ము

దృ డ మై న ది

న మ్మ క మై న ది

యొప్పటిమోస్తరుకారము కానగా తయారుచేయబడిన ఇనుకపెట్టెలు ఈవిధము లెంతవలెన కారినవ్ద అన్యుకమునకు సిద్ధముగాయున్నవి. కాంతులు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కోటకరేట్ల సంఘములు మొదలగువాటికి సరఫరా చేయబడినవి. (1429)

పి. న. టే. శ. మొదలియార్, ఇనుకపెట్టెలు చేయువారు,

ప్రావృట, 59, బ్రాడ్వే, మద్రాసు. నటరాజన్ ఎంజినీరింగు వర్కుస్. విరన్ అండు బ్రాన్ ఫౌండర్స్ అయిల్ ఎంజినులు, మోటారులు, మెషిన్ భాగములు, మొదలగువివిధ రీతిన చేయుటయందు సమర్థులవారు. రై నుమిలుకు కాపిస్ట్రీ సిలండర్లు, సాప్లింగు, నట్టులు, నగరముగా యావ్వబడును. శుభ్రరాయపేటెడి, పెద్దగాయకపేట, మద్రాసు. పెషినులకు సంబంధించిన భాగములన్నియు అర్ధర యిచ్చి, తయారుచేసి యివ్వబడును. 45 త్రవములు వ్రాసిన బహుళ ప్రాయబడును.

సమృద్ధిమగు కొత్తహరిది నగలుదొరకు స్త్రానము

ది ఆంధ్రజ్యోతి మానిఫాక్చరింగు కంపెనీ

హెడ్డాఫీసు, బెజవాడ. గ్రాంచి 51, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు

మావద్ద అనేకరకములు కొత్తమదిరి గాజులు, మెషిన్లును. కానుకలు అడ్డిగచెక్కులు మొదలగు బంగారు నగలున్ను, సవత్తుములు వేసిన అనేకచాదిరి అడ్డిగలు, జడలిళ్ళు, వాగరములు, ఉంగరములు, చంపవరములు, పతకములు, మొదలగునవి వెండి రైలుకూజాలు, టంబ్లర్లు, పేలాగిన్నెలు, కాపిస్ట్రీ మొదలగు పాత్రసామానులున్ను అనేకరకములు కాట్టెలును, మొదలగు అన్నివిధముల యెప్పుడున్ను యుండును కాను బంగారమునకు స్పష్టచాదిరేడికిన్ని రత్నములు మొదలగువాటికి గారంటి యివ్వబడును నచ్చనిది వాపసు తీసుకొనబడును

ప్రావేటర్లు - కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి,

1597

శరగపాటి కోటయ్య అండు బ్రదరు,

ఆంగ్లసామ్రాజ్య కుప్పరోగ

నివారణ సంఘము

బహిరంగనభ

గవర్నరుగారి వ్యవస్థాపనాంబరీ

ఆంగ్లసామ్రాజ్య కుప్పరోగ నివారణసంఘము కాఖియగు మద కాసుకుప్పరోగనివారణ సంఘమువారి యాజమాన్యముక్రిందనొక బహిరంగసభ 2-25 వాడు జరిగింది గవర్నరుగారివ్యవస్థాపనాంబరీ. గవర్నరుగారి భార్యగారు హాజరైనది. వచ్చిన తదితర ప్రముఖులలో పానగల్లు రాజా, శివజ్ఞానంపిళ్ళ, త్యాగరాయ శెట్టి, టి. ఆర్. వెంకటరామశాస్త్రి, రాజ్ బిల్లవనంపిళ్ళ, రాజ్ బిల్ల తనికాచలం శెట్టి మొదలగు నుప్రసిద్ధులను కలుసుకొని సభ ప్రారంభించుచూ గవర్నరుగారు ఇంతమంది ప్రముఖులు రావడం వై ప్రాయగారి విజ్ఞప్తియందుగల ఆదరణకు నిరద్యనమనియు, యానుమోదననివారణకై చేయవలెనను సభలు జరుగుచున్నవనియు వై ప్రాయవిజ్ఞప్తికి ప్రోత్సాహము చూపబడుచున్నదనియు, ఈవిషయమున మదరాసు రాష్ట్రము వెనుకబడదనే దైర్యము తనకుగలదనియు, కుప్పరోగముచేసే ఘోరముల తాను చెప్పనవసరములేదనియు, కుప్పరోగమున్న వార ను సంఘమెట్లు చేలివేయుచున్నది, వారి నెట్లుసంహరింపగోరునో, సభ్యులెరుగని సంకలితాదనియు ఇచ్చాళ్లనండి యారోగమును శాతమాధుర్యము వైద్యులుయొద్దించు పరిశోధనలు జరుపుదములు కాగలవనియు యారోగము ముదరనప్పుడేమందు పెంటబట్టుననియు, యారోగముతో బెబ్బులుటకు ధనసహాయ మవసరమనియు, ధనసహాయ మెందులకన్నచో (1) ఇంకను కుప్పరోగమారణవిధానము నిరయపరిశోధనల జరుపుటకు (2) ఈపరిశోధనల ఫలితములకు జేరేమందలి వైద్యులనుకేర్పటకు (3) కొత్తపద్ధతి ప్రకారం రోగులను చికిత్సచేయు వైద్యులను స్థాపించుటకు, (4) ఇదివరకు స్థాపించిన వాటికి సాయము చేయుటకు (5) ప్రత్యేక బోధకుల తయారు చేసి వాటిని చాకగా దొరకుమార్తలు కనిపెట్టుటకు, (6) రోగమును గూర్చి ప్రజలందు ప్రచారము జరిపించుటకు, ఈ ఆరుకారణములబట్టియు ధనసహాయ మత్సవసరమనియు చెప్పచూ ఒక స్నేహితుడు రూ. 100.00 విరాళము నిచ్చెనని వార్తాధ్యక్షులు చెలరేగ యుపన్యసించి కూర్చుండెను.

తరువాత పానుగల్లు రాజాగారు "వై ప్రాయగారి విజ్ఞప్తి ననుసరించి కుప్పరోగనివారణకై ధనసహాయము చేయుటకు రాష్ట్రీయుల సేవభవారు కోరుచున్నారని" తీర్మానము నుప పాదించి యువరాజాగారి సందేశము, వై ప్రాయగారి విజ్ఞప్తి, గవర్నరుగారి లెక్కన మూడువలెనీ తమ్ములను కార్యకూరుల గావించి కష్టనిర్వాహనమునకు పురికొల్పుచున్నవనియు, జయమమిద జయము వచ్చునన్నట్లు విశోధుతోపాఠి యుద్ధవముల తిప్పించుకొని జగ్గసింగిగార్ని సామ్రాజ్యము యిప్పుడు తన అంతిమరోధులకు ఉత్తరోగ క్రిముల గెలువలసి యున్నదనియు, పాతపిచ్చి వదలిపోవు ట్లుకు రోగమును పారదోలుటకు క్రితసామ్రాజ్యములతో పనిచేసి పరిశోధనల సల్పిన శర్వారోగిల్లు రోజుగారు సంప్రసనియలనియు మదరాసులో తాము 2000 ఖండి రోగులుండుటకు వీలగు కుప్ప వైద్యుల నొకటి చెంగల్పివద్ద స్థాపింపనున్నట్లునూ అంతరునూ యారోగవివృత్తికి విరివిగా ధనసహాయము చేయవలెననియు నుపన్యసించి ఖాల్ బి ఉస్మాన్ సాహెబ్ గారు తీర్మానము ననువదించుచు మాటలాడిరి. తరువాత మేజర్ జనరల్ సైమన్స్, డి. తనికాచలం శెట్టిగారు రుపన్యసించి ద్రవ్యసహాయము చేయుదని సభ్యులను తద్వారా ప్రజలను నుద్దేశించిరి సర్ శేమ్స్ సింప్సన్ గారుగూడ తీర్మానమును బలపరచుచు మాటలాడిన తర్వాత తీర్మానము వోటుకుపెట్టడి ఆమోదింపబడెను.

పిదప టి. ఎం. కాసుగారు కృతజ్ఞతావందనము లర్పించుటతో సభ ముగిసెను. సభవారు వెళ్ళిపోవుచుండగా గవర్నరుగారు విరాళములు ఇచ్చేయలో బ్యాంకువారు పుప్పు కొందురని ప్రకటించిరి:—

కీసా 1-8
రూ. 2-0-0.
కు సు ము
వి. పి.
యామందు గగేరియా అను నెకరోగమును 24 గంటలలో నివారించి మూత ద్వారమునుండి వెలువడు ప్రావమును తూత్రము విడుచునప్పుడు గలుగు చురుకుపాట్ల, మొతులకు బాధలను, వెంటనే నిలిపివేయును. స్త్రీలకుగలగు భౌతికమయిన కుటుమార్తలు లయిననూ ఆశ్చర్యముగా కుడుచ్చును.
ఆనందకుటీరము, పోస్టుబాక్సు 246
మదరాసు.

మా పెద్దనోటిసులగు చూడకోరెదము.

మదరాసు శాసనసభ

(సోమవారము తరువాయి)

వరదలవలన చెడిపోయిన రహదారుల పరిశోధనకుగాను
ప్రభుత్వమునుండి రూ. 1,23,827 అయినపు గ్రాంటు నొస
గబడుటకు గాని పానుగల్లు రాజుగారు అనుమతించిరి

రాలి బి. సి. ఎలిరాజుల నాయకులుగాను ప్రభుత్వ
విభాగమును వినియోగించు నిమిషములకు ప్రభుత్వమువారి కేమెం
టర్ ప్రత్యేకవిధానములదానిని పంపించిరి.

మ. తిక్కన పంతులు ప్రభుత్వములగుననుమతిలకు విధా
నములదేమో తెలిసి ఏ గోరుచున్నారను నొకభర్తని

విశ్వనాథరామగారు:— గంజాముజిల్లాకుండు వరదల
వలన చాలినపుడు కలిగిననష్టములను పరిశీలించి మొదలగు వన్ని
యు పరిష్కరించునందుకు మంత్రిగారు వాని పుష్కలమునకు
సహాయము చేసినవారి కంతయు కృతజ్ఞులమగుటకు నుడిచిరి.

పిదప గ్రాంటు సభ్యులచే నామోదించబడెను.

మదరాసు సివిల్ సర్జన్ బిల్లు

1878 వ సం॥ మదరాసు సివిల్ సర్జన్ బిల్లును 1వసారి
గ సెలక్షన్ మిటికి వచ్చిన సందర్భమున విషయం చట్టముగ జేయ
బడవలెనని ఉపవాదించిరి.

పిదప మరల సభకు క్లాజులన్నియు క్రమముగ పట్టు
లచే నామోదించబడి బిల్లుకుందలి భాగములగు చేర్చబడి సెలక్షన్
కమిటీ వారు సమీక్షించినవిగాను బిల్లు చట్టముగ తీర్మానింప
బడెను.

ప్రభుత్వోద్యోగములందు ప్రత్యేక

సంఘ ప్రాతినిధము

ప్రభుత్వ ఉద్యోగములందు అల్పాద్యోగము
లందును హిందూయు 100 కి 40 వంతులు బ్రాహ్మణేతరహిం
దువులకును, 100 కి 10 వంతులు అంత్యజాతులకును, 15 వంతు
హమ్మిద్ గులకును, 10 వంతులు భారతీయ క్రైస్తవులకును
10 వంతులు బ్రాహ్మణులకును, మిగిలినవి ఇతర సంఘముల
ప్రాతినిధ్యమునకు వాటి పరిక్షలలో ఆరేలేన ప్రాతినిధ్యమును
ప్రత్యేకించుటకు ప్రభుత్వమువారి కేసభవాన నిర్ణయించె
య్యుచున్నారు.

రాలి బి. డాక్టరు. సి. నరేంద్రులయొక్కగాను ప్రతిప
పాదన పలువురు ఈ కేసుకుండు ప్రతి సంఘమును
ప్రత్యేక ప్రత్యేకముగ విభజించి పరిశీలించి న్న
దనియు, ఒకసంఘమునకు కేరళ సంఘమునకు వర్తనము
తెచ్చి తప్ప కేరళీ విషయములలోను సమానముగ లేదనియు,
కావున సంఘవిభేదము లేదేకనుండు ఉండకలేదనియు, 70 వం
తవరకులనుండి ప్రత్యేక సంఘప్రాతినిధ్యమునకు ప్రభుత్వదృష్టి
నాకర్షించుచున్నది ప్రభుత్వమువారు రద్దవుతున్న ఈ
విషయములో నిజమును గానియమన్నారు. అత్యధి అవరణ
యందు పెట్టుదులలేదు. దేక్షయుండు చాల అసంతృప్తి జనించి
యన్నది. వారి కోరికలెప్పుడు కేరళుగా అవకాశము
అభించలేదు 1922 సంవత్సరము దీనివారిచేతనే ఈ సమ
స్యపై కొన్ని తీర్మానములు జేయబడెను. కాని అదికార్యరూ
పమున దానిలేదు సర్ చార్లెస్టుటాడ్ పాంబుల గారికి ప్రభు
త్వమును ప్రకటించిరి. పి. న. సి. బి. పి. డి. సి. ని. యి
మిందునును, ప్రాథమిక సెక్షన్ లో, వారికి అధికారమును
వామ బ్రాహ్మణేతరుల సౌకర్యములను గమనించెదరని తెలిపి
అందుకు సమ్మతితో నంగీకరిం. అసంఘము ప్రత్యేకముగ నీకా
ర్యనిర్వహించుకొరకే నియమించబడినదని తెలిపవరని కాని
సంతృప్తి వేరవర పనియేమియు జగగకుండుట ఆశ్చర్యకరము.
ప్రత్యేక సంఘప్రాతినిధ్యమే నిజమగువాతీయపు నయ
ధర్మము. పామనాస్థానక జనులు అభివృద్ధి తెంది ఉన్నతకుల
స్థలలో సమానముగ స్థితి రాగలిగిననే హిందూజాతీయమునకు
మోక్షముగలవని నుడిచెను.

చిర బర నాథారామగారు ఉపపాదనకు బలపరుచుచు
ఉపపాదనకు నిలబడినట్లు సాంఘికాంతర్య భేదములకు
అధికముగ సున్నముల లేవు అభిప్రాయము గుగాదనియు,
20 సం॥ క్రియిస్తుట్టి చాలాపలుకు నేను తగ్గినదియు,
అన్ని సంఘములందును వివరముగ పరిశీలించుచోడనే ప్రముఖ గని
ఎల్ల అధ్యక్షులగుచున్నదియు నేను సంఘము ప్రభుత్వములందు
చాలకున్న ప్రాతినిధ్యముగలిగి యున్నదనియు, కావున సంఘ
ప్రాతినిధ్య ముండవలెనని కోరి.

పి. వి. వెంకట రమాయ్యగారు టి. ఎ. రామలింగ
శెట్టిగారు కలిగినవరణలు పరాదంప గోరిరి.

టి. ఎమ్. నరసింహాచార్యులుగారు సభకు బలపా
దింపుట కాక్షేపించిరి:—

జె. ఎ. సభాపాగాయ:— ఉపపాదనపై మాట్లాడుచు
బలపరుచుటకు పక్షము పదవుల కొరకేల పారాదంపనో తెలి
యకున్నాదనియు గుణమునుబట్టి చతువునుబట్టి ఉద్యోగము
లోనంగ బడర తెలియనియు నలికి భారతీయ
క్రైస్తవులకు సమానముగ ఉద్యోగముల నీతువలెనని కోరిరి

పిదప రాలి బి. టి. ఎమ్. నరసింహాచార్యులుగారు ఉ
పపాదనపై మాట్లాడుచు ఈవిషయపై ఆలోచించుటకు నగిన
అవకాశము లేనందున శాశ్వతముగా ప్రత్యేక సెక్షన్లు కాక్షేపిం
చితిమిరి గత నామము సంవత్సరములందు ఈ ప్రత్యేక ప్రాతి
నిధ్య సమస్య నశించినదను యాశచే
చాలసహనముతోనుండిరి. డాక్టరు సి. నరేంద్ర
య్యలయొక్కగాను ప్రతిపాదనకును నందు జేరినపిదప నీసమ
స్యకు విధివాదని తెలిపితిరి.

నరేంద్రయ్యగారు:— లేదు, మునుపటికన్న నెక్కు
మట్టులలో నున్నాను (బ్రాహ్మణేతర ప్రభుత్వ పక్షపక్షుల
నుండి "విడుదలము" ను కోరుట).

నరసింహాచార్యులు తిరిగి ప్రసంగించుచు అట్లుగనె
ముచుచున్నారా కి పూర్వమునుండి మాట్లాడు
చు గలేదని తెలియుచున్నది. ఈ సమ
స్యకులక్ష్యముగ పరిష్కరింపబడునదిగాను, ఇతరుల అభిప్రాయ
గలిగిన వత్తునా రంబించుచోయే విధానము దీనివలనవచ్చు
(బ్రాహ్మణసంఘమును సంతోషించుట నాకే విధియగును).

పి. ఆంజనేయగారు:— (బ్రాహ్మణులను నే నట్టి సం
రక్షణకు అసంతోష ఒక హెచ్చరిక

నరసింహాచార్యులుగారు:— బ్రాహ్మణ సంఘమును
రా. రా. పు. 100 కి 90 నుండి అరకు
జ్ఞానముగలవారు. అందు సగమునుండి ఉన్నత విశ్వాభ్యాసము
బడవలెననియు. మీ రిప్పుడు (బ్రాహ్మణేతరులు) అధికార
మును చేతులందు గడిగియున్నారు. (బ్రాహ్మణులు ప్రభుత్వో
ద్యోగముల లభించునను ఆతలో పరిక్షించు కృతార్థులై కేవ
లము వానినే తిమిషనాధారముగ ఆధారపడియున్నారు. అట్టి
రిరి ఈసంఘమును రక్షించుట ప్రభుత్వమువారి విధికావా?
వారందరిని ఎచ్చటకు తరిమెదరా? వారు తిరిగి ఏ సజాయిచిరా
కరణోద్యమమునో లేవనెత్తుదురు ఈ అంశపై అరాచకము
నకు కాగ మగును. ఈసంఘము ప్రజలను విధులందు తిరుగ
నిచ్చెదరా? ఈ నిరుద్యోగ సమస్య అధికారము హస్తగతము
గానియకొనిన పక్షమువారికిని, ప్రభుత్వమునకును, దేశమున
కును ఉపద్రవకర మగును. కావున మీ కెల్లరకు నే నీ హెచ్చరి
కను జేయుచున్నాను. ఈవిషయం ప్రత్యేక గడులుగ జేర
ప్రజలకు విభజించిన దేశమునకుగాని ప్రభుత్వమునకుగాని ఎట్టి
లాభమైనది లగగలదా? ప్రభుత్వమువారును, బలపరుచున
పక్షము వారును బ్రాహ్మణసంఘమును వృద్ధిజేయుటకు బూను
కొనుచు. మే మర భయములపట్టి పోయి ముక్కుముసానించుచు.
వి రిప్పుడు కోరితముల నియమింపుచున్నారా! (ఘర్షణ)
మొదటి నుండియు బ్రాహ్మణులు విద్యనే యాధారముగ
గలిగి యు న్నారు. మే ము చాల ఇబ్బందుల
పాలమగున్నాము. ("వివరించు" అని కేలు) మావలననే!

పి. మునిస్వామినాయుడుగారు:— (బ్రాహ్మణులు ఇతర
పక్షమువారును నిరుద్యోగులగు బ్రాహ్మణేతరులసమస్యను పరి
ష్కరింపకలక్షణా తెలియగోరెదను.

పి. ఆంజనేయగారు:— ఉపపాదనమునకు ప్రత్యేక
యట క్రమవిధిమని ఆక్షేపించిరి

అధ్యక్షులందులకు అట్లు ప్రశ్నింప విలులేదనిరి.

నరసింహాచార్యులుగారు:— ముఖ్యముగ అధికారము
వహించియున్న పక్షము వారికివనికి తెలిపెట్టరాదు. నేను
ఈ రాజధానియందు నివసించు సంఘమునకు యభిప్రాయమును
వ్యక్తీకరించుచున్నాను. బ్రాహ్మణులు తమముద్యోగ నిర్వ
హణమందు జాగరూకతతో, నిపుతతో ప్రభుత్వ పరా
యణులై ప్రవర్తించిరి. వారి నిజమగు హక్కులకొక వారు
పోరకుమన్నారు. 150 సం॥ నులనుండి ప్రతిభువారి పరి
పాలనకు బ్రాహ్మణులెంతయు తోడ్పడిరి. కొందరుభక్తులను
చచ్చు నింతటితో నాపవలసినదిగోరిరి. అంతటితో చచ్చు
నాపి ప్రతిపాదనపై వచ్చు మార్పు 2 వ లేదనాటికి నిలిపి
యించిరి.

అంతటితో సభ్యులు సమావేశమును వాయిదించిరి.

బొంబాయి దారుణహత్య

కృష్ణలాలవోరాగారికి రిమాండు

ఇందువారునుండి ఏడుగురిని బొంబాయి తీసుకొని
వచ్చిరి

ఇందురు ముద్దాయిల న్యాయవాది

రట్నంబో అరెస్టుచేసి తీసుకొనివచ్చిన కృష్ణలాల వోరా
గారిని రిమాండులో నుంచుటకు బొంబాయి జైలులోనున్నట్టి
టు ఉత్తరు వొసగెను.

ఇందురు అరెస్టు

ఇందురులో అరెస్టుచేయబడిన వారిని ఏడుగురి 7 వ
లేదీ ఉదయమునకు పోలీసువారు బొంబాయి (కొలూబా రైలు
స్టేషనుకు) తీసుకొనివచ్చిరి. వారి నేడు తీసుకొనివచ్చెదరని
ఎవరికిని తెలియదు గాన రైలుస్టేషనునకు ప్రజలు గుమగూడ
లేదు. ఆరే అలోపచ్చిన ప్రయాణీకులందరూ దిగి వెళ్లవరకును
వైదొలకు దింపలేదు. పిమ్మట వారిని చెరసాలకు తీసుకొనిపో
యిరి. జనాదు మధ్యాహ్నము రాజధాని మేజిస్ట్రేటు కోర్టుకు
తీసుకొనివచ్చిరి. మేజిస్ట్రేటు రహస్యముగా విచారణచేసి రిమాం
డులో నుంచుటకు ఉత్తరు వొసగెను.

ఇందురు ముద్దాయిల న్యాయవాది

పిమ్మట యీ ముద్దాయిల పక్షమున న్యాయవాది
కాకుగానూవారిని పోలీసువారి అధీనమున నుంచగూడదనియు
జంబులకు పంపివలెననియు మేజిస్ట్రేటుకోర్టులో పిటిషను
పెట్టెను "మహిరంగముగా విచారణ జరుగునని ఆశించి నేని
చటికివచ్చితిని. మీరు రహస్యముగా విచారణచేసి రిమాండు
ఉత్తరువునిచ్చితిరి. ఇతర ప్రభుత్వాధీనమున నున్నవారి
ని అరెస్టుచేసి తీసుకొనివచ్చినపుడు వారిని పోలీసువారి అధీ
నములో నుంచగూడదనిగాన వారిని జంబులకు పంపవలెను"
అని కానుగాగారు సభముగానుగా వాదించిరి. సోమవారము
నాకు మరల పిటిషను పెట్టుదు ఈలోగా పోలీసువారికి
గూడ తెలుపుచు అని మేజిస్ట్రేటు నుడివెను. (అ. ప్రె)

సిక్కిలింగ్ అండ్ బ్లాక్ మర్కింగ్

సూక్తులు

మదరాసు సెంట్రల్ స్టేషన్

మదరాసు నగరకు మహారాష్ట్ర రైల్వే లోకల్ ఎక్స్ ప్రెస్
కమిటీవారు 6-2-25 నాడు పాల్కుబోను నగరలో అగ్నినునందు
సమావేశమైరి. ఇ. ఎఫ్. థాంప్సన్, పి. శివరావు (ఎం. ఎల్.
సి. జర్నల్) గాల్ గాల్ మహమ్మదుశాన్ నా హాజరవారు
మొదలగు ప్రముఖులు హాజరైరి.

ప్రయాణీక సౌకర్యములకు గూర్చియు, రిక్లెమ్ మెం
టు రూములను గూర్చియు, తదితర ముఖ్యవిషయములను
గూర్చియు చర్చయైనతర్వాత రైలుస్టేషన్లందు వివిధములలో చర్చ
వచ్చిరి. రైలు యిష్టమున్నంత చోటగా యింకొక రైల్వే కంపె
నీలో ప్రపంచమునం జెప్పటము లేదు. క్లుప్తమునకు సౌక
ర్యములూ కావలెనంటే దుర్లభమని అధ్యక్షుడు చెప్పెను. మన
రానునండి కేరళకుండుటాపు బొంబాయి ఘట్టు ప్యాసెంజరు
ప్రయాణీకులకు భోజనకసరము 1925 మార్చి 1 లేదీనుండి క్రొత్త
టైంట్లలో ప్రకారం ఏర్పాటుచేయబడునని నిశ్చయింప
బడెను.

సభ ముగిసినతర్వాత సెంట్రల్ స్టేషనులో క్రొత్తగా
ఇట్టిక సిక్కిలింగ్ అండ్ బ్లాక్ మర్కింగ్ సూక్తులను పట్టుకొ
దర్పించిరి. సిక్కిలింగ్ లోను బ్లాక్ మర్కింగ్ లోను రయో
యకాగోగారికి మాదిరి రైల్వే యొక్క 276 అడుగుల పొడుగు
న్నది నిర్మింపబడెను. దీనికి స్టేషనుగలపు 1 జంక్షన్, 2 థియ
లోరైను స్టేషన్లు. అంతా నిజముగా రైల్వేలో జరుగు పద్ధతి
ప్రకారం నేర్పుటకు దీనిగా ఏర్పాటుచేయబడినది సభ్యులకు
అమోడెక్ రైల్వేముచ్చేయు విషయము ముతముడెను.

రైల్వేక పట్టుకొ తరువాత వెయిటింగ్ హాలునవ్వు
తీసికొనిపోయిరి. అక్కడ జనం ఒత్తిడికనుండుటకు, జేలు
దొంగలనములు జరుగకుండుటకు ఏర్పాటుచేసిన విధముల నిశ్చ
యించి సంతోషించిరి.

బెంగాలుగవర్నరుగారి కొత్తపత్త

రెండవ మాటలు

మంత్రులుగావలయునా లేదా?
ప్రభుత్వభవనమందు సంప్రతింపులు

కలకత్తా, ఫిబ్రవరి 7 - మంత్రులవేతనముల చట్టమును గురించి బెంగాలుగవర్నరుగారు ఆవలంబించవలసిన మార్గమును గురించియు కాసనసభయందలి వివిధరాజకీయపక్షనాయకులతోను గవర్నరుగారు సంప్రతింపబడి కొకసమావేశము ప్రభుత్వ భవనమందు జరిగినట్లు తెలియుచున్నది. సమావేశమందు స్వరాజ్యపరిగ్రహ హాజరైరి.

వివరములు

కలకత్తా, ఫిబ్రవరి 8 - దొరతనమువారి భవనమందు నిన్ను జరిగిన సమావేశమందలి వివరములనుబట్టిబాడ సమావేశము సమకూర్చుటకు గవర్నరుగారి అంగీకారముపై ఆంతరంగిక కార్యదర్శి బెంగాలుకాసనసభయందలి ఎల్ల రాజకీయపక్షముల వారికిని ఆహ్వాన లేఖ ఎంపినట్లు తెలియుచున్నది. గవర్నరుగారి ఆంతరంగిక కార్యదర్శి బంపిన లేఖయందలి విషయములు దిగువను బొందుబర్పబడినవి -

మంత్రుల వేతనముల విషయమున దీనికొనవలసియున్న చర్య విషయమున గవర్నరుగారు కాసనసభయందలి రాజకీయపక్షములతో సంప్రతింపబడుటకు ఘనతపహించిన గవర్నరుగారు ఆహ్వానించుచున్నారు.

మంత్రుల నిర్ధారణవిషయము, ఎవరినైనను నియమించిన యెడ, సమావేశమందు చచ్చుపబడదు దిగువను దుదహరింపబడిన కెందుసారాంశములపై కాసనసభ్యులు స్పష్టముగ అభిప్రాయమును తెలియజేయ ఆదనుయిచ్చుటకు గవర్నరుగారు ప్రయత్నించుచున్నారు.

(1) బెంగాలు కాసనసభకు మంత్రులను నియమించుట యిష్టమా లేదా?

(2) మంత్రులను నియమించవలయుననిన యెడ వారల వేతనమెంత యుండవలయును. అను సందేహప్రశ్నలకును కాసనసభ్యుల అభిప్రాయమును గావలయుననినంగ రాష్ట్రీయ గవర్నరుగారు, లిట్టర ప్రభువు, గోరుచున్నారు. వ్యక్తుల అభిప్రాయములతో యెంతమాత్రమును సంబంధము లేకుండ నీరెండవప్రశ్న చర్చించవలయును. నాథ్యుపై సంకల్పముగ, ఆదాన వ్యయపట్టిక కాసనసభయందు ప్రవేశపెట్టుటకు పూర్వము మొదటి ప్రశ్న అంగీకరింపబడినయెడ, ప్రజామంత్రుల పరిపాలనకొరకు ద్రవ్యమియ్య కాంక్షనుచేయవలసినదిని కాసనసభయందు గోరుట కుముందే మంత్రుల నిరసానుచుచేసి మంత్రులు కాసనసభ్యుల ఆశూదమును మారగొనినదియు లేనిదియు కాసనసభ వ్యక్తపరచుటకు వ్యవస్థ నీయబడును. ఫిబ్రవరి 7-న లేదీ శనివారమునాడు 12 గంటలకు ప్రభుత్వభవనమందు జరుపబడు సమావేశమునకు మీరు హాజరై యీ సారాంశములపై కాసనసభ్యులకు తీర్పును దీనికొనుటకు ఆర్డర్ మైన మీ సలహా నిచ్చినయెడ ఘనతపహించిన గవర్నరుగారు సంకల్పించెదరు. బెంగాలు కాసనసభయందలి వివిధరాజకీయ పక్షనాయకులకును యీ లేఖ పంపబడెను సమావేశమునకు హాజరైనవారిలో సర్ విల్లీచికేరి, విల్లియమ్స్, జే. యం. నేకెగుప్త, కె. గాన్తేకర, రాయ, నవాబుజిల్దారు, ఎం. కె. పట్టాచార్యులు, బి. తేంద్రనాథబాను, బి. చక్రవర్తి, యస్. సి. సెన్, డాక్టర్ విద్యాచంద్రరాయ, కుమార్ సాహిబ్ నేఖరేఖరరాయ డాక్టరు ప్రభాకర్ శాస్త్రి గారుగలరు.

సమావేశముయొక్క ముఖ్యోద్దేశము

మంత్రులుగావలయునా లేదా అనువిషయమున స్పష్టమైన అభిప్రాయమును బెంగాలుకాసనసభ్యులనుండి గ్రహించుటకు ముఖ్యమంత్రి నలుగురుగారు ముఖ్యముగ యీ సమావేశము గావించబడినది ప్రధమమున బెంగాలుగవర్నరుగారు నుడివిరి. ఈవిషయము పరిష్కారము నిమిత్తము వెతుక కాసనసభ్యులయెదుట బెట్టబడినప్పుడు మరికొన్ని వేరుకారణములచే విషయప్రాముఖ్యత మరుగుపడెననియు, మంత్రులవేతనములను నిరుగునీయబడిన కాసనసభ్యులకు తీర్మానములను మంత్రుల ఆశక్తికతలేదని అధిమామియు సంక్షేమములు గొన్నిచోట్ల బలముదెరుచున్నవనియు గవర్నరుగారు చెప్పిరి.

బి. చక్రవర్తి గారిసూచన

అదాయవ్యయపట్టికయందు, బడ్జెటునందు, మంత్రులవేతనములొరకు ప్రభుత్వము యేర్పాటు గావించవలయునని

సిఫార్సు చేయించుచు కొక అసభ్యుల సభ్యునిచే ఉపపాదకము కాసనసభయందు ప్రతిపాదించబడినది, సభ్యుల అభిప్రాయమును తెలిసికొనవలయునని చక్రవర్తిగారు సూచించిరి.

జె. యన్. సేన్ గుప్తగారి జవాబు

అర్థికము రద్దు గావించుట మొదలగు కొన్ని సదుపాయములను ప్రభుత్వము గావించినగాని స్వరాజ్యవాదులు ప్రతిఘటనమును విరమింపరని స్పష్టముగ జె. యన్. సేన్ గుప్తగారు చాటిరి ఒకగంటకాలము ర్యవరిగను బడ్జెటునందు మంత్రులవేతనముల కొరకు యేర్పాటుచేయవలయునని కాసనసభయందు సిఫార్సుచేయుటకు వోక తీర్మానము ప్రతిపాదించబడుటకు సమావేశమున దామోదించబడెను. (అ.పె.)

నరబలులు

కలకత్తా, ఫిబ్రవరి 8 - బర్మాగవర్నరుగారు సర్ హార్టుటు బట్టగుగారితో హుకాంగులలోనులకు బోయిన బర్మా ప్రభుత్వ ప్రధానకార్యదర్శి లీవి.కె. గారు, ఒకానొక విలేఖలతో వారి మనభవముల తెలిపిరి నాగులను యడవిజాతివారిని నరబలులు, బానిసపదాదులు మానివేయవలెనని కోరగా, వారు నరబలిన మానుటకేవలంప లేదు. మార్గము లే యున్నను, దృఢమగు వచనములచేత నగబలులను మానుటయందు తమయని చ్చును సూచించిరి. తండ్రితాతలకుండి పారంపర్యముగ వచ్చుచున్న యానరబలిన మానలేమనియు, మానినయెడల ప్రాణములకు, క్యవసాయములకు, తమమభివృద్ధికి విపరీతము హానుకలుగుననియు సూచించిరి.

కాని గవర్నరుగారి యంతర్జాత్య హృదయమునే బాపెను. ఈ హుకాంగులను మాన్పుటకు ప్రభుత్వము గాతెట్టి కేంకలను యడగని నుడివెను బానిసపదాదులను నిక తప్పుకొనుటకు ముని జెప్పిరి బానిసలకు వారివియ్యక్తింగలగజేసికొని స్వతంత్ర సంపాదించుకొనుటకు, ప్రభుత్వమువారి భవనము పెట్టుబడిపెట్టెదరు. తానుతీసికొనిన భవనమునా బానిస నెమ్మదిగ వాయిదాలపై తీర్చుకొనును ప్రతిసంవత్సరమున కొక యంగ్లొద్యోగి, ఈనరబలుల ప్రాబల్యము కెంతవఱకున్నదో బాదుటకు బోవు. గవర్నరు యుపశాసనమును, నాగులు శ్రద్ధ గానేవిరిరి. కాని విషయముమాత్రము వారి కెంతమాత్రమునెచ్చలేదు.

గవర్నరు యంగమనానరమున చాలముంది బానిసలు వియ్యక్తింపబడిరి ఈ ప్రాంతీకత్వమును సంపాదించుకొనిన వారలలో, యస్సాముకుంకి 20 సంవత్సరములక్రింద దొంగిలించి బడినవాడొకడుగలగు. వానియజమాని, నాగులచేతిలో జక్కి ప్రాంతాలంగ్లొద్యోగలసిన స్థితికివచ్చిన సమయమందు రక్షించివీరి కెప్పెను

వేలం నోటీసు

ఆవినిగడ్డ తాలూకా, కోడూరు గ్రామకావరమున కుర్రా గోపాలకృష్ణయ్య గారు, తనతాలూకు నెం 1849 గల మోటులను 22-3-1924 లేదీన నానాద తాట్టుకెట్టి యిం అవరకును వదిలింపగాని వెళ్లలేదు దర్జీలా ఆయనకు రిజిస్టరు వుత్తరమును యిచ్చినను తీసికొని వెళ్లలేదు కనుక సదరు మోటుబున్న 15-2-25 లేదీన పట్టుకగా వేలవేసి, మిగతా సామ్యుకు ఆయనమీద బావానేసి బిచ్చునపెట్టెనుగా వనూలు చేయబడునని యందు మోటుగా తెలియ జేయడమైగది కావలసినవారు సదరు మోటును బిచ్చును చూడవలసినయెడల యీ లోగావచ్చి చూడవచ్చును

మారం క్రిష్ణయ్య, గుంటూరు

5 నిమిషములలో గుణము
జేహమునందు ఎల్లచోట్లయందును, తనావళ్ళము
తన కోమములను ఎత్తివేయును 5 నిమిషములలో
గుణము, ధరలు 1-కి 0.8-0.
అన్నపూర్ణస్థాయి, పార్కుటవున్ మద్రాసు

వెల్లింగుటన్ సినిమా
మాంటు రోడ్డు, మద్రాసు
7-2-25 శనివారమునుండి 18-2-25 శుక్రవారమువరకు
యూనివర్సల్ సినియలు

ది హిస్టరీ సిటీ
కడపటివారము

రాట్ట ముచకంస

గీతిక

రాట్టమే శస్త్రరాజుమా, రాట్టమేనుశీ
విజయమొసగెడునస్త్రంబు, విజుధులార!
కామధేనువురాట్టమే, కనుకల మాల
ధారములె నిశ్చలక్షీరధారలరయ!
ఒక్కటేతీగగలపిణి నిక్కముగను
కాట్టమే, విశంసు భక్తితోరమ్యగాన
మనవరకుమును మ్రోయింపు దన్నులార!
విమలగుహ్యోతిరాట్టమే, వెలుగుచున్న
పత్తియేనూలు, మీరలు వడిగదాని
దీప్తికొందింప, మార్గంబు తెల్లమును!
కారదప్పిరి రదవిలో దరులువడితి
రింక, నీచెల్లననుదారి నెగుడుడున్ను!
అరయనాద్యంత విరహితమగు ననాది
కాలమున, రమ్యమగు రాట్టగ నగువిని,
నూర్యచంద్రులు తారక ల్లవశ్యుక
సల్పుచుండుగు నృత్యంబు సంతతంబు!
ధరణి గృహమునకే యలంకారముఖక
కోభద్రచ్చునో, రాట్టమే శుభముగూర్చు
రమ్యభూషణమరయగ రాట్టముండే!
ధరణి ప్రాణాధికప్రియతమపదార్థ
మేలి రాట్టమే! మరయెందు కాదు నిడదు!
అతిప్రకాంతముక్తి స్థాన విలక్షుగతిని
చేరగోరెడు యాత్రకు, కచ్చెగనిక
రాట్టమును యోడలోనే, నిరంతరంబు
పయనంబొందించి, శుభములబడయుచున్ను!
పరమసంతోషమును జెందు భరతమాత!

వే. శే

ఎం. ఎస్. రాయగారు
ప్రాంసులో బ్రిటిషువారు ఆశ్రయించెరి

కామ్యురు బోగివిను కుట్రచేసు పంచర్యమున రాయ
గారిని బ్రిటిషువారు ఆశ్రయ చేయగోరుమంటిరి. ఇప్పుడు
ప్రాన్సుదొరతనమువారు రాయగారిని పారిశుశకముకుంకి
బహిష్కరించగానే బ్రిటిషువారు ఆశ్రయించెరి రాయగారిని
హిందూదేశమునకు పంపెదరు (స్టేట్సుమన్)

నోటీసు

రాయ చంద్రపురం తాలూకా ఆరికిరేవులకాపురస్థులు
బోనాల నరసయ్యగారు నన్ను సుమారు పదమూడు సంవత్సర
ములక్రిందట హిందూశాస్త్రవద్దలిని దత్తతచేసికొని ఉపనయన
వివాహముచేసి నాదత్తతదర్జీలాను ఆయనకు సంబంధించిన
యావత్తుకొద్దలతో నేను దత్తుడనయినట్లు వ్రాసి వ్యవహరించి
రి తరువాత ఆయన 1923 స్వగిరంలో సంగ్రహిల్లెనారు. ఆయ
న వుత్తర క్రియలు నేను చేసితిని ఆయన
యావత్తుకొనిగి నేను హక్కుదారుడను. నాకు గునాద
త్తత తల్లి వెంకటసుబ్బయ్యగారికిని గా వైమనస్యమచె ఆమె
నన్ను స్వప్తుచేసి దుర్దైవముతో ఆమె చేసే వివిధపయన
అన్యాయకాంతములును చెల్లనేరవు నాకు మైనార్టీవలసినది. నేను
స్వయముగా వ్యవహరించుకొనుచున్నాను. నాకు శిశురూర్జిత
మైన భూములు, ఆరికిరేవుల, కొరిపల్లె, కాపవరం, వెయ్యవకా
చింతపల్లి గ్రామములో కలవు ఈభూములు, నాకు ఆరికి
రేవులలోగల యిల్లుగ సంబంధించి ఆమెవ్రాసే రెంటికొరము
లను చెల్లనేరవు వ్రాయించి నన్ను గారు స్వప్తును గొంగుదును.
2 ఇది 1 క నాదత్తత తల్లిగారికి పితురంబు బాపకు
దాఖలుపడి యిప్పుడు ఆమె అనుభవములోనున్న రాజమండ్రి
తాలూకా మురముండు, పెంగలపూడి, యర్లగుడెం తాలూకా
తాళ్ళపూడి గ్రామములలోని భూములకు నాదత్తతదర్జీగారి
అనంతరమందు నేను వారసునై యున్నాను. ఆమె సదరు
అన్యాయాద అప్పతెచ్చుటగాని వాటిని క్రయవరముగాని
యొంతమాత్రము హక్కుదారులారాకాదు. కాబట్టి లోపలేవ్వ
రును ఆమెచేత ఏ అన్యాయము క్రియములు తినిఖాలు ఖండగతులు
జానములు మొదలైనవి పొందకూడదు. పొందెయెడల నష్టము
అనుభవింపవలసినవారగుదురు.

చామర కోట } బోనాల వెంకటరామమూర్తివ్రాలు
31-1-25,

పి. రామారాయణగారు,
హైదరాబాదు, పూనమి రోడ్డు, కీల్ పాకు,
మదరాసు.

మండలి దొమ్మినేరము

తీర్మానము చేయబడినది
నేరపులు శిక్షింపబడిరి

జి. సి. వి. ఎ. కాంస్లియ గౌరవకోశాధిపతి
శిక్షింపబడినవారి లొనుకడు

మాండలి, ఫి. 17:— మాండలి దొమ్మినేరమునందు మాన్సిగారిచే తీర్పు చేయబడినది. ఆగష్టు 17వ తేదీయందు యు. ఉ. త్తమగారిని ఈశేరియటకు మార్చుగావించబడి వారిని యనున పోలీసువారిజ్జను ఉల్లంఘించుటచే గతిన దొమ్మి యందు యిద్దరు పోలీసువారి మరణమును, పోలీసు నూపరిం తెండెంటుగారిని మరయితలగుగతిన గాయములుపడెను. యు. ఉ. త్తమగారు 21 మందిని విచారించి అక్రమసంఘములకు జైదినవార నియు, ప్రణాపాయములైన దెబ్బలనుగొట్టిరను నేరములపై 15 రు పెనుగొను కమిటు చేయబడిరి. ఈపదినైరుగురిలో నల్లరు నిర్దోషులని విడుదలజేయబడి పదునొకండుగురు శిక్షింపబడిరి. పదునొకండుగురిలో ముగ్గురుకు యేడుసంవత్సరములును, ఒకరికి తొమ్మిదిసంవత్సరములును, ఒకనికి నాలుగుసంవత్సరములును, ఒకనికి మూడుసంవత్సరములును, యిద్దరుకు ఒకటిన్నర సంవత్సరములును, యిద్దరుకు ఒకసంవత్సరమును కఠినశిక్ష విధింపబడి ను. బర్మాసంఘములయొక్క సామాన్యసభ కాసనసభా బహిష్కారవాదపక్షముయొక్క గౌరవ (G, C, B, A, Council) కోశాధిపతియు నైనయు. ఓ. ఆంగు గృహగార బందింపబడిన వారిలోనొకరు. ఏడుసంవత్సరములు శిక్షింపబడినవారిలో గృహ గౌరవ శిక్షింపబడినవారిలో యిద్దరు బాధ్యసాగులు గలరు.

శాసన నిర్మాణశాఖ

నూతనశంయుక్త ఆదనపు కార్యదర్శి

ఫిల్మి, ఫి. 17:— శాసన నిర్మాణశాఖ యందు డిప్యూటీ కార్యదర్శిగనున్న యన్. సి. గుప్తాగారు ఆదనపుసంయుక్త కార్యదర్శిగ ఆరమాసములు బనిజాచుటకు నియమింపబడిరి. (ఆం. ప్రె.)

వ్యాయా మవినోదములు

లాహోరు, ఫి. 17:— పంజాబు ఒలింపిక్ పంచాయతీ జరిగినది. పంచాయతీల జాబితాను చాలమంది జనులు వచ్చిరి. 100 గజములు, ఏలవెత్తులు, 16 పానుల యనుపగుండను దూరముగా విసరుట మొదలగున వశేకము జరిగెను. గవర్నరుగూడ మాచుటకు వచ్చెను గెలిచినవానికి గవర్నరు బహుమానముల నిచ్చెను కుస్తీలగూడ జరిగెను.

మ ద రా సు వార్తలు

మద్రాస్ లేబర్ యూనియన్:— పెరంబూరు జారస్సు, కోసపేట, ఎడ్లొడ్డు పాళ్ళులో 12 తేదీలందు 5.30 గంటలకు పై యూనియన్ వారి యాజమాన్యముక్రింద ను రేండ్రనాథారెడ్డి, కళ్యాణసుందరం మొదలయిద్దరు గొల్లపన్య సింతురు. —

(పబ్లిక్ మోరల్సు) జనుల నీతివివరము:—

జె. ఎం. సి. ఏ. ఆడిటోరియంలో 14 తేదీ ఆదివారము 6 గంటలకు బహిష్కరణలో మిస్ ఎడిత్తు సి గ్రేగారు ప్రజల నీతిప్రవర్తననుగూర్చి టి. బోయర్ గారి అధ్యక్షతక్రింద నుపన్యసింతురు.

రాజ్ పోకలు:— గవర్నరుగారు పదివారములో హను

పేట ఎక్స్ ప్రెస్ లో ఫాల్గు మాచుటకు వెంసుగూరు వెళ్లిరి. ఆర్. డి. ఏ. వై. డి. గారు (ఎక్స్ ప్రెస్ లో డైరెక్టర్) గూడ వెంసుగూరు వెళ్లిరి.

హా. ఆర్. వెంకటరత్నం, బాయుడుగారు పితాపురంకు, డి. బి. సి. కేశవయ్యగారు గుత్తికి, రా. బి. ఏ. యస్. కృష్ణారావుగారు నెల్లూరుకు రా. బి. సి. వి. రంగారెడ్డిగారు కర్నూలుకు టి. ఎం. థాన్ గారు సికిందరాబాదుకు వెళ్లిరి.

మాలానా హజరత్ మోహినిగారి స్టేటు మెంటు

దౌర్జన్యము నేనన్నడు పురికొల్పుటలేదు
సంపూర్ణ స్వతంత్రవాదుల ప్రవర్ధనము

సాంఘికప్రాతినిధ్యము మొదలగు అల్పవిషయము
లందు జిన్హాలజపతిరాయలు పోరుకొననిండు

ఖానుపురము, ఫి. 17:— అహమదాబాదునందు నీయబడిన ప్రసంగమునందు దౌర్జన్యమును త్రేలింపింపన్నట్లు వార్తాపత్రిక విమర్శనములు నూచించుటచే, స్వరాజ్యసంపాదనమునకు రైతులును కార్మికులును గలిసిన సంస్థయే జయప్రదము గ గమ్యస్థానము జేరగలదనియు, రైతులపక్షము చెల్లించుట నిరాకరించి, కార్మికులు పనులుచేయుట మాని సమ్మెకట్టి, శాద అనన్యాయండు మానసంరక్షణగౌరవకు దౌర్జన్యము బయలుదేరునని సంజేహము మాని అసహాయోద్యమము అనిలంఘించుటచే స్వరాజ్యముచే కూరుననువారి నన్ని కమును మాలానా హజరత్ మోహినిగారు తిరిగి స్పష్టముగ తెల్పిరి.

ప్రజలను నీడించుటచే సంఘర్షణయం దొకప్పుడు దౌర్జన్యము సంభవించినను మాలానాగారింతకపాటింపరు. శాన్డోర్ కార్యక్రమమును మహాత్ముడు విరమించినప్పుడు అందుపై వారు గావించిన విమర్శనమానందలి ఆభిప్రాయములియే స్వాతంత్ర్య యోధులను తుడిరంగమునందు దౌర్జన్య సంభవ మనివార్యమైనది మాలానాగారి ఆభిప్రాయమైనను, యేమాప్తమైనట్టి దౌర్జన్య ప్రవర్తనలను వారుగావించుట లేదని మోహినిగారు తెల్పిరి.

సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యవాదులు

కాంగ్రెసు మతము అస్పష్టముగ నున్నదనియు, 'స్వరాజ్య' అనుపదమునుచుటయును సరించి చెప్పును. గాని వారి వలె ఆభిప్రాయములు గలవారిని కాంగ్రెసు విందులు గావించు బురాక్షితితోటి యోధులనం దుపయోగించుచు, ప్రాబల్యము హెచ్చుచున్న సుస్వతంత్రపక్షమువారిని అదిమిపెట్టితిమని కాంగ్రెసువాదులు చెప్పుటకును మాలానా మొదలగు వారియొక్కొకరు అని తెల్సెను. కాంగ్రెసువాం కోరికలను నిరసించినచో స్వాతంత్ర్యపక్షమును ఒత్తికొని మధికకాలము ఆగచియుంచజాలరు మహాత్మాగాంధీ మొదలగువారు సామ్రాజ్యపక్ష స్వపరిపాలన కంగీకరించినను, వారికిని వారిఆభిప్రాయములనంటి కాంగ్రెసు వాదుల నునులను కొప్పింపకుండ జేయుటకు, "బహిష్కారము" శబ్దము యింగ్లీషువారిమనము నొచ్చునను రీతిని మహాత్ముడెట్లు ఆక్షేపించెనో అట్లు వారిమనములను నొప్పించుకుండుటకు సామ్రాజ్యపక్ష స్వపరిపాలనము గావలయునని వారు సాటింపుటలేదని మాలానాగారు నడివెరి.

కాంగ్రెసును విడుచుటకు హేతువు

తుది అదర్శనము తాత్కాలిక కార్యక్రమము కాంగ్రెసు అనిలంఘించుట విరమించెను. అందులకు మాలానాగారు కాంగ్రెసుతోటి సంపర్కమును నడులుకొనిరి. నూలుబడికుట యుద్ధరథంధరింపనయినను నిర్బంధమును మాలానాగారికి గిట్టనిందున వారి కాంగ్రెసు సభ్యత్వమును రాజానామా నిచ్చిరి.

సాంఘికతగవ్రలను ఖండించుట

అఖిలపక్ష సమావేశమునందు బాల్కానము కి గౌరవము నుండెడిది, తెంగాజును దును పంజాబునందును అధికసంఖ్యగల ప్రాతినిధ్యముగావలయు ననుట చచ్చించుటయం దర్థములేనియు ఇందువిషయమై మనము నిర్భక్తునియు, యారెండు శాసనసభలందును అధికసంఖ్యాకముల భేదమత్వముగ నుండుచే మూడవపార్టీయను ప్రభుత్వముల కెందుపార్టీలను అదిమిపెట్టెదననియు తుదకు సర్ సయ్యద్ అహమదుగాబ్ విధానమొనర్చుట అనిలంఘింపకలను నవ్వుననియు మాలానాగారు తెల్పిరి. ప్రభుత్వమునకు అధికముగ సహాయముచేయు పార్టీ వారే శాసనసభలందు దధికసంఖ్యాకులు గ నుండెదననియు, ఏకావ్రీయ శాసనసభయందును మూడు పార్టీలు అధికసంఖ్యాకులగు సభ్యులగులవారు గాజానానాయు మోహినిగారు నడివెరి. ఇందుకు ప్రతిఫలముగ మూడవపార్టీ హిందువులకు మహమ్మదీయులకు లొంగవలసినట్లునని వారి ఆభిప్రాయము జిన్హాలజపతిరాయు వంటివారు సాంఘికవిషయములకొరకు పోరాడుటయందు పాల్పాడుట సంభవించుటకు

జూడ వారికి ఏమింపుగ నున్నదనియు, ఇట్టి సాంఘిక స్వలాభముల విషయమునబోరాడుట వారి స్వభావమునకు విరుద్ధమైనదనియు, యాభివ్యాయముల బహిష్కారమునిమిత్తము వారు వదలి రనియు మాలానా హజరత్ మోహినిగారు నడివెరి.

(ఆం. ప్రె.)

సర్ సెప్టన్ బ్రాంకరుగారు

ఆర్యాబు, ఫి. 17:— నేడు ఉదయము 9.15 గంటలకు సర్ సెప్టన్ బ్రాంకరుగారు కలకత్తాకు ప్రయాణమై పోయిరి. (ఆం. ప్రె.)

భారత శాసనసభ

నేటి కార్యక్రమము

ఫిల్మి, ఫి. 17:— భారతశాసనసభ నేడు తిరిగి సమావేశమై అతిస్పల్లకాలములో కార్యక్రమమును బూరిగావించెను. ఒక అరగంటకాలములో వినయున గావించబడిన కార్యక్రమము ముగిసెను. ఆగం లు గాన గానము కాలము 48 ప్రశ్నలకు సమాధానము ప్రభుత్వముపెట్టుట, బైటెను విస్తారముగ సమావేశమును సభ్యులు హాజరకాలేదు ప్రేక్షకుల గాలరీలం దెరుగు లేదు.

నూతనసభ్యులు

నూతనసభ్యులు టి. యస్. మాయీ, ఎ. మారుగార్లు ప్రమాములను దీనిగొనిరి. అడుగబడిన ప్రశ్నలలో త్తేల్వ పరిపాలనవిషయమున వెక్కుప్రశ్నలు వేయబడినవి.

గోస్వామిగారి ప్రశ్న

కన్యాశుభంశులకు రాజాగారి అతిథులుగాకపోయినను వారి ప్రస్తుతము భారతదేశమందు గానించుచున్న సభ్యుల నమునందు భారతదేశముయొక్క ఖచ్చిత ప్రత్యేక లక్షణముల పర్యటనము గావించుట నిజమేనా? నిజమైనచో వారే. అట్లు చేయుచున్నారా?

డెన్నిన్ ప్రేగారు. — రాజకుటుంబమునకు జేదినవారల గౌరవాధ్యక్షుగ యిండియాప్రభుత్వమువారి నూచుటపై ప్రత్యేక కంపెనీలట్లు గావించుచున్నది డెన్నిన్ ప్రేగారు వచ్చిరి. (ఆం. ప్రె.)

అంబత్తూరులో పల్లపగట్టిదోపిడి

నిన్నటిదినము (17-2-35) అంబత్తూరులో ఒంటిగంటకు, జి. టి. యమ్. ఆఫీసులో ఉద్బోధియైన మణ్సుఖంతుమలి యార్ అనువానిఇంటిలో అయిదుగురుమనుష్యులు ప్రవేశించి దోపిడీయమొదలుపెట్టిరి. వెంటనే ఇరుగుసొరుగువారు సేర గులకు వెంబడించి బంధించి పోలీసువానికి అప్పజెప్పిరి. శాసనసభ్యులై నిమ్మజాతిపక్షమున పనిచేయుచున్న శ్రీయుత వీరయ్యగారును ఆవోటికి వచ్చియుండి తమ యువచరులనుపంపి మరికొంతమంది నేరగులకు కొరట్టూరుదగ్గర పట్టుబడజేసెను. ఈ సేమనకు సంబంధించి మరియొకరినిగూడ అరెస్టుచేసెనని తెలియుచున్నది ఇట్టిపట్టుకట్టి చొర్యము చేన్నట్లుయునకు సమీపమునజుగుచున్న జనులు ఎట్లు నెమ్మదిగా జీవితంతో తెలియజేసెనని పోలీసువారు బాగుగా పనిచేసి కాంతి నెలకొలుపుదుని నేడుచున్నారు. (విశేషం)

పి. ఆర్. కాలేజి ఓల్డు బాయస్ ఎసోసియేషన్

అరావు ౧౭ నాకా ౧౭ ఓల్డు బాయస్ ఎసోసియేషన్ వ పనిరంగి నాకా 1 తేదీన జరుగుట ప్రా విద్యార్థులం దు 1-0-0 చందాకట్టి మొంబ్లగా చేరవలెని కోరుచు సయ్యుక్త కార్యదర్శులు మాకు వ్రాసిరి:—

అఖిలభారత ప్రత్యక్షాపాక సంఘసమావేశము

డెన్నిన్ ప్రేగారు 9:— ఈసభలో గావించబడిన తీర్మానములు, కార్యనిర్వాహకసభి యవారిని తమ సంఘముకు ప్రభుత్వమువారిచే విజ్ఞప్తు జేయించుటకు బయల్పెంపలెననియు, ప్రతిజిల్లా యందు సీతకుప్ర యుద్ధోగీయుల సంఘములు ప్రత్యేకముగ ప్రజలులకు గోరుచుల్పవలయు, ప్రతివాహికులకు నాఖులకు జీతములను మోద్దించి, దానిద్వారాబోగొప్పముయును యు, గృహసౌకర్యములనింకిను గలగజేయుటకు వారికిదురుస్తుండున్నందు, 'నీరసేకులు' వినివారు (సేప్) అనుటకు బయలు 'తిక్కువజీతగాంధ్రు (లోయర్ జేప్) అనివార్చనలయననియు తీర్మానముజేసిరి.

రామచంద్రపురం

రామచంద్రపురం తాలూకా కాంగ్రెసు కమిటీ మీటింగు
 10 ది 18-2-25 నెల 10-వ తేదీన రామచంద్రపురం తాలూకా
 బోర్డునకు కాంగ్రెసు కమిటీ సభ్యులను నిలబెట్టుచున్నందున చట్టంబ
 కు రామచంద్రపురంలో శ్రీయత వెన్నెటి సత్యనారాయణ
 గారి గృహముందు సమావేశమగుట గాన సభ్యులెల్లరును దయ
 చేసి ప్రతిభించుట.

విశేష ప్రకటన } ఉచ్చలూరి రామమూర్తి,
 ది 4-2-25 } చా|| తా|| కా|| సంయుక్త కార్యదర్శి.

బెంగాల్
 నాగపూర్ రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది)

నోటీసు

ఈదిగున తెలుగు బడిన నిషేధించబడినట్టియు,
 పురాతన మైనట్టి రైల్వేస్టాంపులు ఖరీదాలో రమా
 రమి 2400 టన్ను కంపెనీ ఆవరణమునందున్న జన
 రలుస్టాంపునందు ఖరీదా పూనులోనున్న రైల్వే ఆక్షన్
 డ్లు, మెన్బర్స్ బిలిమోరియా బ్రదర్స్ వారి చే
 20-2-1925 తేది నాడును, తరువాత తేదీలందును
 వరుసగా ఉదయం 8 గంటలనుండి బహిష్కరిం
 పడెము వేసి విక్రయించబడును.

అమ్మకము పరత్తులకు డిస్ట్రిక్టు ఎంజినీర్,
 సెంట్రల్ డిస్ట్రిక్టు, లేక మెన్బర్స్ బిలిమోరియా
 బ్రదర్స్, రైల్వే కంట్రాక్టరులు, ఆక్షన్ డ్లు,
 ఖరీదా పూను, విమానములకు వ్రాసిన బడయగలరు.

వివరములు

	రమా రమి
	పరిమాణము
	మొత్తము
	టన్నులు
1. స్టీవర్స్ స్టీల్ తొట్ట, బాగుగా నుండునవి, విరిగినవి వాడకుండునవి	550
2. (రైల్వే) ఇతర పదార్థములు ఎఫ్. ఎఫ్. ఓ. డి. హెచ్. అన్ని భాగాలు కోయబడిన తునకలు, చెడిపోయిన ఇతర పదార్థములు	850
3. అనేక రకముల స్టీల్ తొట్ట తునకలు	250
4. నానావిధముల డబ్బులు, జి. అందు స్టీల్ తునకలు	550
5. పసికొనిగడియలు, నెట్లు, రెవెల్లు	180
6. సి. వి. తునకలు (గనుక రిటర్నులు)	80
7. పసికొని ఫిష్ ప్లేట్లు (జి. జి. ఓ. ఎన్. జి.)	60
8. ఆర్. ఎన్. దాబాకములు (జాయింట్లు బారుదూలలు, తూములు (చానల్స్) అంగిల్లుటీసు, నరక ఒడినవి	80
9. పసికొని ట్రాలిచ్చక్రములు, ఇరుగులు	80 జతలు
10. పసికొని తలలలోను, దళమునందును గల గొలుసులు	6 టన్నులు
11. టూల్ స్టీలు తునకలు	8 టన్నులు
12. ట్రాప్ స్టీల్ తలలకు ఉక్కు బీగము చెవులు	20 టన్నులు
13. ఇరమి ట్రాన్సుమిషన్ కార్టులు, వాటరు కార్టు	7 నెంబర్లు
14. వాకింగ్ సాయితో, పెట్రోలు టెన్కులు	1125 "
15. పాత స్టీము సంగతులు	1500 "
16. ఆలండ్రెట్టు (కొంచెము మిక్సిచేరెన్)	4 హెక్టార్ల ప్లాట్లు
17. కార్బన్ ట్రెక్కులు (పాత స్టాంపులకు ముద్ర)	ఒక లాటు
18. 5 గలము పట్టునట్టి కాగిత పదార్థములు	2000 నెం.
19. పలురకముల టెల్లర సామానులు	

మి. త్రి,
 2-2-25.

ప్రేటుకొన్నిలు

గోదావరి జిల్లా బలవరముట

వే. రామదాసు పంతులుగారికి వోట్ల నీయుడు
 ఢిల్లీలోనున్న కవున్నిలు ఆఫ్ ప్రేటు అను రాజకీయ సభకు
 ఇంటివరకు గౌరవనీయులగు వి. యస్. శ్రీనివాసకృష్ణగారు
 మన రాజధాని నుండి యెన్నుకొనబడిన సభ్యులుగా నుండి దేశ
 లోగ్గములేక రాజీనామా యిచ్చినందున తాత్కాలికము ఖాళీ
 వచ్చినది. అపవిత్ర సుప్రసిద్ధ కాంగ్రెసు పక్షపాలకులను,
 ఆంగ్ల రాష్ట్రీయ స్వరాజ్య పక్షమునకు అగ్రాసనాధిపతియు
 చెన్నపురి హైకోర్టు వకీలును, యూనివర్సిటీ సభ్యులును, అ
 యిన మహారాజశ్రీ వేమవరపు రామదాసు పంతులుగారు అభ్య
 ర్థులగు నుండడలచి ప్రకటించియున్నాడు. ఈయన దరఖాస్తును
 హిందూ, స్వరాజ్య, ఆంగ్ల పత్రికలును, ఆంగ్ల దేశమందలి
 యితర వార్తాపత్రికలును, తంజావూరు విరాళిదారులను ఈ
 తాన్సానుతో నానాదించినారు. ఆంగ్లముండలమున శ్రీ
 రామదాసు పంతులుగారి ప్రజ్ఞా విశేషములను, దేశహితైక కా
 ర్యచరణ దీక్షను, జాతీయవాద పక్షపాలమును, స్వరీతి
 భిలావను ఎరుగనివారు లేరు. ఇంటివరకు కవున్నిలు ఆఫ్ ప్రేటు
 లో పంతులుగారికి సభ్యులు స్వల్ప సంఖ్యాపక్షమునందువలన
 ఆస్పత్రి సభ్యులవలెగాక ప్రజాపక్ష వాదము సక్రమముగా
 వివరమునకు. సర్వవిధముల సమర్థుడు, అనుభూతుడు, అర్హ
 డగువాడు దేశ సేవచేయు సంస్థల యొక్క పుష్కల అర్హివానికి
 దగ ప్రోత్సాహ మొనరుట మనకు కర్తవ్యము గాన మీమొద
 టివోటును శ్రీ రామదాసు పంతులుగారికి దయచేయవలెనని
 మిక్కిలి కోరుచున్నాము. మీవోటునెబరు వోటుకాగితము
 మీకు గవన్న మెంటు ఆసీనుమండి తపాలో కాగలరు. దానిని
 తప్పక వినియోగింపుడు

1. మిక్కిలి చెంకటరత్నం, ముగ్రాను కాసననిర్మా
 సభ్యుడు 2. యల్లాజోన్ముల కామేశ్వరరావు, గోదావరి జిల్లా
 సంఘాధ్యక్షుడు. 3. దుగ్గిరాల వెంకట సూర్యప్రకాశరావు,
 గోదావరి జిల్లా సంఘాధ్యక్షుడు 4. నేటగంటి శ్రీనివాస కోనే
 ట్రావు, గోదావరి జిల్లా పరశుమంపు ఉపాధ్యక్షుడు 5. చా
 వలి రామసోమయాజులు. కాకివాడ.

* * *
 అభ్యర్థి రామదాసు పంతులుగారు
 ఓటర్లకు వ్రాసిన లేఖ

ప్రేటుకొన్నిలులో ఖాళీస్థానమునకు నేను అభ్యర్థిగా నిల
 బడితిని మీకు యిదివరకే విశేషపరచుకొన్నాను. ఈ అన్ని కు
 లో నేను పోటీగా నిలబడుటకు, ఇదివర కా కొన్నిలులోనున్న
 జాతీయవాదుల మాత్రగా నుండి, వారి సంఖ్యలో నింకొక్క జాతీ
 యవాది చేరినను మంచిదేగాదానుని యూహించుటయే కారణ
 ము. అనేక రాజకీయ సంస్థలందు బాధ్యతగల స్థానముల నాక్ర
 మించుచు 25 సంవత్సరముల నుండియు నేను కాంగ్రెసువాదిగా
 నున్నాను. కొన్ని సంవత్సరములు కృష్ణా జిల్లా సంఘముతరపున
 నేను కృష్ణా ప్రతికా సంపాదకుడుగా నుండితిని. అఖిల భారత జాతీ
 యోధ సంఘమునందును, స్వరాజ్య పక్ష సాధారణ సంఘమున
 దును నేనొక సభ్యుడను ఆంగ్ల స్వరాజ్య పక్షమునకు నేనధ్య
 క్షుడను. స్వరాజ్య పక్షమువారి ఆశీర్వాదములందు నాకు సమ్యక్
 ముకలదని వెల్లడించునపుడు నేను ప్రత్యేకముగా మంచుచేయ
 బోవు కార్యక్రమమును వివరింప నవసరములేదు. జాతీయత
 స్నేహభావాభివృద్ధికి, హిందూ సంఘసంబంధ మగు విషయము
 లందు, ప్రత్యేకముగా, రాష్ట్రీయమును తగ్గించుట మొద
 లగు రాష్ట్రీయ విషయములందు, నేను పదిమంది విద్యార్థులు
 సేవాసమితిగా వ్యవహరించగలను.

కాంగ్రెసుగాక మిగతా రాజకీయ, సాంఘిక సంస్థలతో
 నాకు అత్యంత సంబంధముగలదు అందులో రెండింటి మధ్య త్రము
 తెల్పదను. ఒకటి మదరాసు మహాజనసభ రెండవది మదరాసు
 హిందూ మహాసభ మొదటిదానికి నేను సాధ్యక్షుడను. రెండవ
 దానికి సాధారణ కార్యదర్శిని.

రాజకీయ విషయములందే గాక మిగతా విషయములం
 దుగూడ నేను మిక్కిలి ఎటువడుచున్నాను. సహకారోద్యమ
 ములో, మదరాసు నగరములో కెల్ల ముఖ్యములైన మదరాసు
 సెంట్రల్ ఆర్బిఎం బాంక్ డైరెక్టురు మహాధ్యక్షుడుగా నుండి
 యు, తిరువెళ్ళి కెల్ల ఆర్బిఎం-అపరేటివ్ స్టోన్స్ డైరెక్టు
 రుగాను, లీగల్ ఎడ్యుకేషన్ గాను ఉండి కృషి సల్పుచున్నాను.
 సెనేటులోన, ఎడమిక్ కాన్ఫెరెన్సులోన సభ్యుడుగా నుండి

ఎడమిక్ కాన్ఫెరెన్సులోన విచారణార్థము నియమించు సంఘము
 లందుగూడ సభ్యుడనై, పరిశోధన, దేశీయ భాషలు, మొదలగు
 విషయముల శ్రద్ధదీక్షితుడను ఉన్నతవిద్యాభివృద్ధికి విశ్వవిద్యా
 లయమువారికి తోడ్పడుచు పాటుపడుచున్నాను. "దేశభావ
 లందు విద్య తప్పక చెప్పవలెను" అను విషయమున నేను ప్రత్యే
 కముగా పోరుచున్నాను. మదరాసు ఆంగ్ల విద్యార్థి సంఘము
 నకు ఆంగ్ల రాష్ట్రీయ విద్యార్థి సంఘాధ్యక్షునిగా సంఘమునకు నే
 నధ్యక్షుడుగా నుండి గ్రామపునర్నిర్మాణ సంఘముల నేర్పాటు
 చేయించు విషయమున నామిత్రులగు, కట్టించుచి రామలింగా
 రెడ్డిగారి సలహాల ననుసరించి, పనిచేయుచున్నాను ఇట్లే అనేక
 విషయములందు తాన్సానుతో దేశ సేవ చేయుచున్నాను.

మీరు నన్ను విశ్వసించి కాన్ఫెరెన్సులోనిగా చెన్నుకొం
 దుకొని నాకేత్రవందన లేక మితరత్న పుష్పాదుల మీదు నాకు
 చేసిన సాయమునకు తగినవా డనిపించుకొన బ్రయత్నించెదను.

ఇట్లు మీ విశ్వాసపాత్రుడు,
 వేమవరపు రామదాసు.

కన్నాటురాజుదంపతులు

వెనువరు, ఫిబ్రవరి 6:—అర్ధరాజుదంపతులు వై. బరు
 కనుమ: జూడబోయిరి. అచ్చట వారు నేనాధిపతి లాచిగారు
 వారి యుద్ధోగ్గియులచేతను గౌరవింపఁ బడిరి. పిమ్మట అప్పు
 ను సరిహద్దుల జూడబోయిరి. అచ్చటనుండి వచ్చుచుండగా,
 అప్పుడు స్థానములోని యాంగ్ల ప్రతినిధి వారిని, గౌరవించెను.
 వారి తండ్రిగారి స్వంత వైభవము, రాజదంపతుల కధిక గౌర
 వముచేసి, సంతోషస్వాంతలఁ జేసిరి. ఇచ్చటికిను గాల
 తేషముఁ జేయుదురు.

కీర్తి శేషులగు కరీంఖాయి యిబ్రహీముగారు

బొంబాయి, ఫిబ్రవరి 6:—సర్ కరీంఖాయి యిబ్ర
 హీముగారి మరణమునకై విచారించుటకు మెర్సిఫోగారిచే నేర్ప
 టుపఁబడిన సభకు గవర్నరుగారు రధ్యక్షతనహించిరి. అన్ని పక్ష
 ములవారును సమావేశమయిరి. అందఱును కీర్తి శేషులను జూగ
 డిరి. గవర్నరుగారు మాట్లాడుచు, కీర్తి శేషులు తాను పని
 జేసిన యన్నిచోట్లను కూలివారల తేషమునకై చాల పాటు
 పడెననియు, మహమ్మదీయుల విద్యాభివృద్ధిలకై చాల పాటు
 పడెననియు, శాసనములు చాలగనమును చెచ్చించెననియు దెలిపి
 యెంతయుఁ బ్రశంసించిరి. మహమ్మదీయులందఱును, వారి నను
 గమించుటకు గోరిరి.

బెంగాలు విరక్తకంపెనీవారు మరొక యినుపవర్తమును
 హిందూదేశమందు నభివృద్ధికొనలరని కొన్ని ప్రతికలలో
 బ్రమరింపబడిన వార్తలగుచ్చి యినిషయమున, తాతాకంపెనీ
 వారితో నెట్టి సంబంధము లేదని తెలిపిరి.

ఓడలు

బొంబాయి, ఫిబ్రవరి 6:—ఆంగ్ల దేశమునుండి బనవరి
 22 వ తపాతోవచ్చిన 'యేడెను' ఓడలోని, తపాటతో
 'చైనా' ఓడ నేడు బొంబాయికి 11 గంటలకు చేరెను.
 బొంబాయి, ఫిబ్రవరి 6:—'మేడికోనియా' ఓడ జన
 వరి 24 వ తేది బొంబాయి తపాటతో బయలుదేరి ఫిబ్రవరి
 6 వ తేది ఉదయము 7 గంటలకు మార్సెల్లు చేరెనది.
 ఆ ఓడపై ప్రయాణముఁ జేయువారలు లండనునగరము
 కనివారము సాయంకాలమునకు జేరుదురు. ఉత్తరములు కని
 వారము ప్రార్ధున యియ్యబడును.

మరణము.

వెనువరు, ఫిబ్రవరి 6:—దీరుసబాబుగారు కనిపోయి
 నారు.

ప్రత్తిపంట్ల

రంగూను, ఫిబ్రవరి 6:—బర్మాలోని ప్రత్తి యీ సంవ
 త్సరము 325,000 యెకరములందు జల్లిరి. కాటమానము నెత్తు
 గానేయున్నది. పంట దిగుబడి బాగుగా నే యుండవచ్చును.
 125,00 టన్నుల ప్రత్తి (70,000 తేళ్లు పండవచ్చును.

క్రొత్త బీమ్ చేవను

డెల్లి, ఫిబ్రవరి:—భారత ప్రభుత్వమువారు యిండి
 యక్ తేడియూ. టెలిగ్రాఫిక్ కం. నీవారికి క్రొత్త బీమ్
 (వాయుచార్తల గ్రహించెడిది) కట్టుట కొప్పుకొనిరి.

భార్యనమ్మి బదులుతీర్చుట

కొరవలలో నాచారము

తంజావూరు జిల్లాలో నొకడు (కొరవలవాడు) రెండేండ్ల క్రితము తనసోదరునియొద్ద కొంతసొమ్ము బదులు పుచ్చుకొనెనుగాని తానిని తీర్చుకొనకపోయెను. కులాచార ప్రకారము తానియ్యవలసిన సొమ్ముకు బదులు తనభార్యను తనసోదరుని కిచ్చుటకు తలపెట్టెనట. తన భార్యను తనసోదరుని ఎంతమాత్రమును యిచ్చుముగా నుండలేదు. అప్పటికి విధిలేక యొప్పుకొని పిచ్చుటతనభార్యకడకేగి రహస్యముగా పారిపోవుచును రమ్మనిపించెను. అందులకామె అంగీకరింపలేదు. 'తరువాత నామెయను తనసోదరుడును ఒక గ్రామమునకు వెళ్లుచుండగా నతడును వారిచనుకనేపోయి చీకటిపడినప్పుడు కత్తితో ఆమెగొంతుకొనెను. అంతలో అతనిసోదరుడు అడ్డుకొనినందున కంకడు పూర్తిగా తెగలేదు. ఆమెను వైద్యులకు గొనిపోయిరి. ఆమె బ్రతుకదని వైద్యులు తలచిరి. అచట నామె మరణ వాఙ్మూలము నిచ్చెను. కాని పిచ్చుట దైవానుగ్రహమువలన బ్రతికినది. తాంతుకుడు పరారయై రెండేండ్లు తాగియుండెను గాని యిట్టివలనే అతడుచేసి కేసుచేసిరి. తంజావూరుజిల్లాజడ్జికోర్టులో విచారణ జరిగినది. నేను నాభార్యను నాసోదరునికి విక్రయింపలేదు. నాభార్య నాసోదరునితో వ్యభిచరించుచుండగా చూచి వారినిద్దరిని కర్రతో కొట్టితిని అని ముద్దాయి చెప్పెను. ముద్దాయి నిర్దోషియని ఆసనరులు గూడ తెలిపిరిగాని జడ్జి వానికి 5 ఏండ్లు కఠినశిక్ష చేసెను (ఒక విశేషం.)

పొగచుట్టలను కాల్చుట

పదుమహాంధ్రు కాల్చుగూడ దినుటకు కారణములు

- 1. ఊనివలన చిన్నపిల్లలకు దురభ్యాస మలవదుటకు ప్రోత్సహించిన వాడగును.
2. పొగాకు శరీరమును విషమయము చేయును. అది వెంటనే స్పష్టముగా కనబడకపోయినను నిర్ధారణగా శరీరమున విషము వ్యాపించునట కెట్టిసంశయమును లేదు.
3. బాహుబల పంపవలసినవారు, వస్త్రాదులు, పంట ములలో గెలువగోరువారు మున్నగువారికి చాలనేపు డొకరిని నిలువగలగ జేయవలయు. పొగచుట్టలు కాల్చువారి కాశక్తి నశించును. వారు బలహీను లగుదురు.
4. ప్రపంచమున పొగద్రాగువారికి విశవలేదు. అనేక ప్రకటనలను మనము చూచుచుండుము. "సిగరెట్లు కాల్చువారు కావలెను" అను ప్రకటన మెచ్చుటకు కనపడదు. పొగాకు వర్తకులుగూడ నట్టి ప్రకటనలను చేసియుండలేదు.
5. "సిగరెట్లు కాల్చువారు మా కక్కరలేదు" అను ప్రకటనమును "ఇచ్చట చుట్టలు సిగరెట్లు వీడి" కాల్చుకూడదు అను ప్రకటనమును తరుచు చూచుచుండుము. ఇట్టి గర్హ్యముగు నలవాటును యవజను లేల చేసుకొనవలెను?
6. సిగరెట్లుకాల్చువారికి దారధ్యముండును. హృదయమునకు పని మొండై అదిదుర్బలమును కాని వెంటనేకనబడదు.
7. పొగాకువాసన చాలమందికి సరిపడదు. కొందరికి వాంతులుగూడ వచ్చును.
8. చుట్టలు సిగరెట్లుకాల్చువారికి మేధాశక్తిగూడ ఊనించునని చాలమంది పండితులు చెలిపిరి.
9. ఈవ్యవసాయము దానులగువారు దీనికొరకు చాలధనమును వ్యయపరుచుచుండురు. అది దుర్వ్యయము.
10. తానుచుట్టకాల్చుచు చుట్టకాల్చుగూడదని యితరులకెట్లు బోధింపగలడు? ఇతిగూడ గొప్పవ్యవసాయము. ఒకసారి పట్టుకొనినచో వలసినదలదు. అందువలన ఆలవడినవారు దాని కిడును గుర్తించినను దానిని వలసలేరు.
11. ఈ ఆలవాటువలన తరుచుగా దుర్మార్గులతో సహవాసమేర్పడును. అందువలన పానము మున్నగువ్యవసాయములకూడ పట్టుపడును. చుట్టత్రాగువారందరు నిట్టినిచకార్యములు చేయరుగాని వేళ్ళతోలురు, జూదరులు, త్రాగుబోతులుమున్నగు నీతిబాహుళ్యులందరు సాధారణముగా చుట్టకాల్చుచుండురు.
12. మంత్రిత్యము, వైద్యము, ఉపాధ్యాయత్వము, న్యాయవాదిత్వము, మున్నగుదేనికిని గూడ చుట్టకాల్చుటయొక యర్హతయని ఎవ్వరును భావింపదు. (న్యాయాధ్యక్షుడేమనిలు అడ్యకేటు)

పగలు మనిషి, రాత్రి పెద్దపులి

ఒక మాంత్రికుని హత్య

ఒక సాధువు ఒక గ్రామమునకు భిక్షాటనమునకు తయరు పోవుచుండెను. ఆ గ్రామమున హిలోయిగుట్టి అనునతని గృహమున నాసాధువు బసచేయసాగెను. కందుకూ అనునతడుగూడ నాయంటనే నివసించుచుండెను. కందుకూకు కడుపునొప్పి బాధ కలిగినది సాధువుయంత్రము పెట్టుటవలననే తన కాబాధ కలిగెనని అతడు తలచెను. ఆసాధువు రాత్రి పెద్దపులియై తిరుగుచు ప్రజలను చంపుచున్నాడని వారసుమానించిరి. వారిద్దరును మరియొకడును కలసి ఏప్రిలునెల 20-న తేదీ రాత్రి ఆసాధువును చంపిరిని కేసుచేయబడెను. కలకత్తా ప్రాజెక్టువారు కేసు కొట్టిచేసిరి. (సర్వెంటు)

ఏనుగుల నైసర్గికము

రరస్పర సహాయము

మనుష్యులలో కొందరికి కుడిచేతి వాలుమును మరికొందరికి ఎడమచేతి వాలుమునుండు నటలులే ఏనుగులలో కొన్నిటికి కుడిదంతము కొన్నిటికి ఎడమ దంతమువారు ముందును. మెత్తని భూమిలో చెట్లక్షేణ్ణ కొరకవి దంతములతోనే వెతుకును. ఈదంతములు మగ ఏనుగులకు మాత్రమేయుండెను. మువలి మగ ఏనుగులను అడవీనుగులు కాపాడుచుండును. ఒక ఏనుగుకు గాయము తగిలినచో తక్కిన ఏనుగులన్నియును తానికి సహాయముచేయును. అవియన్నియును దానిచుట్టును చేరియుండును. వేసవికాలములో మంచి ఎండవేళ ఏనుగులు గుంపుగాచేరి చాల గంటల నేవటులనే నిలచియుండును. అదియే వానికి నిశ్రావస్త అని నదీ తీరమున చెట్లకొమ్మలు దట్టముగా నల్లకొనిన చీకటి ప్రదేశముల దట్టల గుమికూడి విశ్రాంతిగొనును. నిద్రలోగూడ నవి చెవులనాదించుచు కాళ్ళకు కదుపుచు ధ్వనులుచేయుచు తొండముల నూపునుచేయుండును. అట్టివి నిలుచుపలములు పాదపుట్ట నలవలన క్రమముగా గడ్డిగాదము లేకుండ నున్నగా తయారగునని కర్తవ్యకీర్తి గారు వ్రాసిరి. (సర్వెంటు)

చీ నా దేశీ యు లు

చిత్ర పద్ధతులు

చీనావారిలో సమిష్టికుటుంబపద్ధతి విస్తారముగానున్నది. వారు పంచుకొనివిడిపోవుట గొప్ప అపఖ్యాతిగా భావించెదరు. కుమార్తెలను పెండ్లియైన పిమ్మట ఆత్మవారిండ్లకుపంపెదరు. ధనికులును సామాన్యులునుగూడచాలాపొదుపుగానుండురు. దుర్వ్యయమునకు వారంగీకరింపరు. దుస్తుల విషయమునగూడ పూర్తిగా చినిగి వేలికలగువరకు వారు పాతబట్టల నుపయోగించుచునే యుండురు. అదేశీయున పురుషులు చాల పవిత్రులుగా భావింపబడుదురు. మగపిల్లలను చాల ప్రీతితోను ఆడపిల్లలను సామాన్యముగాను చూచెదరు అదేశీయున కుటుంబ సామెములు నూరు మాత్రమే కలవు. దేశీయులందరును ఆ నూరుకుటుంబములతో యేదోయొక కుటుంబమునకు చేరియుండురు. వారికి వారిముల పేర్లు లేవు. నెలకొప్పులు మాత్రమే కలవు. ఉత్సవములు వచ్చినపుడు తప్ప తక్కిన అన్నిరోజులలోను దుకాణములను తెరచియే యుంచెదరు. ఇతర నెలపుతనములలో దుకాణములను మూయరు. ఆదివారము నెలపుమున్నగు నెలపులు లేవు. పనివాండ్లు ప్రతిదినమును పనిచేయవలసినదే. తండ్రి అధికారము నిగింతుకేము. దానికి చిడ్డలంబరును తల యొగ్గవలసినదే. తండ్రి కొడుకున కుత్తరము వ్రాసినపుడే చిత్తు కాగితముపైనైన నెటుల నో గీత పంపవచ్చునగాని కొడుకు తండ్రికి వ్రాసినపుడు మంచి కాగితముమీద బాగ్రతగా గౌరవమాచకములగు పదములతో వ్రాయవలెను చిన్నవాండ్లు పెద్దల ఆజ్ఞకు లభ్యులు కావలెను. అన్న తనచెల్లిని నొక నికిచ్చి పెండ్లిచేయదలచినచో వెల్లెలు నోకెత్తగూడదు. అక్క విషయమున తమ్ముడేమియును చేయ వీలులేదు. వయసు నుబట్టి అధికార ముండును. (సర్వెంటు)

బర్మాగవర్నరుగారు

రంగూను, ఫిబ్రవరి 6-గవర్నరుగారు మార్చియాఖరు వారమున నాలుగు నెలలు నెలపు దీనిని కొని వెళ్లెవరని యూహింపబడుచున్నది.

వివాహమున దంపతులకు సౌఖ్య మెప్పుడుకలుగును?

ఒకదళ గడిచినపిమ్మట ప్రారంభమగును

వివాహమై భార్య కాపురమునకు వచ్చిన ప్రథమదళ (వర్షముల)లో కలుగు దాంపత్యసౌఖ్యము సమగ్రము కాదు. మనసులు బాగుగా కలియవు పరిచయము తక్కువ అశంతృప్తి మొందు. ఓరిమియు శాంతమును పూర్వము. అగ్రసామికికము గాన మొదటి పతేండ్లలో అరమరికలు లేని అనురాగము కలుగదు. అప్పుడు వారసుభవిండు సౌఖ్య మొకవిధమగు ఆవేశము వంటిది. పిమ్మట నా ఉద్రేక ముపశమించి మనసులు కుదుటబడును. అరమరికలుండవు. స్వేచ్ఛప్రబలము. జంతుకొంతు లేకుండ మనసిచ్చి మాటలాడుటకు వీలు కలుగను. కాన నది మొదలు యావజీవమును దాంపత్యసౌఖ్య మవిచ్ఛిన్నముగా కొనసాగును. ఇది జనసామాన్యవిషయము. విలక్షణ ప్రకృతులరుదుగా నుండిన నుండవచ్చును. (సర్వెంటు)

తిండిపోతుయుగము

డాక్టరు లియొనార్డు విలియమ్సుగారు

ఈ యుగము తిండిపోతుయుగము. అనవసరముగా మితియెరుగకుండ తిని రోగములను తెచ్చుకొనుచున్నారని తనవలసిన వానిని మాని తినరానివానిని తినుచున్నారు. దుచికరములని పిరు తినుచున్న పశువులలో పిప్పియేగాని సారముకొంచుము గూడ లేదు. పాలు, తెరుగు, నెయ్యి, వెన్న, మొగడ, పచ్చి కూరలు, బాగుగా పండినపండ్లు యివి సహజపదార్థములు. వీనిలోనే విటమినులున్నవి. ఇవి శ్రేష్ఠతములు. విషపదార్థములే మియును లేవు. వీనిని ముఖ్యముగా తినవలెను.

రెండవరకము బాగుగా ఉడికించిన కాయగూరలు, నిలువ చేయబడిన ద్రాక్ష, కిస్మిరి, మున్నగుపండ్లు, రొట్టెలు, బిస్కెట్లుమున్నగునవి. వీనిని తినుట రెండవపక్షము. మత్స్య, మాంసాదులు, మద్యములు, మసాలాపదార్థములు మున్నగునవియును కాఫీటీ మున్నగు పానీయములు అపవిత్రము.

అప్పుడప్పుడు ఉపవసించి దేహమునకు విశ్రాంతి నొసగుచుండవలెను. అని డాక్టరు లియొనార్డు విలియమ్సుగారు "ది సైన్సు ఆండు ఆర్టు ఆఫ్ ఓవింగ్" అను గ్రంథమున వ్రాసిరి. (సర్వెంటు)

నాభామహారాజు కుమార్తె

వివాహము

మహారాజు సమ్మతింపలేదు

నాభామహారాజుగారు యిప్పుడు డేరాఘానులోనున్నారు. ఆయన కుమార్తెను కాల్నారాజుగారికిచ్చి వివాహము చేయుటకు సంస్థానాధికారియగు నాంగ్లేయద్యోగి నిశ్చయించెను. ఇది చాల అక్రమము ఈవివాహమునకు నేనంగీకరింపను. అని మహారాజు తంజివూరు నంపెను రాజకూర్మియొకను అప్రాజ్ఞురాలుగాన తండ్రితనమతి అపసరము. ఆంగ్లేయద్యోగి నిరంకుశచర్యం మితిమీరుచున్నవి. (జంబాయి వ్రాసికల)

బీజ్ బండ్:—నీరైపోయిన పిర్వమును గట్టి పరచుటకు లోక ప్రసిద్ధి కెందినది. స్వప్నమందు గాని మాత్రమతోగాని పిర్వముస్థితిమగుచున్న యడల తక్షణం నిలిపితేయును. ముసలితనమును, నపుంగతత్వమును తొలగించి యువ్వన మొనంగును, ఎంత బలహీనుని కయినచో పెండ్లుగంటలలో నరములకు బలమునిచ్చి సంసార కుళము అనుభవించుచున్నట్లుజేసి సంతాన పంతులుగ చేయును. పుత్తరములు రహస్యముగా నుంచబడును. 20 మాత్రలు సీ 1కి రు 2-0-0 వి. పి. చార్జి వేరు.

ఆర్య వైద్యశ్రమం, 1, శైరాగిమకంగిడి, మద్రాసు.

ఆంధ్రపత్రిక

1925-వ సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 9-వ తేదీ

సోమవారము

వైకంఠోద్ధ

నిమ్మజాతులకు వైకంఠోద్ధ పైనడుచుటకు హక్కు నొసగవలయునను తీర్మానమును నిరాకరించినదలకు, తిరువాన్కూరు శాసనసభవారి సమావేశ మభినందించజాలము. హిందూ దేశ దృష్టి నంతను ఆకరించుచున్న యీశ్వరహారము విషయమై ప్రజాప్రతినిధు లింత సంకుచితముగ ప్రవర్తించుట, శారవము గానేరదు. నిమ్మజాతుల వారు దేవాలయములో బ్రవేశించగోరుట లేదు. భజన ప్రతిభాజనాదులను వాంఛించుట లేదు. ఇట్లుకొండ వై నడచుటకు హక్కునుమాత్రమేగోరుచున్నారు. క్రిమి, కీటక, జంతుజాలమునకుగల హక్కునైనను తమ కొనగవలయు నని, వీరు వేడుచున్నారు. నరుడై, జన్మించినందుకు, వీధులలో నడుచుట కయినను యోగ్యతలేదా? ఇతర తారతమ్యము లేన్నియున్నను, నిమ్మజాతుల దేహములలో సయితము ఇచ్చుడు వసించుటలేదా? బేవేర్వరభేదము లేదని అత్యంతమగు పట్టుదలతో వాక్యార్థముల జేసెడి దిగ్గంతులగు పండితశ్రేష్ఠులు, నిమ్మజాతులలో వ్యాపించియున్న నారాయణస్వరూపుని గాంచజాలరా? గాంధీమహాత్ముని బోలు మహాపురుషుడు తిరిగి మాలకులములో జన్మించి వారి సుద్ధరించువరకు, ఇట్టి దుస్థితిని దొలగించుకొనగూడదా? మతంగుడు, అరుంధతి, వాల్మీకి, నందనుడు, ఆశ్వారాదులు మున్నగువారు దుష్కరించిన కుములు, శాశ్వత సరకకూపమున పడయించవలయుననుట ఎట్టి న్యాయమో యూహించుకొనవచ్చును.

నిమ్మజాతులు దిగ్గరకు వచ్చిన నదృశ్యమయ్యెడి పవిత్రత, నిజపవిత్రత గానేరదు. అట్టివారి సుద్ధరింపగలిగిన పవిత్రతయే నిజపవిత్రతయగును. వర్ణాశ్రమధర్మమునందు, ఇట్టి నిష్కారణ మేములను గనుపించదు. నాలువర్ణములు సృజించబడి ననియు, మరియొకవర్ణము లేదనియు, వేదములును, గీతయు ఘోషించుచుండగ, చెడిపోయిన గ్రామ్యాశ్రమములమున చండాలు రను వేరొకతలము జనించెననియు, ఆ చండాలురే యిప్పటిపంచము లనియు వాదించుట, వివేకముగాని ఆత్మశారవముగాని గానేరదు. ఏకులమువారయినను భ్రష్టులగుచో వారిని పునీతుల గావించుటకు ఏర్పాటు లేన్నియో గలవు. ప్రళయంతమువరకు వారి సంతతివారందరును తిర్యగ్జంతువులకన్న నికృష్టులుగ నుండవలయునని, ఏశాస్త్రమును విధించనేరదు. అహంబ్రహ్మాస్మితత్వమసి ఇత్యాది అఖండసత్యములను వెదజల్లిన వేదమతము, ఒక్క సంఘమువారెన్నటికిని ప్రపంచమున తలయెత్తుకొని దిరుగగూడదని విధించునా? ప్రాచీనగ్రంథములలో వేర్కొనబడిన చండాలుదులును, ఇప్పటి మాలమాదిగలును

ఒక్కరే యని నిరూపించుట కవధికయినను సాధ్యమగునా “చాండాలోస్తుసతు ద్విజోస్తు గురు రిత్యేషామసీషా మమ” అని చెప్పి చండాలునికి సమస్కరించి, అద్వైతసిద్ధిని చెందినశ్రీమచ్ఛంకర భగవత్పాదాచార్యులవారి చారిత్రము నేర్పడి గుణపారమేమి?

అట్టిశంకరుని జన్మస్థాన మగు కేరళదేశము నందు నేడు పంచములయెడ జూపెడి అసహనమును క్రూర్యమును మరియేమూను గాన్పించవు. ఆకారణముచేతనే వైకంఠత్యాగహము తీవ్రహాము దాల్చెను. ఈవారపు “యంగు ఇండియా” పత్రికలో అస్పృశ్యతానివారణసమస్య గూర్చి యడుగబడినప్రశ్నలకు గాంధీమహాత్ముడు చక్కనిసమాధాన మిచ్చుచున్నాడు. అస్పృశ్యతను నివారించుటవలన, వర్ణాశ్రమధర్మమున కెట్టిభంగము గలుగనేరదు. పలువురుపండితు లీసంగతి సంగీకరించుచున్నందులకు సంతసింపవలయును. గాంధీమహాత్ముడు ప్రబోధము గలిగించువరకు, హిందువులు తమలో సయిదవపంతు ప్రజలకు జరుగుచున్న ఘోరమగు నన్యాయమును గుర్తించజాలకబోయిరి. నేడు దేశమునందంతటను అద్భుతప్రబోధము గలిగినది. మహాత్ముని యపదేశఫలముగ, వైకంఠత్యాగహు లొనర్చుచున్న త్యాగమహిమ నిరుపమానముగ నున్నదని, పలువురు కొనియాడుచున్నారు. వారు చూడెడి సహనము, ఇంద్రియనిగ్రహము, అహింసావ్రతదీక్ష, సంకల్పబలము, ఎట్టి కఠినపాదయమునయినను క్షరగింపక మానవు. వైకంఠత్యాగహులు తమప్రవర్తనముచే నున్న తజాతిహిందువులయిరి. నిమ్మజాతుల కొనగవలసిన కఠినపుహక్కులను తిరువాన్కూరు శాసనసభవారి సంగియున్నచో, వారికిని తిరువాన్కూరు సంస్థానమునకును మేలుగలిగెడిది. స్థానిక సమస్యను స్థానికముగ పరిష్కరించుకొనినకీర్తి చేకూరెడిది. ఇకముందు వైకంఠత్యాగహుల సమస్య యగుచున్నది. వైకంఠత్యాగహులు, భారతవర్షమునందంతటను నిమ్మజాతులధర్మమున కనేక భంగుల తోడ్పడకమానదు. భారతవర్షమునందు కనినపు మానవుడయినను అనుభవించజాలని స్వరాజ్యము స్వరాజ్యము గానేరదు. అస్పృశ్యతను దొలగించుటచే, హిందూసంఘమునకు నూతన బలతేజములు గలుగును. నేడు హిందూసంఘమున గనుపించెడి దౌర్బల్యము మటుమాయ మగును. హిందూసంఘమున నిలిచియుండువరకు, ఎందుకును కొరగాని పంచముడు మహమ్మదీయులలోగాని క్రైస్తవులలోగాని జేరినయెడల సన్మానశారవముల బొందుట, హిందువుల వివేకదృక్పథమునకు నిదర్శనము. రామకృష్ణాద్యవతార పురుషుల బూజించుచు, హిందూదేవాలయములపై భక్తిజాపుచు, హిందువులమని చెప్పకొనుటకు గర్వపడుచు, ఉన్నత జాతులవారిభూములను సేవ్యముజేయుచు, వారియెడ అధికశారవమును జూపుచుండెడి పంచముల నావల బౌరద్రోలి, అన్యమతస్థులను అన్యదేశవాసులను సన్మానించుట ఎంతవరకు వివేకమో యూహించినంతనే తేటపడగలదు. గాంధీమహాత్ముడు చెలిపినటుల వైకంఠత్యాగహము జయించి తీరును. తరతరములనుండియు వేళ్లు పాతుకొని యున్న దురభిమానము నెక్క మా రు

వెకలించుట కష్టమయినను, నిమ్మ జాతుల వారు వైకంఠత్యాగహులవలె ధర్మబద్ధులై పాటుబడుచో తాము బాగుపడుటయేగాక హిందూసంఘమునంతను సముద్ధరింపగలరు. తాము చేపట్టిన ధర్మమార్గమును విడువనిచో, వైకంఠత్యాగహులు భావిభారతనిర్మాణ కర్తలుగ నెంచబడుదురని, మహాత్ము డాశీర్వదించుచున్నాడు. మహాత్ముని యాశీర్వాదము సఫల మగుగాక!

లక్ష్మీ ఒడంబడిక : సాంఘికప్రాతినిధ్యము

ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమునకు గాంధీమహాత్ముడు ప్రతికూలుడని తెలిసినవిషయమే. వీరివలెనే పలువురు నాయకు లీ ఏర్పాటుకు ప్రతికూలురని తెలుప నక్కరలేదు. హిందువులలోనేమి, మహమ్మదీయులలోనేమి యిటుల భావించువారు గలరు. కాని, సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము ప్రజలలో శాంతిని నెలకొల్పి, అన్ని పక్షములకును తృప్తిని గలిగించునంతవరకు, మహాత్ము డీ ఏర్పాటును నిరసింపబోడు. మానవనిర్మాణ మంతయు, కేవల హేతుబద్ధముగ నడువజాలదు. పలువిధమగు రాజీలును, ఒడంబడికలును జేరి, సాంఘిక పరిణామమును నడుపుచుండును. ప్రస్తుతస్థితిలో లక్ష్మీ కాంగ్రెసునందు హిందువులకును మహమ్మదీయులకును మధ్య జరిగిన ఒడంబడికను జేసి కొనియిండుట నేరమని వాక్రుచ్చుట, సమంజసము గానేరదు. అప్పటి యవసరముల బట్టి దూర మాలోచించి, లోకమాన్యతిలకు మున్నగు మహనీయు లీయొడంబడిక సంగీకరించిరి. ఇది తేకున్నచో, మాంటుఫర్డ్ సంస్కరణములయినను సాధ్యమయ్యెడివిగావు. లక్ష్మీఒడంబడికను మార్చవలయునని మహమ్మదీయులు కొందరభిప్రాయపడుటచే, మరల దేశమందంతటను కదలికగలిగినది. హిందూమహాసభ పక్షమున లక్ష్మీ ఒడంబడికను గూర్చి లాలా లజపతిరాయిగారు మాకు ప్రకటనార్థమంపిన ప్రశ్నలను వేరొకచో బ్రచురించితిమి. ఢిల్లీలో గూడన అఖిలపక్ష సమావేశమువారి విషయమై దూర మాలోచించుచున్నారు. ఈసమస్య నెటుల పరిష్కరించినను, సాంఘికప్రాతినిధ్యము త్వరలో దగ్గిపోవునటుల జూడవలయును. దక్షిణహిందూదేశమున బ్రాహ్మణేతర ప్రాతినిధ్యమువిషయమున గూడ యిటులనే మెలగుట యవసరము. సంయుక్త నియోజకవర్గము తేర్పడవలయుననుకోర్కె, రామలింగారెడ్డిప్రభృతులచే ప్రతిపాదించబడు, చున్నది. సాంఘికప్రాతినిధ్యము గోరెడివారి యుపయోగము కొరకు మాత్రము రాష్ట్రములలో రెండవసభ నేర్పరుపవలయునని, రామలింగారెడ్డిగారు కోరుచున్నారు. అబ్దుల్ కలాం అజద్, హజరత్ మోహనీ మున్నగు వారు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య మంతరింపవలయునని తలంచుచున్నారు. కాని, సాంఘికప్రాతినిధ్యము శాశ్వతపు ఏర్పాటు గాజాలదనియు, తాత్కాలికావసరములనిమిత్తము నెలకొల్పబడె ననియు, ఎల్లరును గ్రహించి పాటుబడుచో, అనుకూలపరిష్కారము గుదురు ననుటకు సందియము లేదు. దేశాభివృద్ధిని గోరెడివారెల్లరును, జాతీయపరిపాలనమునందు అందరును సమముగ పాల్గొనవలయునని కోరకమానరు. శాసనసభ

8 వ అనంతపురమండల జాతీయ మహాసభ

ధర్మవరమునందు జరుగుట

శ్రీయుత గద్దె రంగయ్యనాయని అధ్యక్షోపన్యాసము

(శనివారము తరువాత)

అఖిలభారత దేశీయమహాసభ

సహాయనిరాకరణము

సీ. ఆదర్శ పదకొమ్మై జగన్మూర్తి గన్న

ప్రాజ్యసామ్రాజ్యవైభవము గోగి

అచార్యకాఫలా మైసూనాకథా

విత్తిమజ్జానందపత్తి గలిగి

అన్ని కేశప్రజాపాత్రి సాధ్యము గాని

చతురకార్యకపరిశ్రమలు గోగి

ప్రబల సప్రదీప్తపర్యంత విశ్రాంత

భూరినాణిజ్యసంభూతి గలిగి

గీ. ఏనుగు ముందు నాలుగు తొట్ల మునుపే

నాగరక తాగ్రగ్యామైకాక్షర దెలుపు

కథలజాడతో నేటికిం గలవుగాని

నాటి భారతిభాగ్య మీ నాడు లేదు.

సకలప్రపంచమున నాదర్శప్రాముఖ్య మైన సామ్రాజ్య

విభవమున జేసినది సకలదేశముల నాచార్యసామయి వహించిన బహుళభాషానందపురుషేశ్వరే, ఆన్యదేశీయులకు యత్ని సాధ్యముగాని బహుళశ్రమలచే బెంపొంది సప్రదీప్తపర్యంతము వ్యాపించి భౌతిక గాంచిన అఖిలవాణిజ్యవిధూనిక దనరారి శ్రీమస్తుప్తుకు నాలువెలెట్ల మునుపే నాగరక తాగ్ర గణ్యమని విఖ్యాతిగాంచిన మన భారతభూమియొక్క నాటి విశ్వర్యము నేడు గాఢములైనను మహమ్మదీయ ప్రభువు లీభరతఖండమును ఏనుగు ఏండ్లు ఏకచ్ఛతాధిపత్యము వహించి పాలించినపుడుగాడ దని ప్రాగ్యవైభవమును గోల్పోయియుండలేదు. ప్రజలయందు భేద మేమియుం బుట్టలేదు. ప్రజలు దరిద్రులై యన్నవస్త్రములులేక విదేశీయాశ్రయ చేసి యెలుగారు. ప్రభువులు దమ కిడియే జన్మభూమిగ నివసించి సకలభోగముల నిచ్చుటనే యనుభవించి యుండిరేగాని తమ యధికారబలముచే భారతేశ్వర్యమును హరించి బండ్లపై గాని యొడలపై గాని విదేశీయులకు బంపియుండలేదు. అట్లు చేయుటకు వారు దీనికిం బేలుస్యదేశమును గల్పించిరిని యుండలేదు. ఉండినను దానిపై మోహ ముంచులేదు. మహమ్మదీయులు తమ రాజ్యపరిపాలనాకాలమున మిక్కిలి నిరంకుశాధికారమును వహించి భారతీయుల ధనదారాపహరణములు గావించుచు వారిని బహు కష్టపుంజములకు లోను గావించినట్లు మన యాంగ్లమిత్రులు రచించిన బూటకపుర జరిత్రముల మన బాబురకు బారకాలలయందు బాతపుస్తకములుగ గూడ జదివించుచున్నారు. ఈ బూటకపుర చారిత్రముల జదివయే మనవారు కొంచెలు మహమ్మదీయపరిపాలనమును విమర్శించుచున్నారు. కాని సత్యమైన చారిత్రాశ్రేణి మనకు బూటకలేదు. ఒకరాజును జయించిన మతీయొక రాజు తనయందు వాస్తవమైన సద్గుణములు లేకున్నను జయింపజేసినవానిపై దుర్గుణావేషము చేయుటచేసిన దాను సద్గుణుడనని ప్రకటించుకొనుటకు బ్రయత్నించును. మన యాంగ్ల ప్రభువులగణాతిశయము లట్టివియే యని చెప్పిన బొరకబాటుగాదు. ముఖ్యముగ మీ భారతంజ్యాంగము నపహరింప యత్నించుకాలమున భారతమును బాలించుచుండిన బొరంగజేబు చక్రవర్తినిగూర్చి కట్టికథలు హాస్యాస్పదములు. తమరాజ్యాంగపహరణమునకు గొంతింజను నడ్డుపడుచుండిన ఈ చక్రవర్తిపై చారిత్రిక ధను గట్టుకొండిన ప్రజామోచమును బడయవలెనని యెడివారె. ఈచక్రవర్తి ప్రజాపాలనాపై పూర్వసాధ్యములనుగూర్చిన స్వీయచరిత్ర పాఠికభాషయందు వ్రాయబడియున్నట్లు ఒకప్పుడు నేను పత్రికాముఖమునజూచియున్నాఁడ. అట్టి చరిత్రము సంపూర్ణముగ ననునదింపజేసి ప్రకటించు ప్రయత్నములు గావించబడినవో నీచక్రవర్తియందు ఆసోపించడిన కళంకమే గాక సర్వభారత మహమ్మదీయ పరిపాలనము నకుగూడ వికాసము గల్గింపజేసెను. మతనియముల

బట్టుబలలుగల ఏకొద్దినిందియో తప్ప అక్కరమే మన్నగు చక్రవర్తులు ప్రజాను రంజకముగ బరిపాలించినట్లు చరిత్రాంశములు పెక్కులు గలవు. ఏదియెట్లున్నను పాలకపాలిత జాతివిభేదములు గల్పించి మహమ్మదీయ మహమ్మదీయములను హిందువులను నిమ్నోద్భోగములను విభాగించి యుండలేదు హిందువులు ప్రధానోద్భోగముగనందుచోట మహమ్మదీయులు చపరాసులుగను, మహమ్మదీయ బహుళోద్భోగముల యందుండువోట హిందువులు జవానుగనక పరిస్థితులభేదముగ గల్పించి మహమ్మదీయప్రభువులు పాలించిరి. మహమ్మదీయ పరిపాలనమునుగూర్చి చరిత్రాంశముల కేటిగి యొకవి ఇట్లు వ్రాసియున్నాఁడు:—
చం.మహమ్మదీయపరిపాలన మేర్పడి యేడువూర్లన త్వరములు సాగె, నందు భరతక్షతీయందలి పూర్వక్షేత్రన స్ఫురణసంపదించియు (బ్రహ్మతమకీయ్య దెజన్మభూమిగా దరతరమల నసించినక తయ్యన భేదము పుట్ట దేమియున్.
చం.మతనియములుండు గొంతులిన పట్టదలగలట్టి యుద్ధతు లొకరియరుండినను ధర్మపక్ష తపలాపుర సమత్వపద్ధతి మెయి రాజ్యమేలి స్థిరశివ దనువారికి భారతీయసంజాతికిని మైత్రిగూర్చి జనుతులు లగ్నపాదుషాదులై.
శా. మహారాజ్యమురామరాజ్యముగతినే కాసిచె, నావాయన గృహరాజ్యము దేవరాజ్యమని కావ్యశ్రేణిపైనామనదా న్నందల గురిపించియందలొకపుత్ర స్వచ్ఛందతాసంపదు త్పన్నా సేక కళాపరిశ్రమలు లక్కాలంబునభాసిలెన్.
ఆంగ్లేయులు భారతమున బ్రవేశించి యున్నట్లుండు విషయం జేందయినది. దాదాపు నూటయేడది వత్సరములకాలము కేవలము న్యాపారులుగనేయుండియు స్వదేశపరిశ్రమాభివృద్ధిపేక్ష చే భారతప్రజాసుఖజీవితైక సాధనములగు గృహపరిశ్రమలు నశింపజేయు కార్యచరణముననే దృష్టి నిలిపి సాగ్యమై నంజనము సాగింపగల్గిరి మన దురదృష్టవశమున నంతటితో, దృష్టి నొందక వారిరాజ్యపాలనాధికారము చేబూనిన నూట యేబదియైదు సంవత్సరములకాలములో దానిక బరిపూర్ణముగ సాధించి సర్వసమృద్ధిమై మించి వుడివెనచున్న గ్రంథ సిద్ధపడి యున్నాడు. వీరు భారతదేశము ప్రవేశించునాటికి వీరి దేశ ఆర్థిక సాంఘిక పరిస్థితి తెలిసికొన్నవారుగ నాంజెన్ లోకమే యెలుంగును చెన్నరాజధానియంత విశాలమైన లేని వారి కేవల ద్వీపమున వారిపృథ్వీభూమియన్ని దివ్యభోగములు భారతదేశ సంపాదన మునియును లోక మెలుంగును
ఇప్పటికి మనల నాధికదరిద్రుల జేయుటయేగాక వాక్యాంతంత్ర ఆయుధస్యాంత్ర్య దరిద్రులగూడ జేయుచున్నారు. నానాటికి బెప్పుచువుచున్న నిరంకుశాధికారముచే నిర్మూల ముచుండిన భారతేశ్వర్యస్యాంత్ర్యముల బురుదధరింప భారతపితామహుండనందరు దాదాభాయికాశోత్తి మహాశయాది నాయకాగ్రేసరులచే 1885 వ సం॥ స్థాపించబడిన అఖిలభారత దేశీయమహాసభ ముప్పదియైదు సంవత్సరములవఱకు తదేకదీక్షతో నాందోళనములుపునుండినను అవి కేవలము ఆంగ్ల భాషావేత్తలగు నేకొద్ది మందిచేతనో నడిపిం పబడుచు ప్రజాసామాన్యమున కెట్టిసంబంధమందు లేకుండుటచే కేవల మట్టి విన్నపములతో గాలముగడపును నేకార్యము చేయలేకపోవుటయేగాక ఆంగ్ల నిరంకుశాధికారము నానంతయుం గదలింపజాలకపోయెను. ఈసభావేదికలపై గావించబడు తీర్మానములు వారి కాశీర్యాదీపాయము లగుచుండేనేగాని అనుమాత్ర మదలింపజాలకపోయెను. నానాటికి నిరంకుశాధికారులు దురహంకారపేరులై 1919 సం॥ పు పాంచాలదేశ దురంతములవంటి ఘోరకృత్యములు ప్రజలపై గావించుచుండెడిరి తత్పరితమగల దత్తార్థ్యము మితివాదిగనుండిన గాంధీమహాత్ముడు అతివాదిగనాతి కాంగ్రెసు మహాసభాకార్యనిర్వహణభారము వహించి మూడుసంవత్సరములలో గావించిన ప్రజాప్రబోధ దేశసేవలు తత్పూర్వము ముప్పదియైదేండ్ల కాలములో నెప్పుడు గావించబడి యుండలేదు. ఆంగ్లవిద్యార్థికుల స్థానమున బ్రజాసామాన్యము నెక్కించి మూలగూర్పుండి మూలములమృత్యుగూడ ఆంగ్లప్రభుత్వస్వాధీనములు బోధపడి నడుముగట్టి దేశోద్ధరణమునకు బూతునంతటి ప్రచారము గావించి భారతీయుల సంపూర్ణ శిక్ష మేల్కొల్పెను. స్వరాజ్యసంపాదనోద్దేశ్య బీజములు జనసామాన్య హృదయక్షేత్రములనాటి తిత్సంపాదనార్థ సహాయ నిరంకుశోద్ద్యమ యుద్ధప్రాయములను రచించి తాను స్వయముగ సర్వసేనానాయకత్వము వహించి శత్రువులు దర్తిరచిల్లలాడి సమ్యాహితులై, పరాచితులై, పరమమిత్రులుగ మాటునంతటి సూర్యయునుజూపి శాంతిముగ శత్రుహస్తగతుం

డయ్యెను. పిమ్మట బిల్లి నేనానాయకుల పరికితముచే నిర్మాణముచేడి పంచబహిష్కారము మూలబలముతోగట్టచే శత్రుపక్షమునకు గొంతెలము గట్టుటయు, నైసికులయందుం గలకలముగల్గి నిరుత్సాహము పెరుగుటయు సంభవించెను. నిర్బంధ విముక్తడై తిరిగి రణరంగమున కేటించిననిఖిల సేనానాయకుడు దుఖించి పూర్వహితరమును బన్నవలసినంత దుస్థితికాయుద్ధ ప్రాయములొనైనది. కాననసభా బహిష్కారాయుధమా, చెట్లపాలైనది. పారశాలా బహిష్కారాయుధము పంచబట్టినది. న్యాయ స్థాన బహిష్కారాస్త్రము నీరైపోయినది. బిరుదు బహిష్కారాయుధము బెడిసిపెడతలగొట్టినది ఇళమునకు దక్కినది ద్వారపుపోగొక్కటియే, అదియే మనకు శరణ్యము. మనవాచేదరతరములదలదాల్చబడినదానిక బోపించిన దప్పక మన దైవ్యము దూరమగునని నమ్ముడు.
సర్వపక్ష సమ్మేళనము
మన మహాత్ముడిపృథు పన్నినప్రాయ మత్వద్భుతకక్షి గలది. ఈ ప్రాయమునందు సకలభారత రాజకీయపక్షములు శేండ్రికరింపబడి యున్నవి విక్ర్య సంధాప్రయత్నములును జరగనున్నవి. ఈపక్షములన్నింటికి దృఢయైతియే చేకూరి తెల్లంకాంగ్రెసు సభాస్యక్షోపన్యాసమున మహాత్ముడు నిరూపించిన సూత్రముల కొంతమాత్రమును గొంతునని సిద్ధాంతములపై నాధారపడియుండు స్వరాజ్యనిర్మాప్రజాశిఖాయుధమును దయాగుచేయగల్గి అది సర్వపక్షైక్య దేశీయమహాసభాయుద్ధరంగములునునొమ్మమ్మడి శత్రునినహములై సుశిక్షిత యోధాగ్రేసరహస్తవినిరతమై కవియునపుడు శత్రువుల సానుదాన భేద దండోపాయాది రాజనైతికోపాయప్రయోగవైప్రయ మంతయుం బటాపంచలై రక్షణోపాయమును బ్రసాదింపుఁదని రాజీపరిష్కారమునకు రాకుండురా! రాకతప్పదు. “సంఘేక్షి కితాయుగే” సంఘకక్షినిమించిన కక్షి మతీయొకటి కలియుగమున లేదు. సహాయనిరాకరణోద్ద్యమము సర్వపక్షసమ్మేళముగావించుననే అపజయముగావించినదని చెప్పుటకు జంజిల్లునున్నాడ. ఈ రహస్యమును మహాత్ముడెడిగియే పర్యవక్షమైత్రిని నెలకొల్పి దీని విరమింపజేసెను. ఈమైత్రిని స్థిరస్థాయిగ నొనర్చుటకై నిర్మాణకార్యక్రమమునందలి వివాదాస్పదములగు పద్ధతులగూడ దొలగింప సమృత్తించెను. ఇప్పటికి అన్నిపక్షములవారికిని బ్రిటిషువారి ప్రయోలాపములు మొగముమొత్తి విశ్వాసమును వీడజేసినవి. లేబరుపక్షప్రభుత్వమువాపై రాజభక్తి పరాయణపక్షమువారికిగల విశ్వాసము వారిప్రభుత్వకాలముననే నశించినది. సదా కయ్యమునకు గాలుద్రవ్యకన్సర్వేటివ్ ప్రభుత్వముపై నిష్ఠ డేవక్షమువారికి నెట్టిసమ్మేళములేదనుట నిజము. వీరు బుద్ధిపూర్వకముగ మనకేమియు నీయనియ్యకొనరు సర్వపక్షయైక్యసంధానము మదినినచో మన జన్మహక్కుల మనమే నిరర్థకముగ వీరినుండి లాగికొనగలమునకు కట్టి సంకేయము లేదు.
సంస్కరణ ద్వంద్వప్రభుత్వ విధానముచే భారతదేశమున కెట్టి మేలొనగూడలేదని మొదటి మూడుసంవత్సరములలోనే దేశాభ్యుదయచింత గలచింతామణిగారు మున్నగు అమాత్యశేఖరులే నిరసించి యుండుండి నిర్ణయలైరి. చింతామణిగారే యనలే! ఆందుబ్రజేశించి స్వామభవమును గడించిన స్వాధ్ధాపేక్షలేని దేశాభ్యుదయమును గోరు ప్రతి భారతపుత్రుడును అట్లు చేసియున్నాడు. కాని మన చెన్నరాజధాని రాజ్యాంగ మంత్రనిర్ణయకు మూత్ర విద్యుద్ద్యప్రభుత్వవిధానము సకల సౌఖ్యదాయకమై యున్నట్లు నేనెంచెద. ప్రజలకు గానున్న వారిస్వార్థమునకై నట్లు గానిండు. నిరంకుశాధికారమునకన్న నికృష్టముగ నున్న నీ సంస్కరణ ద్వంద్వప్రభుత్వమునుగూడ గరగించెదమని కన్సర్వేటివ్ ప్రభుత్వమువారు బెదరించుచున్నారు. వెన్నకరగిన నేయేగదా అనును. ఈసంస్కరణముల గరగింపజెలువదలసినది స్వరాజ్యస్ఫురమే. ఈలోపుగ సర్వపక్షసమ్మేళనోపసంఘమువారు సరియైన సమరసన్నాహము గావించి రణభేరి వాయింపనిండు కన్సర్వేటివ్ల బింకములే కరగనో సంస్కరణములే కరుగనో మాతము.
నైతిక నాతిక సామ్రాజ్యసంస్థానాధిక పరిపాలనాధికారము బ్రిటిష్వారికివిడిచి రాష్ట్రస్వపరిపాలనాధికారము మాత్రము గోరు శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి పక్షమును, ఆంగ్లపక్షపాతియును వహించి ఆంగ్లాధికారము భారతమున విరస్థాయిగ నుండగోరుచు తదనుగుణముగ దానూరు ప్రజాశిఖిల దయాగుచేయు ఆంగ్లశ్రీయుగు మాతృశ్రీ పసంతమ్మగారి పక్షమును, బ్రాహ్మణేతర ప్రత్యేక సంఘము ప్రాతినిధ్యముతో గూడిన సక్రమపద్ధతులపై సంపాదించబడి బ్రిటిష్సామ్రాజ్యమునకు లోబడియుండు స్వరాజ్యమే మన జన్మహక్కుని వాదించు త్యాగరాయశ్రేష్ఠిగారి బ్రాహ్మణేతరపక్షమును, కాననములలో బ్రజే

కించి ఖిన్నాభిన్నములు గావించి సన్నిహితముల గల గిరించి స్వరాజ్యమును బాంధవ్యమును పోరాడుచున్న స్వరాజ్యపక్షమువారును, మే మిచట రాట్నచక్రమును ద్రిప్పి ఇండ్లందులొంఁగిరియలినను నీడువలఁ గుడిపించి సంపూర్ణస్వరాజ్యమును పొందింపఁ గల్గుదుమని చక్రధారలకుఁ బడునులు బెట్టుచున్న ఆపరివర్తన (No change) పక్షమువారును, ఏపక్షమునకుఁ జెందక సమయాన కూలపక్షపాతులగు సరసపుంగవులును, కర్తవ్యసంధానసంఘమునఁ గలసి వారివారి స్వోద్దేశ్యములనే త్రొడుతెగి తలక్రిందుగఁ బడునంతవరకు పట్టుదలతో లాగుచు “అందఱు కలసిరి, ఆలోచించిరి, అన్వేషియై” రను అపవాదమునకులొనుగాక భారతమొత్తక సాధన సంపత్తితో భావి స్వరాజ్యసంపాదన సమర్థులై యుండుటకుం బడిసి పరభయం కలులగుదుగాక.

స్వరాజ్యపక్షము, అపరివర్తనపక్షము

1922 వ సం॥ కాసనోల్లంఘన విచారణోపసంఘమువారు శత్రువునఁ గావించిన పర్యటనముతో కాంగ్రెసుకార్యక్రమ విషయమున జనించిన అభిప్రాయభేదములచే యాదవకులమున ముసలము పుట్టినట్లు కాంగ్రెసుకులమున గడబిడపుట్టినది. అది గణాకాంగ్రెసునందు బహిర్గతమై కాసనసభాబహిష్కార పద్ధతిని కాంగ్రెసు కార్యక్రమ పట్టికనుండి తొలగింపవలె నని ప్రవేశపెట్టిన తీర్మాన మొడిపెపుటలో కాంగ్రెసునం రెండు విభాగము లేర్పడిన విషయము మనమునఱు మెటింగినదియే. అందునోడిపోయినవారికి స్వరాజ్యపక్షమునియు జయించినవారికి ఆపరివర్తన (No change) పక్షమునియు నామకరణములు చేయఁబడెను. స్వరాజ్యపక్షమువారు కినివ్యసంఖ్యయందున్న కాంగ్రెసును విడుచుచు ధిల్లీప్రత్యేక ఆపసరకాంగ్రెసు సమావేశము మొదలు కాకినాడ బెల్లం కాంగ్రెసు సభలవఱకును వెంట వెంటఁదగులుచు దారుణముగఁ బోరి, రాజీతోఁ దగ్గఱోరికల నెరవేర్చుకొనఁ జాలిరేగాని అభిప్రాయభేదములు గల్గినంతమాత్రమున నారాట్నములు చేయుచు తప్పుచూర్ణముల దేశాభ్యుదయము నెదుర్కొను అన్యపక్షములవలె బ్రవర్తించనందుటకు వారు నందనీయులే. ఈపక్షము విహించిన నాయకులు ఆ గ ర్భ శ్రీ మంతులై యుండి దేశోద్ధరణార్థం సారథ్యాగము గావించిన దాసు నెహ్రూ పటేలు మున్నగు పరిమోదారపురుషులుగాని స్వాధీనపక్షముల సామాన్యమనవులుగాదు. ఇట్టి మహనీయులు ఆలోచనారహితముగఁ దప్పుదారులఁ ద్రొక్కి దేశమునకుఁ గీడుచేయు నుంకింతురని యెవ్వరు తలంపరు.

ఒక కాసనసభా ప్రవేశవిషయమున దప్ప స్వరాజ్యపక్షమువారికిని ఆపరివర్తన పక్షమువారికిని కాంగ్రెసు నిర్మాత కార్యక్రమ నిర్వహణమునం దెట్టిభేదమును గానింపదు. వారును నూలుపడికెదరు, పీరును నూలు వడికెదరు. వారును వడికించి ఇచ్చెదరు, పీరును వడికించి ఇచ్చెదరు. అస్పృశ్యతా నివారణ హిందూమహమ్మదీయ సమ్మేళనాద్యితర కార్యక్రమమును సాగించుటయందును ఉభయపక్షములవా రేకీభవించెదరు స్వరాజ్యపక్షమువారి కాసనసభా ప్రవేశకార్యచరణమునకు ఆపరివర్తన పక్షమువారు సహాయముచేయుచున్నను అటంకమును మాత్రము గల్గింపరు. నేనింతవఱకును స్వరాజ్యపక్షమునఁ జేరి యుండలేదు. ఆపరివర్తన పక్షమునందే యున్నాడ. ఇంకను నందేయందెడ కాని యందుండుటకంటె స్వరాజ్యపక్షమునఁ జేరుటచే బ్రత్యేకలాభములు అనగఁ దేశమునకుఁ జేయు గల సేవాలాభములేవైనఁ గలుగునని నాకుఁదోచి నపు డీయ కొందునేమో చెప్పఁజాలను. స్థానిక సంఘములలో బ్రవేశించుట కెట్టి నిష్పంసములును కాంగ్రెసు నిర్మాతమున నెప్పుడు నలేవు. బహిష్కార చతుష్టయము కాంగ్రెసు నిర్మాతమునందండి తొలగింపఁబడినందున కాసనసభా ప్రవేశమునకు ఏపక్షమువారికిని నెట్టి యన్యంతరములు లేనట్లేనేనభిప్రాయపడి బెల్లంలో మహాత్ముని బ్రహ్మంపగ నట్టి స్వాతంత్ర్యము స్వరాజ్యపక్షము వారికేనియు ఆపరివర్తన పక్షమువారు కాసనసభా ప్రవేశించుట గాని స్వరాజ్యపక్షమువారికి సహాయమొనర్చుటకుగాని హద్దులేని కలెక్టివ్ యుండిరి. నేను ఆపరివర్తన పక్షమునందుండి స్వరాజ్య పక్షముగాని స్వాతంత్ర్యమునఁ గూడఁ బెల్లం గోమియన్నునఁ ఆపాదు నీకు త్రిశంకు స్వర్గమేననిరి ఏది యెట్లున్నను కీర్ము గాముననే సర్వపక్షములను కాంగ్రెసు భావేమో నై నెక్కించి సమిష్టి సమరసన్నాహములఁ గావించ వహానుడు యత్నించుచుండ మన మిసమస్యలపై ప్రార్థనపక్ష సిద్ధాంతముల భేదముండుట నాకంత సమంజసముగఁ దోచులేదు. అట్టి సహభాగ్యమే మనమందలి నయెడల ఏ వివాదాలత రాజకీయపక్షముగ మన మందఱము మారింపని యుండు నుగదా.

6-వ వాయిదా నూలు పంపిన సభ్యులు

సభ్యుల నెం.	పంపినవారి పేర్లు	జిల్లా	రిజిష్టరు నెంబరు	గజములు	నూలు నెంబరు
73	గాదె పేర్రాజు	విశాఖపట్నం	1112	2000	15
74	పుట్టా అమరయ్యకెట్టి	"	1189	2000	16
75	మార్కాసుల పార్థసారథిశర్మ	"	1164	4000	26,28
76	సబ్బి వీరు సత్యకేశవరావు	"	1166	4000	15 to 28
77	అక్కరాజు వెంకట్రామయ్య	నల్లూరు	1192	1200	19
78	దేజవాడ గుండరామిరెడ్డి	"	1206	10000	15
79	గుంటూరు వెంకటసుబ్బయ్య	"	1211	2000	17
80	దేశభట్ట రంగయ్య	"	1212	2000	15
81	కిష్టపాటి సుబ్రహ్మణ్యం	"	1278	2000	26
82	పేభోభాజు మోదీ	"	1311	2000	17
83	య. శ్రీరామలు	"	1319	2160	28
84	యం. శ్రీనివాసాచారి	చిత్తూరు	1312	1781	17
85	పి. సుబ్బారాయ కెట్టి	"	1331	2000	19
86	మా. రంగచార్యులు	"	1332	2000	18
87	య. తాతాచార్యులు	"	1333	1700	27
88	సి. రాజగోపాలాచార్యులు	"	1336	2000	16
89	కొండ శివయ్యకెట్టి	"	1338	3200	22
90	వేమన వెంకటాచలం నాయుడు	"	1355	1800	29
91	కొడుకుల వెంకన్న	గంజాం	1358	2000	26
92	రవకరపు చిన వెంకటనరసయ్య	గుంటూరు	1414	1100	15
93	గౌనువేళసామెలు	"	1431	850	7
94	మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్య	గోదావరి	1448	2000	17
95	పి. రాధాపతియ్య	చిత్తూరు	1462	2000	20
96	ఆచంట నారాయణరావు	ప.గోదావరి	1467	2000	17
97	చక్రాంధ్రాన సత్యనారాయణ శర్మ	"	1472	3944	39
98	జోన్నల అప్పలరామమూర్తి	"	1478	2100	18
99	య. రామమూర్తి	"	1511	2000	15
100	కలచవీడు వెంకటరవ నాచార్యులు	అనంతపురం	1526	18 0	42
101	మ. శే. పంపళ్ల	"	1552	1000	12
102	పబ్బతి ఓబయ్య	"	1553	2000	20
103	యడవల్లి వెంకటేశ్వర్లు	తూ.కృష్ణా	1594	2100	12
104	మట్లూరి లక్ష్మీకాంతయ్య	"	1597	2000	41 to 68
105	కొమకొండ బుచ్చిరాజు	విశాఖపట్నం	1599	4000	16
106	కామవరపు వెంకట్రావు	గోదావరి	1610	2000	14
107	రూపానుల కృష్ణ డొర్తి	గుంటూరు	1615	2000	23
108	కేతు వెంకటరెడ్డి	కడప	1616	5500	15
109	భూతపురి నారాయణస్వామి	"	1617	2000	80
110	చింతమంతు సుబ్బారావు	"	1618	2000	8
111	కంచంరెడ్డి ఓబళ్లరెడ్డి	"	1627	2100	34
112	మేడం వెంకయ్యకెట్టి	కిర్నూలు	1637	1500	25
113	గుళ్లపల్లి రామకృష్ణయ్య	గుంటూరు	1671	2000	19
114	కొమ్మినేని హరిశ్చంద్రమహారాజు	"	1672	2000	20
115	కేతు నూరారెడ్డి	కడప	1688	4400	17
116	సింగంరెడ్డి పాపిరెడ్డి	"	1684	3000	17
117	అడ్డూరి వెంకటస్థిపతిరాయచౌదరి	గోదావరి	1697	2000	23
118	ఇటికరాల నూర్యనారాయణమూర్తి	"	1716	2000	14
119	గోడేటి వెంకటసుబ్బారావు	"	1721	2000	16
120	తెలిదేవర వాసుదేవరావు	విశాఖపట్నం	1741	8000	11
121	మద్దూరి సుబ్బారావు	గోదావరి	1749	1000	24
122	గాదంకెట్టి సుబ్బారాయప్ప	అనంతపురం	1752	2000	16
123	యెర్నేని శేషమూర్తి	తూ.కృష్ణ	1756	2000	20
124	బి. పి. భీమప్ప	అనంతపురం	1760	2000	19
125	నర్సిరెడ్డి శివారెడ్డి	కడప	1764	2000	26
126	" సంగిరెడ్డి	"	1765	2000	22
127	పాలగిరి పాపరాజు	"	1766	3000	26
128	వక్కల పేర్రాజు	గోదావరి	1773	2000	50
129	కొమ్మల వెంకట్రాజు	"	1775	2000	72
130	కాశియ్యసుల నూర్యనారాయణ	"	1776	2000	88
131	కోళ్ల చిన వీరప్ప	అనంతపురం	1784	2000	14
132	తామికోవ్ నామెలు	"	1787	2000	22
133	అయ్యలకంక వొన్నూరునామెలు	"	1788	2000	20
134	దాసరి తిమ్మప్ప	"	1789	2040	16
135	అంకరాజు శేషగిరరావు	గుంటూరు	1799	2000	10
136	రూపావతారం మునిశర్మ	కడప	1800	2000	24
137	బుగసు సాంబమూర్తి	గోదావరి	225	2000	18
138	మండవక రంగయ్యనాయుడు	"	227	2000	18
139	దొరయ్య శాంతయ్య	"	261	2000	11
140	పరిమి వెంకటపిచ్చయ్య	తూ.కృష్ణ	754	2000	19
141	టి. కె. నరసింహాచార్యులు	చిత్తూరు	1318	2000	26
142	కందాడ శ్రీనివాస	నల్లూరు	1232	1000	24
143	పి. య. రమణాచార్యులు	చిత్తూరు	1325	1000	14
144	యం. శ్రీనివాసయ్య	"	1328	2000	16

లలో, విధిలేక సాంఘికప్రాతినిధ్యమును ప్రవేశ పెట్టినను, స్థానిక స్వపరిపాలనసంఘములలో గూడ దీనిని జూపించుట, దేశమున కనర్థ మగును. అట్టి ప్రయత్నమును వెంటనే విరమించుట సమంజసము. విద్యాప్రతిపాదనలలో దీనిని ప్రవేశపెట్టుట మరింత అనర్థము. పల్లికులస్థాయిలో నిడుకు సంబంధించిన ఏర్పాటు నెంతవరలో దీనివైచి యోగ్యతనే ప్రధానముగ జేసికొనిన, నంత శ్రేయస్కరము. లేనియెడల, సామన్య న్యాయపరిపాలనమునకు ఓరని భంగము గలుగకమానదు. రానురాను ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము గోరెడిసంఘములకు మితి యుండదు. బ్రాహ్మణేతరసంఘములో నిదివరకే వివిధకులములవారును ప్రాతినిధ్యము గోరుచున్నారు. క్రైస్తవ, మహమ్మదీయ, సిక్కు, మున్నగు మతములవారు ప్రత్యేకప్రాతినిధ్యము నాశించుచున్నారు. తాత్కాలిక సౌకర్యము నిమిత్తము కొన్ని స్థానములను ప్రత్యేకసంఘములకొరకు శాసనసభలో పేరు జేసినను, సంయుక్తనియోజకవర్గ మేర్పడుట లాభకరము. ప్రత్యేక నియోజకగణము లుండుటచే, దేశమునందేర్పడియున్న ఐకమత్య విహీనత శాశ్వతముగ పీఠము బెట్టుకొనును. లాలా లజపతి రాయ్ గారు పంపిన ప్రశ్నలలో, భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రవిభజనము సరియగు పద్ధతియాయని యడుగ బడెను. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర విభజనయవలన, భాషాభిమానము హెచ్చి వివిధజాతులయధ్య నైక మత్యము గుదిరి దేశాభిమానము పెంపొందు ననుటకు సందియము లేదు. ప్రత్యేకసాంఘిక సుతాభిమానము లిందుమూలమున తగ్గుట సహజము. ఇట్టి విభజన మెంత త్వరలో జరిగిన నంత శ్రేయస్కరము.

లేబరుపక్షమునందు మనఃస్పర్ధ

లేబరుపక్షమునందు మనఃస్పర్ధ లుదయించెనని నేడందిన నేషనుపత్రికబట్టి తెలియగలదు. కడచిన ఎన్నికలలో మాక్స్ నాల్డుగారు తొందరపడి వ్యవహారమును చెడగొట్టినను నభిప్రాయము లేబరు పక్షమునందు వ్యాపించెను. ఎన్నికలను త్వరలో దెచ్చిపెట్టిన, లిబరల్లు పక్షము వారి బెడరింపు లంతరించు ననియు, తాము చిరకాలము నిరాటంకముగ పరిపాలింపవచ్చు ననియు, మాక్స్ నాల్డుగారు తలంచెరి. వారి గణితమంతయు నిరర్థకమయ్యెను. కోశాధిపతి యగు స్నోడనుగారి సతి, కెనడాలో సుపర్యసించుచు, మాక్స్ నాల్డు గారిపై గల క్రోధమును వెల్లిగొన్నాడు. ఈమె తన భర్తయగు స్నోడనుగారి యభిప్రాయములనే వెల్లిబుచ్చుచున్నదిగాని పేరుగాదని, నేషనుపత్రిక తలంచుచున్నది. మాక్స్ నాల్డుగారికిని స్నోడనుగారి కిని ఉద్యోగపదవియం దున్నపుడే సరిపడలేదట. నాయకుడగు మాక్స్ నాల్డుగా రొకవేళ పొరబాటనర్పినను, బహిరంగముగ నతనిని నిరసించుట, లేబరుపక్షాభివృద్ధి కెంతవరకు భావ్యమో యూహింపవచ్చును.

మంగలులనభ

లాంకుపైరులో మంగలుల సమావేశ మిటీవల జరిగెనని, మాంఛెస్టరు గార్డియనుపత్రిక దెలుపుచున్నది. వీరు సమావేశ మగుట కొక కార

ణము గలదు. ఆ కారణమును గార్డియనుపత్రిక యిటుల వివరించుచున్నది. "పురుషులు మంగలి పాపులలోకి తరుచుగ వచ్చుటలేదని, మంగలి వాండ్లు మొరకెట్టుచున్నారు. సేఫ్టీ లేజరు, సర్వత్రా వ్యాపించినది. తలకత్తరింపును స్వంతముగ జేసికొన లేకున్నను, పలువురు తలవెండ్రుకలు విశేషముగ బెరుగువరకు ఆలస్యముజేయుచున్నారు. మంగలిపాపుకు బోవుట గండమని ఎంచుచున్నారు. లా కుపైరుమంగలుల ఆందోళనపుకారణముల నరసిన, ప్రజల యలనభావమును పొగొట్టి, వారి నెక్కుడునుముఖులుగ జేయుటయే ముఖ్యద్దేశ్యమని తోచును." మంగలినమావేశమునందు, వార్తాపత్రికలలో నెల్లరును కలసి అడ్వర్టైజ్మెంట్ ప్రజలలో తీవ్రప్రబోధము గలిగించవలయు నని తీర్మానింపబడెనట. వీరితీర్మాన మెంతవరకు సఫలమగునో చూడవలయును.

బెంగాలుమంత్రులు: శాసనసభ

బెంగాలు గవర్నరుగారు శాసనసభ్యులను సమావేశపరచిరి. మంత్రులను నియమించుటకు వారి కిష్టమున్నదా, నియమించినచో వారి కెంత జీత మీయవలెనను, ప్రశ్నలనడిగిరి. తుదకు, మంత్రులజీతములకు బడ్జెట్లో నేర్పాటుజేయటకై, తీర్మాన ముపాదించుటకు, శాసనసభ్యులంగీకరించెరట. స్వరాజ్యపక్షమువారి నిరోధప్రయత్నమున కిందువలన భంగముకలుగవచ్చును. స్వరాజ్య పక్ష సభ్యులగు సేను గుప్తా గారు ముచ్చటిం చుచు, ఆర్డినెన్సును రద్దుజేయుట మున్నగు సౌకర్యములను కొన్నింటి మెనగని యెడల, నిరోధ ప్రయత్నములను తాము మానుకొనజాలమని, సూచించిరి. ఆర్డినెన్సును తొలగించినచో వీరినిరోధము అంతరించునా? లేక స్వరాజ్యము సిద్ధించువర కది నలిచియుండునా? మొదటిరీతిని జరుగునెడల, ఆర్డినెన్సును రద్దుజేయుట కధికారులకు అభ్యంతర ముండు. వారి కదియే ముఖ్యముగ గావలయును. స్వరాజ్యపక్షమువారి నిరోధ మింత సులభముగ దొరికిపోవునా? స్వరాజ్యపక్ష ప్రకటన కొరకు వేచియుండము.

వాచరుల!

కోతినుండి నరుడుజుం చెనని డార్వినుసిద్ధాంతము తెలిపియుండెను. దీనిని శాస్త్రజ్ఞులు వేదవాక్యములవలె యిగ సీచుచున్నారు. కాని, మానవునకు మాట లెటులయబ్బెను? సంజ్ఞ లెటుల దెలిసెను? ఈప్రశ్నలకు జవాబు దెలియక పాశ్చాత్య శాస్త్రజ్ఞులు గందరగోళపడుచున్నారు మానవుని రూపుగల తోక లేనికొతులు గలవు -ని, వానికయినను మానవునిశక్తులు లేవు. ఇటీవల నొక జర్మను శాస్త్రజ్ఞుడు ఏబదియడుగులొత్తున నొక పుత్రును కనుగొనెను. దానిని పరిశోధింపగ, మానవుడును కోతియుగాక, మాటలాడి సంజ్ఞలను దెలిసికొన గల వేరొక మధ్యరకపుజాతి కిది సంబంధించియుండెనని అతడు కనిపెట్టెను ఈజాతిని, కోతిని బోలు మానవులని పిలుచుటకుబదులుగ, మానవునిబోలు కోతులని పిలుచుట భావ్యముగ నుండునని, ఇతడు సూచించుచున్నాడు. ఇట్టివారు పురాణాదులలో వర్ణించిన వానరు లగుదురా?

వైరులెనువార్తల వలని నష్టము

వైరులెను వార్తలవలన నెట్టిలాభము గలదో, యంతనష్టముగూడ గలదని, దెలియుచున్నది. ప్రకృతిశాస్త్ర రహస్యములను మానవవిద్యా మునకై వినియోగించిన జర్మనులే యీవిషయమునగూడ మార్గదర్శకులగుచున్నారు. జర్మనీలోని హాన్ వరునుండి, ఆంగ్ల భాషలో వార్తలు పంపబడుచున్నవి. ఇందు జర్మనుపక్షమును పొగడుటయు, బ్రిటీషు పద్ధతులను నిరసించుటయు, నంతతము జరుగుచుండెను. నిర్దుష్టముగు నింగ్లీషుభాషలో నీ వార్తలు వినిపించుటచే, ఇంగ్లండులో నేమూల నుండియో వెలువడుచున్నవని, ప్రజలు కుతూహలముతో వినసాగిరి. తుదకు నిజము తెలిసెను. రాజకీయప్రచారమును ప్రపంచమందంతటను వ్యాపింపజేసి, పత్రికలకన్న నెక్కుడు ఫలప్రదమగు రీతులను పాశ్చాత్యులు నాధించెదరు గాబోలు!

నేపాలము బానిసత్వము

నేపాలమహారాజుగారు, తమ రాజ్యమునందు బానిసత్వమును పారద్రోలి, ఎల్లర యభినందనములకు పాత్రులగుచున్నారు. వీరిచర్యలను డెయిలీ న్యూసు, వెస్టుమినిస్టరు గెజెట్టు మున్నగు విదేశ పత్రికలు కొనియాడుచున్నవి. నేపాలరాజ్యము, బ్రిటీషు పరిపాలనక్రింద నుండని స్వతంత్రదేశము. మహారాజుగారు హిందువులు. నేపాలమునందలి ఖూర్కాపైనికుల శౌర్య ధైర్యములు ప్రపంచమందంతటను ప్రసిద్ధిబడసినవి. బ్రిటీషువారి శిక్షణ లేకున్నను, అద్భుతసంస్కరణము గావింపగలిగిన నేపాలమును జూచిన, ప్రాచ్యదేశీయులుగూడ అవసరమగు సంస్కరణములను తమంతట తాము చేసికొనగలరని విదితమగును. వీరివలెనే, ఇతర సంస్థానాధీశులుగూడ ప్రజాభ్యుదయమునకై కృషిసలిపి, కీర్తి కాము లగుట భావ్యము.

వైకంఠ స్మృత్యత సమస్య

తిరువాన్కూరు శాసనసభయందు చర్చించుట
రాయబహదూరు కృష్ణఅయ్యంగారి ప్రతిఘటనము

తిరువేండ్రము, ఫిబ్రవరి 7:—నిమ్మజాతులకు విఘ్నము నడచుటకు ప్రభుత్వము తీర్పుచేయవలయునని తేలిక తీర్మానమును బ్రతిఘటించుచు రాయబహదూరు కృష్ణఅయ్యంగారు నేటిశాసనసభయందు ప్రసంగము పూరి గావించిరి. తీర్మానోపపాదకుడును, లామెంబరును నిచ్చిన సమాధానంతరమున తీర్మానము వోటుకు బెట్టబడి అధిక సంఖ్యాకులచే త్రోసి జేయబడెను. భంసముయొ డైబకు బెట్టకుంపులు గుంపులు గా బ్రజులు ప్రోగుపడిరి. వోటినువారు కాంతిని గావించిరి. (అ|| వె||)

‘వాయూటా’ యోడ

తిరువేండ్రము, ఫిబ్రవరి 6:—వాయూటా యోడ బ్రిటీషు, యిండియాస్టీమునావికేషనుకంపెనీవారిది, భాగ్యమును కొచ్చిను, తిరువేండ్రములకు దీసికొనిరచ్చుచుండెను. కన్యాకుమారియగ్రమువద్ద మానుషస్థాంసులమారములో 15 అడుగులలోతులో మెట్టనెక్కినది. ఈస్థలమువద్దనే 12 వత్సరముల క్రిందట ‘జేనియా’ యనునొక భగ్నమాయెను. ఓడకు 226 గుర్రముల శక్తిగలను గంటకు సుమారు 10 మైళ్లు పోవును. ఓడకు 4 గురు దొరలు, 66 గురు కళాసులుగలరు. ఓడవాయకుడు కెప్టెను ‘ఏ.కీ’ గారు, పడకకు, నీటిలో బెట్టుటకు పడవలోనివా రింకను శ్రమపడుచున్నారు. నీటిలో బెట్టువచ్చునని యూహించుచున్నటుల తెలిసెను.

దేశవార్తలు

సోవియటు ఐకమత్యము

భయపెట్టు యుద్ధవస్తువులు

సామ్యముగల సైన్య మవసరము

మాస్కో, ఫిబ్ర 6:—ట్రాన్స్సికానియా నీ రియమించ బడిన ప్రస్థానము యుద్ధములపై పనిని స్వీకరించును పనిని ప్రాంతము, రైతులను ఐకమత్యమును బెంపందజేయు బవసర మని సైనిక నాకాడశములకు తీర్పును జేసెను. సైనిక పద్ధతి నేర్పాటు జేసి దీనిని అభివృద్ధి జేయుచున్నార మనది. సైనిక సంఖ్య తగ్గిపోవుచున్నది గాని సమర్థులు హెచ్చుగ నున్నారనిరి.

సోవియటు ప్రభుత్వము కాంతి కై సదా ప్రయత్నించుచున్నది. కాని సోవియటుకు ప్రతికూలముగ కొన్ని సంఘముల నేర్పాటు జేయుటచే ఉపద్రవము గలుగునని భయపడుచున్నది. రెడ్ సైన్యము ఎక్కడగ సామ్యమును గాంపవలెను. సోవియటు ప్రభుత్వమున ప్రజలు కాంతి యురముగ జేయు పరత్వములను పాడుజేసి ఉపద్రవమును దెచ్చి బెట్టుటకు ప్రయత్నించుచున్న కేంద్రుల నెదుర్కొనుకొని గల్గియుండుననిన.

ఆయుధములు, యుద్ధసామగ్రి

చీనా కెగుమతి జేయగూడదు

లండన్, ఫిబ్ర 7 —చీనాలో ఇంచుల బయలుదేరిన పాటముచే చీనాలో అంచులను గుర్తించి శిరసావహించు ప్రభుత్వము ఏర్పడువరకు ఎవరూ చీనాకు ఆయుధముల నెగుమతి దిగుమతి జేయరాదని 1919 మే మాసములో ఒకబంధికను జేసి కొన్ని ప్రభుత్వమువారు తీర్పించిరి. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి ఒకబంధికను అనుబంధిరనియు అనుబంధున నిశ్చయించి రనియు తెలియుచున్నది. వేటల కంట్రెయిన్మెంట్ ఆంజే తప్ప ఎక్కడగ మంచుగుండు సామగ్రి ఎక్కడగ లెనెన్న లేనిచే చీనాలోనున్న బ్రిటిషుప్రజలు దిగుమతి జేసి న తప్పగునని బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు తెలియజేసిరి. ఎర్రకసంఘమువారి తై సెన్న లేనిచేగాని యుద్ధసామగ్రి చీనా కెగుమతి జేయరాదనిరి. చీనాకు యుద్ధసామగ్రి నెగుమతి జేయరాదనిరి. చీనాలోనున్న బ్రిటిషువారు ఆయుధములను తెప్పించుకొన్న వో ఆయుధి చీనాలో స్వాదీనము జేసికొనబడుచో, లేక చీనాలో నాశముజేయబడినచో చీనాకు బోవుసార్లుములో నాశము గావించబడిన అట్టి బ్రిటిషుప్రజలకు నష్టములేకుండ గాపాడవల మని ప్రభుత్వమువారు తెలియజేసిరి

చీనాకునచ్చు ఆయుధ సామగ్రికంతను అతిజాగ్రత్త పరిశీలించి పట్టుకొని ఆచిత్యంబుల నని చీనాకు బోవు రేవుల మధ్య నున్న బ్రిటిషు అధికారులకు ఉత్తరువు జేయబడెను. ఇట్టి అధికారమును అనేకచోట్ల వినియోగించిరి. మొన్ననే పెద్ద పెద్ద మొత్తమును ఆయుధసామగ్రిని నశపరుచుకొనిరి. చీనా ప్రజల జీవనమున కొంతని ప్రజేతెట్టు విశి తమదని గ్రహించి బ్రిటిషువా కీవర్యను దీసికొనిరి.

రొట్టెధర పెరుగుట

ప్యారిస్, ఫిబ్రవరి 6 —రొట్టెధర పెరుగుకండ పూచీ బడుటకు ప్రభుత్వమువారు తీర్పానించిరి. 828 అనుకూలముగను 225 ప్రతి కూలురు గను ఉండిరి. ప్రాంతములో పండిన ధాన్యమునంతను ప్రభుత్వమువారి గొనబడు పార్లమెంటులో ఒక చట్టమును ప్రవేశపెట్టు వలెననిరి. ఈవిషయమై ఒక కార్యాలయమును నెలకొల్పవలె ననది. సోవియటుగారి విషయమై తక్షణము చట్టమును ప్రవేశ పెట్టవలెననిరి.

ప్యారిస్ ప్రతీక 7 —రాజ్యాంగసభ వారసున్న చట్టమును అంగీకరించిరి.

“ఏ” గారి అంగరక్షకుని వధలుటకు నిరాకరించుట

ప్యారిస్, ఫిబ్రవరి 7 —ఒక ప్రకారము గారి బామిన మిని నిరంకులకు దండనాధికారి నిరాకరించెను.

బ్రిటిషు ఆరిక పరిస్థితులు

అదాముకం టె, 51000000 పానులు ఎక్కువగ వ్యయము నేటికర కాయనని తెలియుచున్నది.

సూడాను సంరక్షణము

అజిత్ బాధ్యత

జవరు ప్రభుత్వపు తేర్పాటులు

కెయిరో, ఫిబ్రవరి 6:—1924-1925 వలెనే 1925-26

యుద్ధములపై ఎద్దువారి అధికపత్రమును సరిగా అదేవిధముగ తయారు జేయుటకు నిశ్చయించిరి ఈజిప్టులో సైన్యమునకు ఎ.తెయకనో తెలియును. మిగిలినదాని నంతను సూడానులో నున్న సైన్యమునకు వినియోగించెదరు.

సూడానులోనున్న సైన్యము ఈజిప్టు సైన్యములో ఒక భాగముగనే ఈజిప్టు ప్రభుత్వమువారు తెలచెద రనుకొను చు న్నారు. ఈజిప్టులో ఎడతెగని సంబంధపాతములతో సూడాను కార్యములు గలసియున్నవరియు ఈసేనలు ఈజిప్టు సేనలో జేరిననియు అనుకొనుచున్నారట.

వైచి యుద్ధములు

పార్లమెంటు కమిషనును వదలుకొనుట

ప్యారిస్, ఫిబ్రవరి 6:—బ్రిటనుకు అమెరికా కీయవలసిన ప్రెంచియుద్ధములు నిచ్చివేయుటకు సాధనముల నరయుటకు ఏర్పాటు జేయవలెనని పార్లమెంటు కమిషను విషయమును మానుకొనిరి. ఆర్మెయియూ నాక అంటుకొనెనుగాని అగ్ని చల్లారెను.

సెంటుపాలు దేవళము మరమ్మత్తు

విషయమై, బాకటాడ్ గారు తెలియజేసినసంఘటనలండను కార్పొరేషను సంఘమువారికి తెలియకుండ జేసిననియు ఈ యభిప్రాయముల నిసంఘమువారు రంగీకరించిననుకొనరాదనియు ఈ సంఘాధ్యక్షులకు పేక్షనుగారు తెలుపుచున్నారు.

ఆంగ్లసర్పాడు హత్య

అరస్తులవిచిత్రము

కెయిరో, ఫిబ్ర 6:—బర్లూరలు ఈజిప్టువర్సరు ఆంగ్లసర్పాడు హత్యసందర్భమున ఇద్దరిని అరెస్టుచేయుగ బట్టుకొనిరి. ఈ ఇద్దరినగరను ఆయుధములుండెనట. మీరు కూర్చున్న స్థలము క్రింద 5 పిస్తోళ్లున్నవట. దుండయాటలతో దట్టించబడిన 4 పిస్తోళ్లు ఉల్లిపాయలబుట్టలలో కాచిరట.

నల్లమందునభ

అమెరికా భిన్నాభిప్రాయములు

ముందు ఆశలు

జనీవా, ఫిబ్ర 6 —అమెరికను ప్రతినిధుల కంగీకారము గు ఒకబంధిక కదరలేదు పూతమెరుగులని విడిచి ముందు కార్యముగ నేర్పడు ఒకబంధికపై ఎదురు జామచున్నారమని జపాను ప్రతినిధి తెలియజేసెను. గ్రేటుబ్రిటనును కొనియాడెను. నెదర్లండును ప్రాంతదేశములను గూడ కొనియాడిరి యుక్తా టెట్టె అదర్పమునెంతయును తిండి సదావారితో మైత్రితో విశ్వాసముగ నుండెననిరి

మనమందరము అంతర్జాతీయ సిద్ధాంతములచే బద్ధులమై యున్నారము. మనము వాటిని నెరవేర్చుచున్నారము. నల్లమందు చెడుగును అంతరింప జేయవలెననిమనము చీనాలో కావలసినదానికంటె ఎక్కువగ నల్లమందు నుత్పత్తి జేయ జాలమని చీనా అభిమును నీయవలెననియు సిసిలు ప్రభువు గోరెను.

అమెరికా ప్రతినిధి

మరలిపోవుటకు కూలిడిగారు సమ్మతించుట

వాషింగ్టన్, ఫిబ్రవరి 6 —నల్లమందు సభనుండి లేదరవ్వని కూలిడిగారి అమెరికను ప్రతినిధికి ఉత్తరువు నిచ్చెనట.

సంరక్షక వర్తక పద్ధతి

వర్తకులు ఆమోదింపుట

లండన్, ఫిబ్ర 6:—నేతన వర్తకులందరూ తర్జిమలను విదేశీయులపాటి బారినండి తప్పించి గాపాడుటకు ప్రభుత్వము వారు వేయనున్న శుంకములను ఆమోదించిరి. నదిమంచిపత్రము చూపారు. ఈపద్ధతి ఎంతమాత్రము సంరక్షక విధానమని స్వేచ్ఛావర్తకదారులు తలంచవలరని స్టాక్ ఎలీ మచీనుగారనిరి.

కారణములు

జనీవా ఫిబ్రవరి 7:—కెండునెలలు బట్టి సభలో చర్చలు జరుగుచున్నవి అనేక పత్రాయములు సభ నాపు జేయబడుచున్నవి. ఎందుకొకయితే సభను గావించిరి ఆపని నెరవేరదని తెలిసెను. సైన్యము నిమిత్తము కోకో అటలను అపకృత్యముందును తయారు జేయవలెనను నిర్బంధముల వలన ఇంతటిలో పని లేదనటచే అమెరికను ప్రతినిధి మరలిపోవని వచ్చెను. పేరు ఒకబంధికకంటె ఎక్కువ లాభకరముగ నల్లమందును కొంగతనముగ ఎగుమతి దిగుమతి జేయకుండ అపుటకును, మత్తుపార్శములను గొంబోవుటవలన గల్గు ఉపద్రవములను మాన్పు ఏర్పాటులు జేయబడెనని ఒప్పకొనిరి. యునై టెడ్ స్టేట్సు ప్రతినిధి సభనుండి వెడలిపోవుటచే అంతర్జాతీయ సహకారమును జేయరనుకొన రాదనుచున్నారు. ఈయుద్ధములను మాన్పుటకు తోడ్పడుకుండ నుండెద రనుకొనరాదనుచున్నారు.

తన తోడి సభ్యులు తనపట్ల జూపిన గౌరవమును మర్యాదను అమెరికను ప్రతినిధి పార్లమెంటు గారు తెలియజేసిరి.

అమెరికను బంగారు ఇండియా కెగుమతి యగుట

న్యూయార్క్, ఫిబ్రవరి 7:—200000 డోలరుల విలువల బంగారును ఇండియాకు అమెరికానుండి ఎగుమతి జేయబడుచున్నది.

హెడజాజి భావిపరిస్థితులు

రివల్లెకుగ జేయు సూచనలు

కెయిరో, ఫిబ్రవరి 6 —ఇండియను ముస్లిం కమిషనువారు హెడజాజివిషయమై ఈక్రిందిసంగతులను తెలియజేసినవి ఎల్ వెలక త్రము పత్రకి తెలుపుచున్నది.

(1) రివల్లెకు ప్రభుత్వముండవలెను. హెడజాజి దేశములో అన్నివ్యవహారములందు స్వాతంత్ర్యముండవలెను విదేశాంగ విధానమును ముస్లిం ప్రపంచముయొక్క ప్రాయముననుసరించి సాగింపవలెను విదేశీయ సంపర్కము లేకుండజేయవలెను.

(2) ఇస్లాము కాంగ్రెసును జరుపవలెను. ప్రపంచములోనున్న ముస్లిం ప్రతినిధులు హెడజాజి ప్రతినిధులు రావలెను ఆసభలో హెడజాజి రాజ్యమును రివల్లెకు ప్రభుత్వముగ మార్చవలెను.

(3) రివల్లెకును హుసేనుగారితోగాని ఆయన సంబంధమునకు జెందిన మరితరులెవరితోగాని సంబంధ ముండరాదు.

(4) విదేశీయులు లాభము గొనుటచే నష్టముచెచ్చుచున్నందున అరబ్బులందరూ ఒక సంఘముగ నేర్పడవలెను. వితి అశయములను గాపాడవలెను.

(5) అనుకూలమగుచో ఇస్లాము సభను మేక్కాలోనే జరుపవలెను.

(6) కాంగ్రెసుకు అరబ్బులందరిని తీసుకెమ్ముటకు నె జడు సుల్తాను ఇమాం ఏహిసుగారును ప్రయత్నించి పూనుకొనవలెను

(7) సాధ్యమైనంతవరకు కాంగ్రెస్ జరుగులేదీ నిర్ణయింపవలెను వచ్చేతీర్థయాత్రముందే ముస్లిం ప్రపంచమునంతకును ఆహ్వానము లంపవలెను.

(8) ఈ కాంగ్రెసుసభలో హెడజాజి భావిపరిస్థితులను నిర్ణయింపలేకపోయినచో ఏప్రభుత్వము నేర్పాటుజేయవలెనో లేకున్న ఇబ్నె సాదుగారనుండి తాత్కాలికపు అధికారముగాని హెడజాజి ప్రతినిధులే నిశ్చయింపవలెను. ఈ ప్రకటనమును అధ్యక్షులకు పోల్లెర్, మహ్మూదుకురీ, కార్యదర్శియు సంతకముజేసిరి.

ప్రభుత్వ ఆర్థిక విధానము

పరిశ్రమలమీద పన్నులను విధించుచో కొంతకాలము వరకే ఆయులులో నుండును. ఆకాల మెంతయో ఆర్థిక చట్టమును నిబద్ధింపబడుచును. వర్తక సంఘమువారి కిది కావలె ననినచ్చి ననే ఏర్పాటుచేయుచున్నాము. ఈపరిశ్రమను గాపాడుట కంత ముఖ్యమైనవానియైనా, ఇదేమోస్తరు విదేశపునరతులు అతి విస్తారము గ ను గు ము త్తి ని ఆ దేశ ము ల నుండి ఇంగ్లాండుకు తరలించుచున్నారో లేదో నిర్ణయింపవలెను. ఆవిదేశీయులను ఇక్కడ మును విక్రయించు ధరలకంటె తక్కువగా ఆమ్మయన్నాకో యను సంగతిని ఆలోచింపవలెననిరి. అన్యాయమును ఈపోటీవలన వచ్చు నష్టమును పూర్తి జేయుటకు ఏమందున పన్ను వేసిన బాగుండునో తెలియజేయవలె ననుచున్నాడు.

బర్రాతు బ్యాంకు మోసము.

బెల్లూరు, ఫిబ్రవరి 6:—పూర్వము చాన్సిలరుగనున్న పుడు హొండులో నిన్న బత్తాకు బ్యాంకుకుండి చాలసొమ్మును స్వీకరించెను. బర్రాతుబ్యాంకులో రివిన్యూలో అధికారమును చలాయించు పరాచకి బర్రాతుగారి కు లభిస్తున్నది. ఈవిషయమై ప్రెసిడెంట్ పార్లమెంటు నివారణ సభ్యులయ్యెను. చాలమంది పెద్ద పెద్దరాజకీయ శక్తులు తిగులొక్కొక్కరిట. ఇంతకొప్ప మోసమున్నదా యనిపించుచున్నది. మైనింగులలో అధికారమును మానుకొనవలెనని సాంఘికవాదులు గోరుచున్న తన వైన మోసవలించుట అసభ్యమని తేప్పకనే రివిన్యూ ఉద్యోగమును బాదుగా. మానుకొనిరి. బత్తారు స్ట్రీట్ కు గాకి గూడ ఈ బ్యాంకు వ్యవహారములలో సంబంధమున్నదని దూరుచున్నారు. వార్తాపత్రిక లీవియమై తీవ్రముగ దీర్ఘముగ చర్చించుచున్నది.

మనిషి పుట్టెవంటి కోతి పుట్టె

లండన్, ఫిబ్రవరి 4:—ఉదయం 11-40 బుచానా ల్యాండులో విట్టాటన్ నుండి విశ్వవిద్యాలయపండితుడు తాంగా జగ్గర 50 అడుగులూ దూర మున్న పురాశ్వలో పాతికెట్టుడిన ఒక కోతి పుట్టె గన్పెట్టెను. ఇది చాలకాలమునాటి క్రింది పుట్టె గన్పించుచున్నది. ఇది మనిషి పెద్దకోతి పుట్టెవలె గన్పించుచున్నది. ఇది మనిషి పుట్టెగాదని దాన్యగారము దున్నారు. కొబ్బిల్లా, 'వింబి' అనుకోతుల పుట్టెవలె నున్నదనుచున్నారు. మాట్లాడుటకు శక్తి లేకపోయెను. గాని మాటల గుర్తులు చిహ్నము లున్నటుల గన్పించెను. వానరజాతిలో జీవన మనిషి పుట్టె యనుటకు పిలువదలయు మనిషి పోలికగల కోతి వలె నున్నదియు తెలుపుచున్నారు. దీనినిట్టి మానవజాతికి పుట్టిల్లు అనియోగాదనియు అఫ్రికాలో పుట్టినిల్లని లండను ప్రకృతి శాస్త్రజ్ఞులు వాదించుచున్నారు. ఈ విషయములో ప్రత్యేక పరిజ్ఞానముగల సర్ ఆర్థర్ కెయితుగాడికి ప్రత్యేక మగ కమిషన్ పేరట.

నేపాలు రాజ్యాభ్యుదయము

బానిసవృత్తి నంతరింపజేయుట మహారాజు ప్రయత్నములను కొనియాడుట లండన్, ఫిబ్ర 6:- బానిసవృత్తిని అంతరింపజేయుటని ప్రజలకు నేపాలు మహారాజు తెలియజేసెను. ఈవిషయమందు పాక్షికమున్న సంఘమువారి రెండవను ఆయన ఘనోద్దేశ్యము నెంతయు కొని నూడి, అభినందించిరి. నేపాలు, కాట్మాండు ప్రముఖులయొద్దకు తాము అమలుజరుప నిశ్చయించిన సంస్కరణముల పురోచ్ఛిద్ధిని ఆకురలతో కనిబెట్టి జూచుచున్నారనియు సానుభూతిని జూపెదమనియు విమతి తెలిసినంతవఱకు ఈ ప్రకారము ఏ ప్రభుత్వమువారును బానిసవృత్తినివయమై త్యజింపట తామే ఇంతటి ఘనకార్యము నెవరును జేయబూతుకొన లేదనియు తాము సదా మహారాజుకు తోడ్పడ సంకీర్ణులుగ నున్నారమనియు తెలియజేసిరి.

బ్రిటిషు పత్రికల ప్రశంస

లండన్, ఫిబ్ర 7:—నేపాలు మహారాజుగారి ప్రశంస త్వములు అన్ని పత్రికలవద్దనుండి ఆర్పించెను. ఇండియా, విల్బురఫోర్సు అనుశ్రిక క్రింద డేయిలీ న్యూసుకు పత్రిక ఇట్లు ప్రాయశున్నది. మనకాలములో ఏపంథావాధీకుడును నేపాలు మహారాజువలె బానిసవృత్తిని రూపుమాపుటకు ప్రయత్నించినవా రెవరునులేదు. ఇంతకంటె ఘనకార్యము నెవరునుజేయలేదు. ఎవరెన్నుపర్యతాగోహుతునకు తోడ్పడిన యోధులు నేపాలుదేశీయులే. వీరు అత్యుద్యమముగ విభవిరామము లేకుండ ఆకురిక విక్రముతో తైక్కిరి. అట్టిదేశీయును తెలుచుకొన్న పరమార్థాహముగ నుండును.

వేమునిస్విరూ గెజటు పత్రిక

ఇట్లు బాకొనుచున్నది. యూరపులో నేడు ముఖ్యమగు జేతములు సాంప్రదామకముగ వచ్చుచున్న నాగరకమును అడవి ఉదారభావములను మంటగలుపుచున్న సమయమున హిమవత్సరవృత్తి ప్రాంతములనుండి ఇట్టి మహానీయులు ఇంతటి ఘనకార్యమును బూతుకొనుట ఎంతయు అశాకరముగ నున్నది. ప్రపంచములో ఇట్టి సంగతి చాలవత్సరములనుండి వినుటలేదు మనము. చారిత్రియ గొప్ప సంస్కృతులలో మహారాజుగారికి అగ్రస్థానము నలంకరించుచున్నార ఈయన నక్షత్రంబి పాత్రవేడేమందంతటను బానిసవృత్తి త్వరలో అంతరించుగాక. విదేశాంగకార్యాలయమువారు నేపాలు మహారాజు ఉపన్యాసమును చదువుటకు కొంతకాలమును వినియోగించెదలగాక.

బెంగాల శాసనములు

ఇండియాలో ఇతరభాగములకు అనువర్తింపజేయుట లండన్, ఫిబ్రవరి 4:—రాత్రి 12.15 బెంగాలు నిమిత్తము ప్రవేశపెట్టబడిన కఠినశాసనములు ఇండియాలో ఇతరభాగములకు ప్రవేశపెట్టగలిగియు అప్రదేశములందు గూడ అనగమనీతో దిన ఆస్థానిక పరిస్థితుల నాలోచించి జేపెదరనియు ఇండియా కార్యాలయమువారికి తెలిసినది.

తర్కి ప్రతి మాంచెరు కెగుమతి

యంపట లండన్, ఫిబ్రవరి 7:—తర్కినుండి మొదటి కాయదా ప్రకారము జేయిదేళ్ల ప్రతిని మాంచెరు గుతు బంపిరి. ఇండియా ప్రతికంటె బాగున్నది. అమెరికా ప్రతికంటె కొంచెము నాణ్యము తక్కువ. 100000 జేళ్ల ప్రతిని తర్కినుండి మాంచెరు గుతు బంపెదరట.

అమెరికనుల కీయవలసిన ప్రేమించుట

అనుకూలపరిష్కార మగునూ చనలు వాషింగ్టన్ లో పూర్వము ప్రేమించిరాయబారిగ నున్న అప్పరందుగాని అమెరికా జేరి. ప్రేమించి అమెరికను ఋణాసమస్య అనుకూలముగ పరిష్కారమగునను ఆశలను దెలియజేసిరి. త్వరలోనే ప్రేమించి అమెరికను ప్రభుత్వముల కనుకూలముగ ఋణాసమస్య పరిష్కార మగుననిరి.

సారాయి

బ్రిటిషు ఓడను అమెరికనులు బుచ్చుకొనుట (ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త) న్యూయార్క్ తీరము, ఫిబ్రవరి 9:—న్యూయార్క్ కు పులోనికి అమెరికను కావలి నెలకులు 12 వేల పీపాలసారాయిని గొంపోవుచున్న బ్రిటిషు ఓడనుబట్టి దీనుకవచ్చిరి. ఇందులో ఓడ పిల్చింది 28 నున్నాను. పిని బట్టుకొనిరి. గట్టును మలిన ఒక గంటలో బట్టుకొనిరి. కావలి గాయమున్న అమెరికను నౌక బ్రిటిషు ఓడపై ఫిరంగులను ప్రయోగించెనట బ్రిటిషు ఓడ పిల్చిందిలో కొందరు గాయములు తగిలెనట.

యూరపునకు కావలసినదేదీ?

బ్రాహ్మణ ప్రభుత్వం

లండన్, ఫిబ్ర 4:—యూరపులో అందరను ఇరుగుపొరుగువారివలె అనుకూలముగ ప్రవర్తించవలెను. ఇది గాల అశనరము. ఎప్పుడు ఒకదేశము శాశ్వతముగ ఇతర దేశములకు ఊడిగము చేయుచుండుట అసంభవము. ఊహించుటకు పిలువదు. ఇక్కడను డాన్ నివేదికమును సరిగా నెరవేర్చుచున్నారామని కష్టపరిచారసంఘమువారు కనిబెట్టినారు. ఈవిషయమునగాను ప్రత్యేకముగ వాస్తానే బ్రాహ్మణ్యబద్ధ ప్రభుని నియమించిరి. బెంగాలు విరజాకంపెనీ (ఇనుపపనులకు జేయుకంపెనీ) ముఖ్యమగు ఇంజింక కంపెనీతో ఒడంబడికజేసి పనిజేయుటకు యేర్పాటుజేసికొననని తెలియచున్నది.

ఇంగ్లాండులో భారత విద్యార్థులు

సర్ అతుల్ చటర్జీ గారి హితవు లండన్, ఫిబ్రవరి 4:—లండనులో భారత విద్యార్థి పంచమ వార్షికోత్సవ సందర్భమున సర్ అతుల్ చటర్జీ గారు విద్యార్థులను గొనియాడుచు ఈ ఆశ్రమమును ప్రతిష్ఠాపించి నిర్వహించుచున్నందులకు భారతీయులు గర్వపడవలసి యున్నవనిరి. బ్రిటిషుమిత్రులు జేసిన ఆర్థిక సాయమును గొనియాడిరి వివిధ జాతులు సహకారముతో కృషి సల్పుట కిది గూడ పోషముగ నున్నదనిరి. భారత విద్యార్థులు బ్రిటిషు విద్యార్థులలోడను బ్రిటిషువారిలోడను కలిసి మెలసి తిరుగవలెననిరి. అట్లు జేసినచో విశ్వములకు విస్తారముగ నేర్పుకొనవచ్చుననిరి. భారతదేశపు ఆశయములను వికాసమును ఆంగ్లేయులకు తెలుపుచు భారత ప్రచారముగ నుండుటకు ఏర్పడుననిరి.

తర్కి గ్రీకు పరిస్థితులు

అభివృద్ధి గాంచుట (ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త) గ్రీకుమతాచార్యుని వెడొగొట్టుటచే బయలుదేరిన కోపము తయ్య కొంతవరకు చల్లబడి తురుమ్మ గ్రీకు పరిస్థితులు యభివృద్ధి గాంచుచున్నవని ఏజెన్సీ కార్పొరేషన్ డెలువుచున్నది. ఈ వార్తములో 1928 ప్రైకతరగతికి జేరిన వ్యయము చీల్చి వేసెనరట.

ఈజిప్టు పరిస్థితులు

'డరీలులు' సమ్మె పత్రికా ప్రకటనలు సోగావు కెయిరో, ఫిబ్రవరి 9:—డరీలులుసమ్మెకుగూర్చి ప్రకటింపబడిన పత్రికానివేదికములు సరిగావని తెలియుచున్నది. 289 విద్యార్థులు యువన్యాసములకు బోయిరట. 440 మంది వెళ్లలేదు. సమ్మెగట్టిన విద్యార్థులతో ప్రమేయము గల్గించుకొనకుండజేయుటకు పోలీసువారువచ్చిరి. ఉపన్యాసములకు బోకుండ నిలిచిపోయిన విద్యార్థులు సమ్మెగట్టినవారితో కలిసి కొనకుండ జేయుటకు పోలీసువారువచ్చిరి. సుక్రమధినితలు నేర్పాటుజేయుటకును అల్లరులు తేకుండజేయుటకును వచ్చిరి. సమ్మెగట్టిన విద్యార్థులకు ప్రతివానికి విద్యామంత్రివర్గమువారు ఒక పాను జరిమానావిధించిరి. నేడు ఒక మోస్తరుగ విద్యార్థులందును వచ్చిరని జేప్పవచ్చును. విద్యార్థులను వెడొగొట్టు సంఘటన వివరాము ఇపుడు అజ్ఞాతవిద్యార్థుల కీయబడిన సౌకర్యములచే తిమగునూడ ఈజిప్టులను గాలవెన మతసంబంధమునకు జేరిన విద్యార్థులు పోరాడుచున్నారు.

రైల్వే సేరము

లాహోరు, ఫిబ్రవరి 7:—పూర్వపైల్వే సేరమును నేడు న్యాయాధిపతినందలాలో మంచుదాగారివద్ద తీర్పుతవచ్చెను ముద్దంతాప్రవ వాదకులతయ్య పూర్తి లయినది. ఫిబ్రవరి 20వ తేదీని తీర్పుచెప్పబడును.

హిందూ మహాసభ వార్తాపత్రికలు

జవాబులు ఫిబ్రవరి 22 తేదీలోగా చేరవలెను

హిందూ మహమ్మదీయ సమస్య పరిష్కార సమాలోచనము

దేశభక్త లాలలజపతిరావుగారు మాజీక యంత్రమును, అందులో హిందూమహమ్మదీయ ప్రాతినిధ్యమునుగూర్చి హిందూసభోపసంఘవారు తయారుచేసిన ప్రశ్నాకాగితమును ప్రకటనార్థము పంపియున్నారు. మకుటపంపిన జాబును గూడ క్రిందప్రచురించుచున్నాము. అందుచే పాఠకులకు సర్వము విదితము కాగలదు.

ఆంధ్ర ప్రతికాధిపా

డిసెంబరు నెలలో బెల్గాం లో జరిగిన హిందూమహాసభ వారు, హిందూమహమ్మదీయ సమస్య పరిష్కారమునకై ప్రాతినిధ్యము మొదలగు రాచకీయములందు హిందువులకును మహమ్మదీయులకును గలవాక్కుల నిర్ణయించుటలో హిందువులకుగల యభిప్రాయముల నరయుట కొకయుపసంఘమును నియమించిరి. ఈహిందూ మహాసభోపసంఘము జనవరి 22 తేదీనుండి ఢిల్లీలో సమావేశమై తమకిందులో పంపిన ప్రశ్నలను తయారు చేసినది. ఆప్రశ్నల ప్రకటించి హిందూజనుల యభిప్రాయముల కనుగొనుట యిందలి యుద్దేశ్యము

నేనా యుపసంఘమున కధ్యక్షుడనగుటచే ఫిబ్రవరి 22 వ తేదీలోగా హిందూమహాసభలు తమ యభిప్రాయములను జాకు తెలుపగోరుచున్నాను. ఈవిషయ మత్యవసరము. శీఘ్రముగా జరుగవలసినది. ప్రశ్నలకు జవాబులుగాపంపిన యభిప్రాయములు రహస్యముగా నుంచబడును. హిందూప్రజల యభిప్రాయములు మాత్రమే మాకు కావలయును. ఇందులకు యాప్రశ్నలప్రకటించి మాకుతోడ్పడ గోరెదను.

చిత్తగించవలెను.

లాలలజపతిరావు

(తేదీ 24 రింజ్ కిడ్నె రైయినీనా, ఢిల్లీ)

హిందూసభవారి ప్రశ్నలు

౧. లక్ష్యగ్రాపురము (లక్నో)లో జరిగిన ఒడంబడికవరకులయొక్క సక్రమరూపురము, ఆఒడంబడిక ఫలితముగ హిందూ మహమ్మదీయులకు సామరస్యతనభ్యుత్థలు కుదుగుటకు గూర్చియూ మియభిప్రాయము లేమి? ఆఒడంబడిక ప్రకారము జరుపుచే మిరాప్రతిమునందు కల్గిన ఫలితము లేమి?

౨. మిగతాకాష్ట్రములలో జనాభాకు మించిన ప్రతినిధులను పంపునధికారము వారికి కల్గియున్నదా? “పంజాబులోను, పంజాబ్లోను మాప్రాతినిధ్యము తక్కువగానున్నది. ఒడంబడిక ప్రకారము” అని హమ్మదీయులు వాదించుటలో పట్టుకలదని మీరు తలచెదరా? ఆఒడంబడికను మార్చగోరెదరా?

౩. జాతి ప్రాతినిధ్యమును గూర్చి మీ యభిప్రాయము లేమి? అందులకు మికిప్పులా అయిష్టమో? కారణములతోగూడ తెలుపుడు. “జాతి ప్రాతినిధ్యము విభాగములకు గల్గించి భారత జాతీయైక్యతకు భంగము కల్గించును” అనువాదనపై మీయభిప్రాయమేమి?

౪. స్థానికసంస్థలందుగూడ జాతిప్రాతినిధ్య ముండవలె ననుటమీరకుమార్గప్రతిపాదనా కారణములతోతెచ్చుదు జాతిప్రాతినిధ్యము మిరాప్రతిమునందలి స్థానికసంస్థలం దెక్కడనై నగలదా? ఉన్నచో ఎన్నిచోట్ల? అందు? తృప్తికరములేమి?

౫. ప్రభుత్వోత్తరములందుగూడ జాతిప్రాతినిధ్య ముండవలె ననుటమీరకుమార్గ మి అనుకూలత ప్రతిపాదనల సకారణముగా తెలుపుడు.

౬. విశ్వ విద్యాలయములందు, తదితర విద్యాసంస్థలందు జాతిప్రాతినిధ్య ముండుటకు వ్యతిరేకానుకూలతల హేతువులు క్రమంగా తెలుపగోరెదను.

౭. జాతి ప్రాతినిధ్యమునకు పునాది (మూలము) ఏదై యుండవలెను? జనసంఖ్యనుబట్టిగాని వోటర్లసంఖ్యను బట్టిగాని యింకొకవిధముగా గాని చేయుచో మిరాప్రతిమునం దుండవలె గల ఫలితము తెల్పుండును?

౮. జాతి ప్రాతినిధ్య మొప్పుకొన్నచో ప్రాతినిధ్యమే రీతిగా నుండునలెనని మీయభిప్రాయము? ఈ క్రిందివాటిలో దేనిని మీరుమానుచుంటు? 1. ప్రత్యేక యోజనార్థము, 2. ఎన్నిక నియోజక వర్గము, ఎన్నిక స్థానముల ప్రత్యేకింపుట, 3.

సింగిల్ ట్రాన్స్ ఫర్ముతో వోటుతో ప్రపార్లమెంట్ రిప్రజెంటేషన్ అనగా జనసంఖ్యనుబట్టి ప్రాతినిధ్యము నేర్పరచుట, సి. మ్యూచ్యుల్ రిజిస్ట్రేషన్ (సమష్టివోటు)

పైవాదిరిలలో దేనిప్రకారము పనిచేసిన మిరాప్రతిమునలో ఫలితములే యోజితగానుండును?

౯. సంయుక్త పరగణాలలో మహమ్మదీయులకున్న మాజిగా ఎక్కువప్రాతినిధ్యమును పంజాబులో చూడవలయుగా నున్న సిక్కులుగోరుచున్నారు. ఎక్కువజనసంఖ్యగల మతమును బట్టి మహమ్మదీయప్రాతినిధ్య మెక్కువగా నుండవలెననునపుడు సిక్కుమతమునుగూర్చి గూడ మనసునందుంచు కొవలయును. సిక్కులకిచ్చేఎక్కువప్రాతినిధ్యము ఎంతైనాసరే హిందువుల భాగములలోనుండి యివ్వవలయునని పంజాబుమహమ్మదీయులను చూస్తూ, ఈసమస్యను పరిష్కరించుటకై మిరాప్రతిమునలోనిచ్చెదరు.

౧౦. ఒకమతమునకు సంబంధించిన విషయము ఆమతమునా రధికసంఖ్యాకులు ప్రతిపాదనలుగా నున్నచో చర్చింపబడరాదన. నిర్ణయింపబడరాదనను మరతునుగూర్చి మీయభిప్రాయమేమి? ఈమరతు మత (రిజిజయిన్) నిష్పాదములంజేనా? తదితరవిషయములలో గూడ ప్రత్యేకముగా వోక కమ్యూనిటీకి విరుద్ధముగా చూచి యీ మరతు క్కొకకు నచ్చునా? అట్లునచో యీమరతు నుపయోగించుటలో క్రమతకు భంగమురాదా? ఈమరతు నడ్డముచేసికొని ప్రతిదానికి ఆటంకములు కలుగనట్లుచేయుటకు ఏలులేదా? ఇట్టిరక్షణ జాతిప్రాతినిధ్య ముండుటకు విరుద్ధముగాదా? దీనినిగూర్చి మీయభిప్రాయమేమి?

(౧౧) రాష్ట్రములను మరల విభాగించుట వాంఛనీయమా? అనుచో ఏవిధముగా చేయవలెను?

(౧౨) కేంద్రశాసనసభకు జాతిప్రాతినిధ్యముండుటను గూర్చి మీ నూచనలేమి?

లక్నో ఒడంబడిక

(ప్రశ్నలకు తరముల నిచ్చువారికి, పాఠకులకు, అనగాహా న రిఫరెన్సులనిమిత్తమై లక్నోపాట్లలోని సంగతు లీక్రింద నూచింపబడినవి)

“1916 కాంగ్రెసు లీగ్ స్క్రీములో లక్నోపాట్ల 4వక్లాజా గానున్నది. ఎన్నికలలో మహమ్మదీయుల కీక్రిందిరాష్ట్రములం దీక్రింది పంతులప్రకారము ప్రాతినిధ్యముండవలయుననియున్నది పంజాబు ఎన్నుకొనఁదిన భారతసభ్యులలో సగము

సంయుక్త పరగణాలు	110 కి 80 వంతులు
పంజాబ్ రాష్ట్రము	40 వంతులు
బీహార్	25 వంతులు
మధ్యరాష్ట్రములు	15 వంతులు
మదరాసు	15 వంతులు
బొంబాయి	83 1/3 వంతులు

మహమ్మదీయులు మిగతా ఎన్నికలందు పోటీకి నిలువరాదను మరతుమీద ప్రభావము లేర్పరచబడెను

ఏ శాసనసభయందైనను మాడుకంతులపైగా ఒకజాతి వారు హెచ్చుగా వ్యతిరేకులుగానున్నచో ఆజాతినిగూర్చిన టిల్లును ఏర్పరచు ప్రత్యేకపెట్టుగాదు.

మరాఠీ మహమ్మదీయుల జనసంఖ్య మహమ్మదీయేతరుల జనసంఖ్యలయొక్క దామాషా యీక్రింద వివరింపబడినది. పంజాబులో 100 కి 55.38 వంతులు మహమ్మదీయులుగలరు

పంజాబ్ రాష్ట్రము	58-99 వంతులు
అస్సాం	28-96 వంతులు
బొంబాయి	19-74 వంతులు
బీహార్ ఒరిస్సా	10-85 వంతులు
సంయుక్త పరగణాలు	14-28 వంతులు
మదరాసు	8-7 వంతులు
మధ్యరాష్ట్రము, బీహార్	4-05 వంతులు

భారతశాసనసభ

మంగళవారమునాటి కార్యక్రమము

వి. జే. పటేలుగారి కఠిన నిర్బంధ శాసనములను రద్దు చేయుటకు చట్ట మోషాదమునకు ప్రవేశ బెట్టుట ఆమెరికనల, యూరోపియనుల, అధినివేతవాగుల

(ప్రత్యేక సౌకర్యములు దొలగింపవలయును)

ఫిల్లీ, ఫిబ్రవరి 7:— మామూలు శాసనములందలి లోటుల బూర్తిగావిందుటకు నిర్బంధపడినట్టి రిగ్యులేషనుల రద్దు గావింపవలయునని ప్రతిపాదించబడిన టిల్లు శాసనసభయందు ఆలోచనకును ఆమోదమునకును చేబడుటకును క్రిమినలు ప్రాసీజరు కోర్టు ను స వి ర జ గా వించి ఆమెరికనలు, యూరోపియనులకు సామ్రాజ్యవాస్తులకు క్రిమినలునేర విచారణలందుగల ప్రత్యేక సౌకర్యములను నూడదీయుంచుటకును వి. జే. పటేలుగారు ఉపపాదించెదరు.

డాక్టరు గవర్నగారు

ఆస్తిని ట్రాన్స్ ఫర్చేయుటకు గల కొన్ని సందేహములు దీనివేయుటకు ప్రతిపాదించబడిన చట్టమును విచారించుటకు (సెలెక్షన్ మిటి) ఉపసంఘమునకు బంపవలసినదని డాక్టరు గవర్న గారు తీర్మానమును బ్రతిపాదించెదరు.

సర్ పురుషోత్తమ దాసుగారు

భారతవాణ్యముల శాసనమును సవరణగావిందుటకు వారిచట్టమును విచారించి అనుమతింప వలసినదని సర్ పురుషోత్తమ దాసుగారు శాసనసభయందు పాదించెదరు.

విషయానుక్రమణికయందు మరకొన్ని చట్టములు ప్రతిపాదించబడుటకు నిరూపింపబడెను. కాని యీచట్టములు నాటి శాసనసభయందు విచారించుటకు బహుళః రావు.

(ఆ. ప్రె.)

ఆనర్కాల్ బాంబు కేసు

నేరనులు సెషన్సునకు కమెంటు చేయబడిరి

లాహోరు, ఫిబ్రవరి 7:— ఆనర్కాల్ బాంబుకేసు నందలి ఐదుగురు నేరస్థులపై నేరములు జనవరి 21-వ తేదీయందు మోపబడెను. బ్రిటిషువారిని భారతదేశముందుండి పారదోలుటకు వీరు కుట్రబున్నిరనియు, 1918-వ సంవత్సరముందు ఆనర్కాల్ బజారులో వీరు, బాంబుకు వేయుటకై యిద్దరుయూరోపియన్లును, ఎనమండుగురు భారతీయులును తురగాతులైర నియు అను నేరములపై మేజిస్ట్రేటుగారు ముక్దాయిలకు సెషన్సునకు కమెంటుచేసిరి. స్వల్పకాలములో ముద్దాయిలు సెషన్సుకోర్టులో విచారించబడియెదరు.

(ఆ. ప్రె.)

బరోడాసంస్థాన ప్రజామండలి

ప్రత్యేక సమావేశము

డాక్టరు సామంతుగారి అధ్యక్షతోపన్యాసము

శాసనసభను పునర్నిర్మాణము గావింపవలయును

బిల్లిమెర, ఫిబ్రవరి 7:— బరోడాసంస్థాన ప్రజామండలి ప్రత్యేక సమావేశము నేడు ప్రారంభమయ్యెను. డాక్టరు సమంతుగారి రధ్యక్షతపహించిరి. స్వపరిపాలనయొక్క ప్రబలావశ్యతనుబట్టి, విదేశములనుండి సంస్థానములను బరిపాలన జేయుటకు గట్టిగనిరసించిరి. సంస్థానములందు బురాన్ సీబిక్కిరాధిని ముఖంతుగారు కెల్పిరి. సంస్థానముందలి అధికారవర్గము అదేపనిగ ప్రజాభిప్రాయమును దృష్టికరించుట సంస్థానప్రజల వారిహక్కులను గుర్తించుటకు మేలుకొనుచున్నానని, అధ్యక్షుడు నుడిచెను. ప్రస్తుతపు శాసనసభయందు తక్కువసంఖ్యగల ఎన్నికసభ్యులుమాత్రమే గలరనియు, అధికసంఖ్యాకులు గను ఎన్నుకొనబడినట్టియు సభ్యులుగా శాసనసభయందుండవలయుననియు యిందుకొరకు శాసనసభ పునర్నిర్మాణము గావింపవలయుననియు ముఖంతుగారు నూచించిరి. మహారాజాగారికి విటోఅధికారము వహింపవలయునని అధ్యక్షుడు అభిప్రాయమును రెల్పెను.

(ఆ. ప్రె.)

మదరాసు బ్రాహ్మణేతర సమావేశము

రాజకీయ పక్షములతో సహకారము

సాంఘిక హక్కుల త్యజింపజాలము

వలసరాజ్యములకు కూలీల సంపరాధు

గతవత్సరము అక్టోబరు మాసమునందు సమావేశమై నిలిచిపోయిన బ్రాహ్మణేతర సమావేశము నిన్నటి ఆదివారము 8 వ తేదీన యిమ్. క్రిష్ణన్ నాయుడుగారి అధ్యక్షతక్రింద విశ్వోరియాపురమందొరచుచున్న గొన్నితీర్మానములు గావించిరి.

అధ్యక్షులు ప్రథమమున ముచ్చటించుచు, బ్రాహ్మణేతరసమస్య ఇతివరలాలెగాక నేడు అఖిలభారత సమస్యగ పరిగణింపబడుచున్నదనియు, మదరాసు బ్రాహ్మణేతరము ఎ. రామస్వామిమొదలియాయగారి అధ్యక్షతక్రింద బెల్లూము అఖిల భారత బ్రాహ్మణేతరసమావేశమునందు జయమును బడసినందుల కంతయు సంతసమును నిలుపుచిరి. మదరాసు దేవాదాయ చట్టము తీర్మానింపబడుటచేతను, భారతీయవైద్యవిద్యాలయ స్థాపనవలనను స్వపరిపాలనామాత్యులగు పానుగల్లు రాజాగారి యశోకీర్తుల నిఘండించినవని గొల్ల మంత్రులగారిని మిగుల ప్రశంసించిరి.

తీర్మానములు

పిదప నీ దిగువ నువహరించిన తీరానంములు కథయందు అంగీకరింపబడెను.

1. భారతదేశమునకును, భౌతికతీర్మానములకును నిజముగు మిత్రుడను మాంటేగూగారి అకాలమృత్యువున కీశభవారు విచారమును గూచించుచున్నారు.

కడచిన 45 సంవత్సరములనుంచి సర్. పి. త్యాగరాయ శెట్టిగారు దేశమునకు గావించిన స్వార్థరహితమును, ప్రశంసనీయును సేవకును, అందు ప్రత్యేకముగ బ్రాహ్మణేతరకార్య మాభివృద్ధికి పాటుబడినందులకును వారికి సభా రెంతయు కృతజ్ఞులై యున్నారు.

ఉపపాదకులు:—అధ్యక్షులు.

2. "స్వరాజ్యముకొరకు పాటుబడు దేశమునందలి వివిధ కాజీయపక్షములందును వికమత్యము నొకవర్గములయును కలిగి ప్రబలియుండుటచేతను, అఖిలభారత దేశమునమోసభ వారి యశోకీర్తికి ప్రయత్నములు సలుపుచున్నందునను, దేశమునందలి నానారాజకీయపక్షములయందు వికమత్యమును పెంపొందించుటకు దక్షిణభారతమందలి బ్రాహ్మణేతరసంఘ పక్షమున నీక్రిందివారలను ఒకసంఘముగ నీరభవారేర్పాటు చేయుచున్నారు. 1. యమ్ క్రిష్ణన్ నాయర్, 2. ఎ. రామస్వామి మొదలియారు, 3. ఎ. శివరామమూన్, 4. వి శివ ప్రకాశమొదలియారు, 5. యస్. జి. రంగరామమూన్, 6. పాంచరత్నంపిళ్ళై, 7. కొండప్ప, 8. యమ్. రత్నస్వామి గారలు" పై తీర్మానమును ఏ. రామస్వామి మొదలియారుగారు రుపపాదించుచు బ్రాహ్మణేతరములు ఇతర రాజకీయ పక్షములతోనే దేశమున దైక్యతను వాంఛించుచున్నారనియు, దేశమునందు ప్రబలియుండు పలువిధములగు కక్షలు విభేదములై వికమత్యలేమికి కారణములనియు, సంపూర్ణ సంఘభావము మరలజాలక పోయినను దేశీయ సమస్య పరిష్కారమునకు వలయురంతిట్లుకై నను ఆత్యవసరమనియు, ఐనను ఎవరైనను తమ సాంఘికహక్కులను త్యజించి అందుకుమారు వికమత్యమును కొనజాలరనియు నుడిచిరి. తమ సంఘమునకు త్యజింపజాలని కొన్ని సిద్ధాంతములు గలవు. నల సరాజ్యములకుండు స్వరాజ్యమును. తామును వాంఛించుచున్నాడు. అందులకు నలయు శాంతియుత, సక్రమ విధానములన్నిటిచే జానిని సంపాదించి యర్పించురు. ప్రతిసంఘము యొక్కయు హక్కులు పూర్ణముగ సంక్షింపబడిననెగాని అట్టి శాంఘ పక్షులతో గాంచనరదు. ఇదియే ధీర్ఘమునకు, జొంబాయి అందును వారి వినిపించిన అభిప్రాయము. ఈసిద్ధాంతములతో నేకీభవించిన ఇతరులతో కలసి సహకార మొసంగి పని చేయుట కెట్టియాటంకము లేదనిరి.

(3) "వలసరాజ్యముల సమస్య పక్రమముగ పరిష్కరింపబడుట సంభవముగ నుండుటచేతను, వలసరాజ్యములందలి శ్వేతజాతెలు వహించిన నిరంకుశాభిప్రాయములచేతను, బ్రిటను దేశమందు వారియభిప్రాయములకు జూపిన సహకారముచేతను, వెంటనే వలసరాజ్యములకు కూలీల ంపుటను నిలిపివేసి, అన్యోన్య అదరణకు వలయువిధానము నియమింపబడవలెననియు, అందు కొరకు ప్రభుత్వమువారును, కాననసభ్యులును అట్టి విధానము నకు వలయుసాధనములవారసి అందులకై పట్టుదలతో పనిచేయువలెనని గోరుచు నుల్లాను-లక్ష్మీ విజ్ఞాతృలందు శాద్దాన మిబడిన రీతిగపిళ్ళ-తెనాలీల నివేదికయొక్క శిఫార్సులు అంగీకరింపబడువరకు నూకాను-లక్ష్మీ వలసరాజ్యవిధానముక్రింద బ్రిటిషుగయనాకు మాతీలసంపుట తిరిగి ప్రారంభింపబడరాదు "

కేశవశెట్టిగారు వైతిర్యానము నుపపాదించుచు తమిళమునం దుపన్యసించిరి. శ్వేతజాతులకు పరిచర్యచేయుటకే భారతీయులకు భగవానుడు సృష్టించెనా యననటుల వలసరాజ్యములందలి భారతప్రజలు సేవముగ జూడబడుచున్నారని నుడిముచిరి. బ్రిటిషుగయనా ఘాటించువివాదమునువివరించి, తీరభివృద్ధిగావలెనని కోరినమాత్రముచేతనే భారతీయకూలీలు నిర్దాక్షిణ్యముగ శిక్షింపబడినరని పల్కిరి.

4. (అ) మదరాసు దేవాలయచట్టమునకు సమ్మతియొసంగినందులకునై రాజప్రతినిధిగారికిని స్థానిక కాననసభ్యులందు జయప్రకముగ తీర్మానింపబడుటకు కారకులగు పానుగల్లు రాజాగారికిని హృదయపూర్వకవందనను లర్పించుచున్నారు.

(ఆ) స్వార్థపరులగు కొందరు ఈ చట్టముపై గావించు ప్రతికూలాందోశన కేవలకృత్రిమును, కల్పితమని తలంచుచు అట్టిఅందోశనను ఖండించుచున్నారు.

వైతిర్యానమును ఓ. తతీకాచలం శెట్టిగారుపపాదించిన పిదప ఆర్. మదనగోపాల్ నాయుడు, పి. రామనాథకృష్ణ మున్నగువారు మలపరచిరి. తీర్మానముగీకరింపబడెను.

పిదప మలబారు తెనెన్సీబిల్లు సిద్ధాంతము సంగీకరించుచును, వైనికన్యాయమును తగ్గించుటకును, పాననీషేధోద్యమమునకై మంత్రులు గావించు ప్రయత్నములకు సంతసమును బెల్పుచును, కాశ్వత సెటిలెర్స్ యును కోరుచు తీర్మానములు గావించినపిదప సభముగి సెను.

కన్నాటు రాజదంపతులు

పెనాట, ఫిబ్రవరి 7:—కన్నాటు అర్ధపు రాజదంపతులు పెనాటనుండి 5 వ తేదీన మాడ్డకు స్థలము జూచుటకు బోయిరి. వారచ్చటయధికారమును నుద్యోగివల్లను వైనికులవల్లను బడసిరి ఆయారియందు ఖట్టికృత్యము జూచిరి.

సాయంకాలము రాకల్పిండికి బోయిరి.

దర్బారు

పాట్నా నీహారు ఒరిస్సాల గవర్నరుగారు ప్రభుత్వము దిరమందు 20 వ తేదీన దర్బారు జేయుదురు.

రంగూను, ఫిబ్రవరి 7:—రంగూనులో వశూవివాధి ప్రబలముగ నున్నది.

డెల్లి విశ్వవిద్యాలయము

డెల్లి, ఫిబ్రవరి 7:—డెల్లి విశ్వవిద్యాలయముయొక్క చట్టావధానోత్సవము మార్చి 2 వ తేదీన జరుగును,

వాయువిమానము

రంగూను, ఫిబ్రవరి 6:—కలకత్తానుండి రంగూనుకు వచ్చిన వాయువిమాన గమనముగూర్చి, యేవిధమగు శాధయితనము జెప్పిరి. గాలి విస్తారముగ నుండుకోజులలో యెటులందునో జూడవలయుననిరి

ప్రేంకరుగారు మరల వాయువిమానముమీద కలకత్తాకు కనివారము బయలుదేరుదురు.

ఎంగు యిండియా

వికమత్య సభలు

మహాత్ముని వ్యాసము

"జొంబాయిలో జరిగిన వికమత్యమహాసభలో ఏర్పరపబడిన ప్రతినిధిసభవారు ధీర్ఘ సగరమున సమావేశమైరి. 50 మందితో నొక ఉపసంఘము నేర్పరచిరి. ఉపసంఘము వారు స్వరాజ్యవిధానమును నిర్ణయించుట కొక చిన్నసంఘము నేర్పరచిరి. డాక్టరు బిసెంటుగారు రేచిన్నసంఘమున యువకులను లజ్జతులను చేయజాలు సహజదిక్షతో పనిచేయుచున్నారని, హిందూమహాస్యుడియనుసమస్య అధికసంఖ్యాకులదాకర్చించినది. అదిసహజమే. అదిశ్వరాజ్యపమస్యకం టెను ముఖ్యమని శాబోటి వారు కొద్దిమందిమాత్రమే తలంచెదరుగాని ఎల్లవారును తలంపజాలరుగాని స్వరాజ్యప్రాప్తి కది నిరోధకముగా నున్నదని మాత్ర మందరునుగూడ నంగీకరింపక తప్పదు. ఈ ఉపసంఘమున గూడ అరమకలడ్డందగిలినది. అవియుండగూడదు. ధారాళముగా ను నిష్కల్మషము గాను సంకోచము లేనంతకు సంభాషణలు జరుగవలెనగాన కొద్దిమందిని మాత్రమే ఉపసంఘముగా నేర్పరుచుట తపరము. అందువలన నటుల చేసిరి. హాకీం అబ్దుల్ ఖానుగారి గృహమున కొద్దిసంఖ్యగల ఉపసంఘమువారు కెందు మతముల ప్రముఖులును కలసి సంభాషించిరి. శాని పర్యవసానమును పండిత మోతీలాలుగారి దివరకే ప్రకటనలో ప్రకటించియున్నారు. ఎవ్వరును అందోశనపడ నవసరములేదని నేను గూడ తెలుపుచున్నాను. అనుకూల ఫలితము కలవలెనని అందరును కోరుచున్నారని వెంటనే తెలపలెనని కొందరును తగిన కాలమింకను రాలేదని నుడికొందరును తలచుచున్నారు. ఇందుల కెట్టిత్యాగములనైన చేసెదమని కొందరు సాజాసించి యున్నారు. మరికొందరు లొందరపడకుండ నిదానముగా తమను ముఖ్యముగా నుడితీరవలెనని వారు తలంచు సౌకర్యములను బడయుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. హిందూమహాస్యుడియ వైత్రి కలిగిననెగాని స్వరాజ్యము కాదను విషయమున మాత్రము భిన్నాభిప్రాయము తెవ్వరికిరేవు. అందరును స్వరాజ్యమును కోరుచున్నవారేగాన వైత్రి కరురక తిప్పరు. శేను విరమించునప్పటికి అనుకూలసూచనలు పొచ్చుగా కనబడెను. 28 వ తేదీన మరల సమావేశము జరుగును.

ప్రత్యేక సంఘపాతినిధ్యమునకు నే నెంతమాత్రము నంగీకరింపజాలనుగాని వికమత్యమున కిది అవసరమైనచో నేను దానిని తిగూడ నంగీకరించెను. ఈలోగా ప్రత్యేకసంపాదకులు ఏవక్షమవారికిని అగ్రహమును కలిగించునటుల వ్రాచుగూడదని కోరుచున్నాను.

మో. క. గాంధీ.

హరియాలు కార్వారుతాలూకా

కాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శి

శహభాషు - శహభాషు

"ఇచ్చట మ్యునిసిపలసంఘమున కాంగ్రెసుసభ్యులసంఖ్య హెచ్చుగానున్నది. కాన కాంగ్రెసువిధానమును సంఘముద్వారా కొనసాగించుటకు మేము ప్రయత్నించుచున్నాము. పాత కాలలో నాలువడుకుట నిర్బంధము కావించిరిమి. ఉద్యోగులకు ఖద్దరుదుస్తుల నిచ్చిరిమి. నిమ్మజాతుల బాలకుల తీతములు పుచ్చుకొనకుండ నిర్బంధముగ విద్యనేర్పటకు నిర్ణయించిరిమి. నిమ్మజాతుల బాలకులను అగ్రవర్ణములవారి పాత కాలలో ధారాళముగా చేర్చుకొనుచున్నారు. అవర్ణులు సవర్ణులు ననుభేదము పాతకాలలో పూర్తిగా లోలగిపోయినది. చెరువులో నీరు వాడకొనుటకు నిమ్మజాతులకు స్వేచ్ఛయియున్నదెను. ఇచ్చట హిందూమహాస్యుడియ బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతరవివాద లేమియునులేవు. మధ్యపానమును నిషేధించుటకుగూడ పనిచేయుచున్నాము" అని కార్యదర్శి వ్రాసెను. వీరు చక్కగా మంచిపనిచేయుచున్నారు. అందులకు సంఘము వారిని నేను మనఃపూర్వకముగా అభినందించుచు యితిరులగుడ వారిమార్గమునే అనుసరింపవలెనని కోరుచున్నాను.

మో. క. గాంధీ.

స్వతంత్రతెలుగులు

రాజమహేంద్రవరం

(స్వకీయ విలేజ్)

నాయకుల ఉపన్యాసములు

ఫిబ్రవరి 7 - దేశభక్త వెంకటప్పయ్య, బురగుసాంబ మూర్తి, గొల్లపూడి శివారామకృష్ణ గార్లు నిన్న సాయంత్రము చింతామణిసాటకాలలో నువ్వనించినది. బ్రహ్మశ్రీ న్యాయ పతి సుబ్బారావుపంతులుగారు ఆధ్వర్యతవహించిరి. ప్రభుత్వమున శ్రీ సత్యవోహ గున్నేశ్వరరావుగారి మరణమునకు అధ్యక్షులు వివాదమును వెలిబుచ్చి అందరను నిలువబడి ఆత్మభాంతికై సర్వశక్తుని ప్రార్థించుటని హెచ్చరించిరి. నాయకులు ఖద్దరు ఆవశ్యకతనుగూర్చి చుట్టించి నూలువడికి కాంగ్రెసులో చేరుదని హెచ్చరించిరి.

ఒక ఆసమ్మతి సభ

ఈ నెల 2 వ తేదీని మసీదులో మాయూరి మహమ్మదీయులెల్లరు సమావేశమై యీక్రింది తీర్మానము నామోదించిరి. "జి. సీతావతిరావుగారు తెలుగులో వ్రాసిన చరిత్రయందు ఇస్లామువలన స్థాపనచూడకు మహమ్మదునుగూర్చి వ్రాసిన అసహ్యకరముల వాక్యములు మహమ్మదీయుల మనము జొప్పించుటచేతన, జాతిద్వేషమును పురికొల్పుటచేతన రాజమండ్రి మహమ్మదీయులు తమ గాఢ ఆసమ్మతిని వెలిబుచ్చుచున్నారు. త్వరలో నాపుస్తకమును నిషేధింపనలెని యీ సభవారు గవర్నమెంటు వారిని కోరుతున్నాము."

గౌతమీ గ్రంథాలయ కార్యదర్శి

గౌతమీ గ్రంథాలయ కార్యదర్శిగానుండిన శ్రీయుత బోధపాటి సత్యనారాయణగారికి కాళహస్తి ఎస్టేటు దివాను పదవి లభించినది. వారిగౌరవాధ్యక్షుల గ్రంథాలయ భవనమున సభ గావించి అభినందన పత్రము సమర్పించిరి. వారి గుణగోములను ప్రశంసించుచు పద్యములు చదివిరి. అల్పహార విందువాడ జరిగెను. పలువురు ప్రముఖులు వారినేవను కొనియాడిరి.

కావ్య

(స్వకీయ విలేజ్)

ధర్మ ఆయుర్వేద ఔషధాలయము

జనవరి 1:- నూతనముగా నేర్పడిన ఆయుర్వేదాభిమాని మంగలివారిచే యీనెల 4 తేదీ ఉదయము 9 ఘంటల మీదట యీపురవందు ఆయుర్వేదధర్మ వైద్యశాల నెలకొల్పబడెను. మహారాజుకాలము సమీపించగ నే పురప్రముఖులు మంగళతూర్పురామవలతో శ్రీ ధన్వంతరి పటము పూరేగింపుచేసి వైద్యశాలలో పూజగావించి ఔషధములను జేర్చిరి.

సాయంకాలము కవిరాజు ప్రతిపాది భయంకర కృష్ణమాచార్యవారి ఆధిపత్యముక్రింద వైద్యశాలయొద్దనున్న బయలులో నొకబహిరంగసభ జయప్రదముగా జరిగెను. పురప్రముఖులెల్లరు సభకు విచ్చేసిరి. ప్రభుత్వమున కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యులగు శింగంపల్లి వెంకట సుబ్బారావుగారు సంఘమువారి తరపున ఆయుర్వేద ప్రాశస్త్యమునుగూర్చి యొకంత ముచ్చటించి యీ మహాత్మాధర్మనిర్వహణభావము సభవారిమీద నున్నదని నుడిచి సందర్శించిరి వనవశంతో అగ్రాసనాధిపతి గారిని పుష్పమాలావత్తులు గావించి వెర్కాలను స్థాపించుటని ప్రార్థించిరి. తరువాత నెల్లూరు ఆయుర్వేద ధర్మవైద్యశాలలో ప్రధాన వైద్యులును గతమున్నది వెల్లరుములనుండి నెల్లూరుముదలనున ఆయుర్వేద వైద్యాభివృద్ధికై బాటుబడి కీర్తినిగడించినవారు నగు శ్రీయుత శ్యామయ్యగారు ఆయుర్వేదమును వృద్ధిజేయుటకు వైద్యులసమర్థతయు ప్రభుత్వ చాలసహకారములు మొత్తముమీద ఒకశోకిత కావ్యమునుకంటె యెక్కువయ్యాయముకాదనియు యీవైద్యులు బుగుల చవులయై బీడుబులు కందుబాటులోనిదై యందులపలన యెల్లరును దీనిని వ్రాత్పహించువలెనని కోరిరి. పుచ్చుట ఆయుర్వేదవికారద శివశంకర శర్మగారు ఆయుర్వేదము అన్నివిధానములలో ప్రాప్తమైనదియును శ్రేష్టమైనదని పుష్కరించి జేతమంతలు ఆయుర్వేద వైద్యశాలను నెలకొల్పవలెనని కోరిరి.

తదనంతరము అగ్రాసనాధిపతిగారు ఆయుర్వేదమును గూర్చి గంభీరతనాన గావించిరి. శరీరము, ఇంద్రియము,

ఆత్మ మనస్సు దీని కలయిక అయ్యును. యీ ఆయుర్వేదము ఆధారమైనది గనుక ఆయుర్వేదము. పుష్కాక్ష కమిటీవారి ఆయుర్వేద వైద్యసామర్థ్యమును నిర్ధారణ జేసియున్నారు. ఆయుర్వేదము, సౌలభ్యము, సౌకర్యము, స్వాభావికత, ఆస్థికత, జాతీయ అనుగుణ్యములను గలిగి వైద్యవిధానము లన్నిటిలో అగ్రస్థానము వహించియున్నది. ఈవిధానము జాతికి హితకరమైన పద్ధతులమీద నాధారపడియున్నందున జాతికుపకరించును. ఆయుర్వేద ప్రజాశివసహించి విద్యార్థులకు విద్య గరవలయును. ఆలోచన సంబంధములగు అసాట మిమెడలగు శాస్త్రములు విద్యార్థికి మొదట నేర్పగూడదు. అవి వాని మనమున అవిశాస్యమును బుట్టించునని నుడిచి ప్రహరణము లలో నిరూపించిరి. శాంతిగుణముల వర్ణించుటలో ఆయుర్వేద విగ్రహవిభాకశిక్షలు వివరించగా ఆలోచనవైద్యమును దానియందుంచుచు, నీరు మొదలగు భాగముల నరయుదురు. ధర్మవైద్యశాలలు ఆయుర్వేదవైద్యమున కత్యంత సహకారులు. ప్లేగు మొదలగు క్రొత్తవ్యాధులచికిత్స ఆయుర్వేదవైద్యగ్రంథములతో లేవనివైద్యులు దిగులుజేంద నవసరములేదు. ఏవ్యాధియు వాత పితృ కఫములనుదాటి పోజాలకు. ఇటువంటివైద్యశాలలు వైద్యాశ్రమములనుండి వైద్యుడు యోగవలెనుండి ప్రజలకు విశ్వాసము గలిగింపవలెను. వైద్యశాలలో సర్వరోగములు గలిగింపవలెను. ఆప్యదగాని పూర్ణ ఫలప్రదములు గా నేరవు. ఉపన్యాసానంతరము ధన్వంతరి ప్రార్థనాధికము జరిపి సభ ముగించిరి.

సభ్యులకు శర్మగారు, తాంబుల పుష్పము లిచ్చిన తర్వాత అగ్రాసనాధిపతికి వందనములలో సభముగి సెను.

గుంటూరు

కాలమానము

ఫిబ్రవరి 5 - ఎండలు తీక్షణముగానున్నవి. మధ్యాహ్నములందు కాళ్లు కాలచున్నవి. వచ్చేవేసంగి మాపుగమున తీవ్రముగ నుండు శూచనలు గలవు. రాత్రియందు చలిబాధ తగ్గుచున్నది.

రోడ్డు

రోడ్డు చాలదుస్థితిలో నున్నది. మరమ్మత్తులు చేయించి చాల సంవత్సరములైనది. రోడ్లన్నియు దుమ్ముచెండి మోటారుల రాకపోకలచే దుమ్ము బజారులన్నియు కప్పిమార్చుటకు లన్నియు జెరమటయే గాక చాల నాశోగ్రమును కలుగజేయుచున్నది. రైల్వే క్రాసింగుయొద్ద, పాదమంతయు దుమ్ములో దిగి బోవుచున్నది. సాయంతనములందు పట్టణమంతయు రోడ్ల దరి దుమ్ముచే పొగమంచుకప్పిపట్లు కనబడును. మునిసిపాలిటీవారు రోడ్లవిషయమై తగినశ్రద్ధ దీసికొనునట్లు లేదు. ఇప్పటినుండియు బజారులందు నీళ్లుచల్లించకపోయిన ప్రజలు చాల శాధులుబడుదురు. ఇకాత్లముంజాల మున్నగువ్యాధులు బయలుదేరను. రైల్వేస్టేషనుకు ప్రక్కన నున్నరోడ్డు రైల్వేవారిది. దానిపై మున్న వానకు కొట్టుకొనిపోయి రాళ్లన్నియు బయలుబడి మార్గస్థులకు కాళ్లు కొట్టుకొనిపోవుచున్నవి. సునిసిపల్ వారు రైల్వే యధికారులను రోడ్డు మరమ్మత్తు జేయించుటకు హెచ్చరించుట విధియని చెప్పుచున్నారు.

గొప్ప యువన్యాసము

యువజన సాహితీ సంఘమువారు మొన్నటిదినమున (8-2-25) కాళేహేలునందు జిల్లా ఆరోగ్యశాఖాధికారియగు ఇ. శుందరరామరెడ్డిగారిచే మోరియాను గూర్చి మేజిక్ లాంతరు సహాయమున యువన్యాస మిప్పించిరి. శ్రీయుత రెడ్డిగారు ఆరోగ్యోపమున జిల్లాయందు చాల శ్రద్ధదీసికొని పని జేయుచున్నారు. వారియువన్యాసము పృథుమధురముగానుండి శ్రోతల కాన దియును గూర్చును. మలేరియాజ్వరము ప్రపంచమున ఏమేదోకలం దున్నది. ఎట్లు త్వన్నమగునది మున్నగు విషయము లా పటముల ద్వారా నువ్వనించిరి.

వ్యాధి

మలేరియా ప్రపంచమున గల సర్వదేశములందును గలదు. అందున గల సదిత్రవాసప్రదేశములందు వ్యాధి వ్యాప్తముగా నున్నది. అమెరికాలయందు మెక్సికో, కెండు కాళి, బ్రెజిల్ వందును- ఆసియాలో పాలినియా గంగా సింధు మైథానములందును మలేరియా జాడగా నున్నది.

అపోహ

మలేరియా జ్వరము నిలయున్న నీరు త్రాగుటచేతను, మహాయువుచేతను వచ్చునను యపోహగలదనివారు చెల్చిరి.

అది సత్యముగాదు. అదయొక నిర్భజన శ్రుతిగూర్తుచే నమ్మననియు దానిని పేరానైట్ అందుననియు చెల్చిరి.

మలేరియా వుండు ప్రదేశములు జలశోయములు. రైల్వే పద్మనుండు నవి మూతలు తెరచియుండుటచేతను రోడ్ల ప్రక్క మురుగు కాలువలు ఉండుట చేతను, నీరు కదలక లేక చాలకాలము నిల్చియుండుటచేతను ఆ పురుగుకాటి యందు ప్రవేశించుటచే అవ్యాధి గలుగును.

నివారణోపాయములు

రోడ్డు శుభ్రముగా నుండవలెను. మురుగు కాలువలు మూతబడవలెను. నిల్చునీరును కాచిపుచ్చుకొనవలెను. గుంటలను పూడ్చవలెను. గృహములకు వైర్ గాజును వేసికొనవలెను. మంచములకు శోమతెరలు యుండవలెను. ఈవిషయముల నన్నియు బొమ్మలయందు జూపి రెడ్డిగారు హృద్యముగ నువ్వనించించిరి. వారు తెలుగుభాషయందు దుపన్యసించియుండిన యొక నెంతయో ఫలకారిగ నుండెడిది. ఇట్టి యువన్యాసముల నిప్పించి మాపట్టణమున విద్యావిషయమున నూతన పంచలనమును గలుగజేయుచున్న వై. సంఘమువారికి మా పాఠశాలయందు కృతజ్ఞులు.

పోలీసువారి వ్యాయామములు

క్రిందటి కనివారమునాడు పోలీసు ఆఫీసు ఆవరణలో పోలీసువారి వ్యాయామము జయప్రదముగ జరిగెను. జిల్లాలోని పోలీసు, అధికారులందరు విచ్చేసిరి. హెల్ జోరసానిగారు పంచెయలలో నెగ్గినవారలకు బహుమతు లొసంగిరి.

ఆగృహత్య

ఇతివరకు తాసిల్దార్ వసితేయుచు జిల్లా పరిషత్ గుంటూరుజేరింగ్ శ్రీయుత ఉరీగుండం గోపాలరావుగారు 10 రోజులక్రింద కాలధర్మము నొందిరి. వారికి 8 గు ఆడపిల్లలును ఒకచిన్నమారుడును గలరు. భర్త చనిపోయిన 9 వ రోజున సాధ్యయగు ఆయనపతీమణి జానికమ్మగారు మరుసటిదిన మామె జీవితములో దుర్భరదినముదలచి యింటిలో నున్న కార్నాలిక్ నూనె త్రాగి చనిపోయెనట. భగవాను డీసతీమతలియొక్క ఆత్మకు నుఖము నిచ్చును గాక.

ఉపన్యాసములు

బాపట్ల స్వామిలవారు బిసెంటు లాడ్జీయందు ప్రత్యేకము మతముకై ఉపన్యాసములు నిచ్చుచున్నారు.

(ప్రత్యేక విలేజ్)

డా॥ ఆనీబి సెంటు గారు

లాహోరు, ఫిబ్రవరి 8:-

ఆనీబి సెంటుగారు నేటి యువయువన కీయూరు జేరిరి. వీరు దివ్యజ్ఞానసంఘమువ్యాపారము జూమట కై వచ్చిరి. వీరిొక్క దినము మాత్రమే గ్రామముందుందు. నేను విశ్వవిద్యాలయ భవనముందు రెండుపన్యాసముల నిచ్చెను. ప్రపంచ శోధారకాగమకమును గూర్చి యొకటి. తెండవది భారత దేశమున కుదయ్య జ్ఞాన సంఘముయొక్క మఖ్యావరము. సభకు చాలమందివచ్చిరి. ప్రభు మోపన్యాసము రాజా నరేంద్రనాథగారి యధ్యక్షతక్రింద జరిగినది. తెండవదానికి సత్ మహానాద హాఫ్ గా రధ్యక్షతవహించిరి. నేటిరాత్రి డెల్వీకి ప్రయాణమై పోవుచున్నారు.

నోటీసు

కడపడిస్ట్రిక్టు మునసబుకోర్టులో

1924 సంవత్సరం ఆగస్టు 25 - 119/24

వాది:- మాకం గురువయ్య గారు.

ప్రతివాది:- ద్వారపాల రెడ్డిగారు.

కడపడిస్ట్రిక్టు రాయచోటి గౌరవనీయమైనది. కీర్తిశేఖరుల ద్వారపాల పాపములు పుచ్చుకొనిపోయెటకు గాను లేబడిన దావా. సదుభివృద్ధి ఆశయంతో నమూనాకా బడిన మొత్తములో దావా మోపాడుటకు హక్కు కలిగియుండుటను 1925 ఫిబ్రవరి 25 తేదీనగాని అంతకుముందు గాగాని సదరు పాపయ్యయొక్క క్రెడిటర్లు అందరు (బాక్సిలు యిచ్చినవారు) ఈకోర్టులో వారిబాకీలను రుజువుచేసికోవలెను. సదరు లేబలోపల రుజువుచేయనికాకీటు ముందు దావా పాలు యివ్వబడదు అని తెలియజేయబడినది.

కడప } యం. అనంతగిరిరావు,
7-2-25 } డిస్ట్రిక్టు మునసబు.

శాసనసభల ప్రశ్నోత్తరములు

గోదావరి జిల్లా మన్నదియంతటము

సి. పెద్దిరాజుగారు:— గోదావరి పశ్చిమజిల్లానుండి వచ్చి జేయుట కై య న మ దు రు ద్ర య న నం దు మన్నదియంతటము రెం డేండ్ల (ఎ క్కా వే టు రు) క్రిందట తెప్పించి అది యింకను పనిని ప్రారంభించుటలేదు. అది తెప్పించుటకు రెండేండ్లనుండి కొనసాగించుటకేమాత్రము ఖర్చయినది? దానిఖర్చును ఏపనికింద ఖర్చువాసి? అది ని దుపయోగముని తెలిసినదా?

ఉ:— యంత్రమునకు రూ 47415 ఖర్చయినది. పల్లి కువచ్చు స్థావరముక్రింద చేర్చబడినది. గతరెండేండ్లు దాని మి త్తమైన ఖర్చు లెక్కలు తెలియవు. యంత్రము పనిజేయు చున్నదిగాని, గట్టుజేయుటకు తగినంత మట్టి క ల్పితములేదు. ఎక్కువ మట్టి క ల్పితమివచ్చినపుడు (గాంట్రి) యంత్రమును మళ్ళపుగా నడిపించుటకుగా నుపయోగించుచున్నాడు.

ప్రశ్న:— యంత్రము ఏమయిన ఉపయోగకర మగు పనిజేయుచున్నదా? గాంట్రిపని పూర్తియైనదా?

లామెంబరు:— యంత్రము ప్రస్తుతము పనిజేయుచు న్నది. ఎక్కువమర్పునకు మీలెక్కుండుటచే పబ్లిక్ వర్కులయందు (గాంట్రి)యొక్కటి తయారగుచున్నది. తయారయిన వెంటనే పనిలో పెట్టబడును.

వరదల కి చారణసంఘము

ఎస్. కళ్యాణమరథగారి:— భారతశాసనసభలో ఇండియా లోని వరదల కారణములగుర్చి విచారణజేయుట కొకసంఘ మును నియమింపగోరుచు తీర్మానించి. ఆ తీర్మానము ఈ ప్రభుత్వమువారికి విచారణార్హము పంపబడినదా?

ఉ:— ఇండియా ప్రభుత్వము వారు తీర్మానము, దానిపై జరిగిన చర్చ తెలియజేసిరి. అంతటి వివరముల గుర్తించిరి.

ప్ర:— ప్రభుత్వమువారి తీర్మానము విచారణసంఘ మును నియమించెదరా?

ఉ:— లేదు.

మలబారు సర్వేపరీక్ష

ఆర్. వీరయ్య:— మంజీగో సర్వే టె స్టు ప రీ క్ష నవంతు మాసమున జరిగినపుడు ప్ర త్యే క భ వ న మర జరుపక పరీక్ష అధ్యర్థి యిట్లా జరుపుటకు కారణమేమి? పరీ క్ష నూపరేంట్లు ఎవరు? తిరిగి పరీక్ష జరిగినదా? ఎంతమంది హాజ రయిరి? అని చాల క్లృప్తము చేయగా ప్రభుత్వమువారికి సమా చారము తెలియదని ప్రశ్నోత్తరము వచ్చెను.

వీరయ్యగారు ప్రభుత్వమువారి కేల సమాచారము తెలిసి తా: లేదని ప్రశ్నించిరి. అది యంతగా ముఖ్యమైనవిషయము గాదని రివెన్యూసభకు తెలిసెను. వీరయ్యగారు దాని ప్రా ముఖ్యమునుగూర్చి తెలుసుకొనిరి. అధ్యక్షుడందలూ కంగీకరింపక వీరయ్యగారు అసపరమైపో వేకొకరికాగా ప్రశ్నలడుగవచ్చు నుగాని రివెన్యూసభకుని కావనరావని.

ఆర్. శ్రీనివాసరావు:— కల్వరీగ్రామం పాల ఘాటు మలబారు లోని బ్రాహ్మణులు తమవీధులలోకి తి య్యా, ఇజానా, పరమా, నా మడిమమున్నగు నిమ్మజాతుల వారిని గానీవనలదనియించి వారు చేసినాన్నిచో తాము తమ గృహములు వీధులు చేసినను దేవతలను అన్నియు అపవిత్ర ములగుననియు ప్రభుత్వమువారికి విన్నప ముంపి యుండిరా? ఆ ప్లే సర్వానీ అగ్రహారము (కేన్లపల్లి) కమలాపురం (వేలం) నారాయణవరము (చిత్తూరు)లో కూడ వీధులలోనికి రానిచ్చు టలేదా? కలపాతి అగ్రహారమువీధులు ఎరిపట్టాభూటలపై నున్నవి.

ఉ:— జనలిప్తము వచ్చినది. నారాయణవరం గూర్చి ప్రభుత్వమువారికి తెలియదు. కలపాతి అగ్రహారంవీధులు గవర్న మెంటు పోరంట్లోగా రిజిస్టరు జేయబడినది.

వీరయ్య:— నిమ్మజాతులను వీధులలోనుండి పోనీయ కుండుటకు కారణమేమి? ఉన్నతజాతివారికి అనుయాయులైనవము నిర్వేకుకము అక్షిణము కారణములుగాగా? ప్రశ్నోత్తరం లేదు.

చివరంబరావు:— నాకాదు ఎవరం సమాచారము తెలిసికొనేదరా?

ఉ:— ప్రభుత్వమువారి కాసమాచారము తెలియదు. తెలిసికొన నిష్టములేదు.

వీరయ్య:— ప్రభుత్వమువారు విధానము కూర్చు కొని అన్నిజాతులవారి సరిసమానముగా నుండునట్లుగా శ్రద్ధ వహింపరా?

ఉ:— అవును. అట్లేజేయుదురు
ప్ర:— పభుత్వమువారికి సివిలుకోర్టు కన్న యెక్కువ అధికారములేదా?
ఉ:— లేదు.

గ్రామములందు నూరులు నిమ్మజాతుల

రానిచ్చుట

ఆర్. వీరయ్య:— కాసనసభలో 1924 ఆగస్టు 24 న లేదిన ప్రజోపయోగార్థమున నూరులు, చెరువులు, కోడ్లును న్నగునని అన్నిరకముల ప్రజల కందు విడిగా నుంచవలసినదని తీర్మానించిరి. అతీర్మానము ననుసరింపుటకు ప్రభుత్వమునా కేమి శ్రద్ధవహించి?

ఉ:— తీర్మానమును ప్రభుత్వమునా రంగీకరించిరి స్థానికసంఘము లన్నిటికి తెలియబరచిరి. గజేటులలో శతభా మలలోను ఇంగ్లీషులోను గూడ ప్రకటించునట్లు ఉత్తరువు జేసిరి.

వీరయ్య:— అన్ని మునిసిపాలిటీలు, తాలూకాబోర్డులు ప్రభుత్వ క ల్పనలకు సరిగ ననుసరింపనట్లు లేదు.

హోమయ్య:— మిలాలాకాబోర్డుగాని మునిసిపాలి టిగాని ఉత్తరువును అనుసరింపలేదని తెలియరాలేదు.

కళ్యాణమరథగారి:— బిల్లా అధికారులవద్దనుండి రిపో ర్టులు తెప్పించెదరా?

ఉ:— అట్లే జేయుదురు.

వీరయ్య:— ఉత్తరువును నిరాకరించి యధాప్రకార ము జేయుచుండు స్థానికసంఘములపై ప్రభుత్వమునా కేమి చర్య దీసికొనెదరు?

ప్రశ్నోత్తరము లేదు
సి. నారాయణ మోనసుగారి విమరదల

ఎస్. సర్వేపరీక్ష:— సి. నారాయణ మోనసుగారిని విమరదల జేయునట్లుదా?

ఉ:— లేదు.

సి. అంజనేయులుగారు:— ఆతని విమరదలజేయుట కే మయినవరకులు నిర్ణయించిరా?

ఉ:— లేదు.

జెయిలు ఖైదీలు పోషి

ఆర్. వీరయ్య:— ఈరాష్ట్రమునందు ఎన్ని జెయిళ్ల లో కైదీలు పోషింపింపింపిరి. వా కేజీలులేవారు. ఎం తమాది?

ఎన్టీలుల్యాండు ఆక్టుసవరణ బిల్లు

సి. పెద్దిరాజుగారు:— మదరాసు ఎన్టీలుల్యాండు ఆక్టు సవరణ బిల్లును లాండురివిన్యా బిల్లు యీసాకి కాసనసభలో ప్రవేశపెట్టబడుదా?

ఉ:— ఎన్టీలు ల్యాండుఆక్టు సవరణబిల్లు ఎప్పుడు ప్ర వేశపెట్టబడునో చెప్పవలయు. ల్యాండు రివెన్యూ బిల్లుగూర్చి యిదివరకు తెలియజేయడంలేదు.

ప్ర:— సెలెక్టుమిటీ యెన్నిసార్లులు కూడినవి.

లామెంబరు:— బిల్లసారి సమావేశమై సివిలుకోర్టు అధికారులు గూర్చి కొన్ని సవరణల నూచించెను. సివిలుకో ర్టుల అధికారపరిమితి తింగి యిచ్చిజేయబడినది నిశ్చయించి.

కళ్యాణమరథగారి:— కమిటీ నాలుగుసార్లు సమావేశమగుటకు బదులు ఒక్కసారియే సమావేశమైరా?

ఉ:— అది కమిటీగా నెవ్వడెవ్వో వాయదా వేసకొన వచ్చును.

ఎగ్జిక్యూటివు కొన్సిలుసభ్యులు తగ్గించుట

శ్రీ విశ్వనాథ దాసు:— ఎగ్జిక్యూటివు కొన్సిలు స భ్యులసంఖ్యకు తగ్గించవని కాసనసభ కోరిన ప్రకారము నీటున క్రెటరీగారు ఉత్తరువులు బంపియుండిం?

ఉ:— లేదు.

ప్ర:— నేటునెక్రెటరీగారి వద్దనుండి యేమియు ఉర్త రుత రాలేదా?

ఉ:— లేదు.

ప్ర:— ఎప్పుడువచ్చును.

ఉ:— అది కేజీపట్టాలను.

ప్ర:— నేటునెక్రెటరీగారి కన్నిసారు తీ విషయము జ్ఞాపకముజేసిరి.

ప్ర:— ప్రభుత్వ తరము లేదు. తెలియ బరచవైన తెలియ పరచిరా? ప్రభుత్వ తరము లేదు.

టిపు కొన్సిలునందు ఉద్యోగిగా పనిజేసిన దానికేల మరల యిరువుడందఱా మూడవదాని నియమించిరి?
ఉ:— ఈ నియమానుకూలతాత్మకము దగుటచే నా యింటు కమిటీవారి శిఫార్సులనువ ర్తింపవు.

కేంద్రప్రభుత్వమునకు కట్టుబడి

సి. గోపాలమోనసు:— వరదల సహాయముగా గూర్చి కాసనసభ చర్చలో రివెన్యూసభ్యుడును అధికసభ్యుడును (16-10-24) మాట్లాడునపుడు రాష్ట్రప్రభుత్వము కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు చెల్లింపవలసిన కట్టుబడి గూర్చి తెలిపియుండిరి ఇండియా ప్రభుత్వమువారు తమవాదనాను ప్రకారము తవత రావలసిన రాష్ట్రకట్టుబడిని తగ్గించుటకు దివ్యులను రూల్సు అనువచ్చునని న్యాయాస్త్ర ప్రకారము అభిప్రాయము తెలిసి కొనిరా? లేకున్నచో గాం ప్రభుత్వంపైలెప్పిరి.

ఉ:— న్యాయాస్త్రము సలహాజేయుటలేదు. అట్లుజే యుటబహుమతి దోచును. దివ్యులనురూల్సుగా 17 నియంధ వయంతు గవర్నరుజనరలుగారు ఏవత్సరమునందురాష్ట్రప్రభుత్వ కట్టుబడులు తగ్గించవచ్చునని నిశ్చయించగలరా? తెలుపబడినది.

ప్ర:— రాష్ట్రకట్టుబడుల గూర్చి స్థానికప్రభుత్వము వారి అభిప్రాయ మెట్లున్నది. మదరాసు రాష్ట్రము హక్కులను గూర్చి బిల్లి సభలో అధికసభ్యుడు బాగుగ తెలి మజే సెనా?

ఉ:— కట్టుబడి చాలవరకు తగ్గించవలెనని అనేకసారు తీవ్రభుత్వమువారు ఇండియా బోర్డుసమావారికి తెలిపియుం డిరి వారుగూడ తమ ఆధికవిధానమును మార్చుకొని కట్టుబడుల తగ్గించుటలేక పూర్తిగా తీసివేయుటకో రోర్నాలులు జేయు దునునిరి.

గ్రామసంచాయితీలు

జి. రామేశ్వరరావుగారు:— ఈరాష్ట్రమునందు గ్రా మసంచాయితీల వలన ఏమాత్రము రాబడి వచ్చినది. దాని కులన స్థానికసంఘములకు ఎట్టి ఫలిత ముండెను. ఉ:— ఈకేజీల గూర్చి యెట్టి అంచనాయు లేదు.

ప్ర:— ప్రస్తుతకట్టుబడు ప్రకారము సంచాయితీలకున్న అధికారమును తగ్గించి కాసనమును గావింపనున్నదా?

ఉ:— లేదు.

ప్ర:— ప్రస్తుతకట్టుబడులలో హోమయ్యల గలవా? అనియేని.

ఉ:— చట్టమును సవరింపనున్నాడు. సవరణ లంగీకరింప 2.5% పిదప ప్రకటించబడును.

గ్రామముల నేకముజేయుట

ప్రశ్నోత్తరము

సి. గోపాలమోనసు:— ఈ రాష్ట్రములో వివిధజిల్లాల యందు గ్రామములను యోజుజేసి, వాలముల కలుపుటనుగూ ర్చి విచారణ నియమింపబడినది. బి, ఆర్. రామచంద్రరావు గారి నివేదికను, దానిపై ప్రభుత్వమువారి ఉత్తరువులకు ప్రక టించురా?

జి) వాలమును చేర్చిజేయుటచే చాలమంది గ్రామా ద్యోగులకు పనులు పోయి యిబ్బందిపడు చుండుటచే, యాయే ర్నాలు రద్దుజేసి ఎప్పుడు దాని తిరిగి పశులలో నుంచుదురా? జెప్పగలరా?

ఉ:— రామచంద్రరావు గారి నివేదిక ఆఫీసులోనుం డు పమున చుండుటచే ప్రకటించబడదు. దానిసంగ్రహమును తెలి పెదము ప్రాప్తయింపకే ఫలములందలి గ్రామాద్యోగులగూర్చి ఆయన తెలుపలేదు (2) ఈవిషయ మాలోచించుచున్నాడు. పిలవనంతతెర్రలో ఆచరణకు వచ్చును.

రిపోర్టు సంగ్రహము

రామచంద్రరావుగారు రిపోర్టునం దిడిగవ సీఫార్సుల జేసిరి.

(1) ఇకముందు గ్రూపింగు (గ్రామముల నేకముజేయుట) నిలుపుతేలువలెను. (తాత్కాలికముగ నిలుపుతేసినట్లు ఉత్తరు వులొసంగబడినవి)

(2) ఇదివరకు గావింపబడిన గ్రూపింగు ఏర్పాటులను తిరిగి విచారించవలెను. ఇకముందు గ్రూపింగునూనితేసి, యంతట నుండు గావింపబడినవాటి ఎట్టియొందుట న్యాయముగాదు.

(3) కొన్నిగ్రామములలో గ్రామాధికారి జీతము తగ్గిం పవచ్చును. అంత్యఫలితము విచారించబడువరకు రూ 12 లు యివ్వవచ్చును.

(4) అధికలాభము విషయములుందియొచ్చుటచేన యి రువురుద్యోగుల నుంచుటకు పిలువకయుండినచో అచ్చుల గ్రూపింగు గ్రామముల కలిపియుంచవలెను.

- (6) ఏగ్రూవుగూడ గ్రామపరిపాలన పరిమితికి మించు వంత నికాలముగ నుండరాదు.
- (7) రీగ్రూపింగు నిలిపివేసిన పిదప పరిశీలించిన ఖర్చులు 1925-26 సం॥ కర్చుల మొత్తము జమాబందీ ప్రయోగ ఘ ఖర్చులను మొత్తమునుంచి యొందరాదు.
- (8) ఈ ఆలవెనులు తీసివేయటమగుర్చిగూడ విచారించవలెను.
- (9) నాఖరులు బంట్లోతులు ఆర్థికపరమగు సంఖ్య నూత్రమే యుంచవలెను.
- (10) ఇతరచోట్ల నాఖరులకు రూ॥ చొప్పున యిచ్చు మండగా మలబాతులోను దక్షిణకనరాముండు రూ॥10 యిచ్చుటనుగూర్చి విచారించవలెను.

గ్రామోద్యోగులపరి

ఎ. చివరం నాదారుగారు:—గ్రామోద్యోగులు తలారులు పెట్టివారు గ్రామముననుకూల కరణమునకు యిరువురకు నేపణేయవలెనా వారిద్దరుగూడ వీరికధుకాయలేనా? ఉ:—పెట్టి తలారి నాఖరులు గ్రామోధికారికింద నుండును. వారు కరణమువద్దగూడ ఆవసరమైనచో పనిశేయవలెను. గ్రామము ఆవసరము పనులబట్టి గ్రామోధికారి వారికి పనుల నిర్ణయించును.

కర్ణముల భేద

గత ఎన్నికల సమయమున నియోజక వర్గము పట్టికలను తయారు చేయుటకుగా ను గవర్న మెంటు ఆర్డరు ప్రకారము కరణముల తయారీయన్న భేదా మొత్తము అనంతపురం బళారి జిల్లా కరణములకు పంచిపెట్ట బడినదా యని శివరావు గారు ప్రశ్నించిరి.

ఉ:—ప్రభుత్వపు టుల్లపునందు గ్రామోద్యోగులను ప్రత్యేకముగా పిలిపించినచో మొత్తముగా కొంత ప్రవ్య విచ్చుటకు అవకాశము గలదుగాని భేదా లేదు. అట్టి ముదలపి యన్నది. ఇంతకాల మాలస్యము చెయ్యబడినది నన్నుబాలము.

బ్రిటిషు సామ్రాజ్య వస్తుప్రదర్శనము

రా. బి. టి. ఎం. నరసింహాచార్యగారు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యవస్తు ప్రదర్శనమునందు మదరాసు ప్రభుత్వమువారు 1925 సం॥ గూడ పాల్గొను నూచనము గలవాయని ప్రశ్నింప, లేదని తెలియవచ్చెను క్రింద లేకు మదరాసు ప్రభుత్వమువారు పాల్గొనుటనల్ల పొందిన లాభముగూర్చి నివేదించ గోరిరి. అందు కంగీకరించిరి. ఈ యేడు ప్రదర్శనము గూర్చి మదరాసు ప్రభుత్వము వారి అభిప్రాయమును గోరునపుడు కాసనపర్లవారిని సం పదించిది ప్రదర్శనమునందు పాల్గొనుట కంగీకరించవని సత్యమూర్తి గారి ప్రశ్నకుజవాబుగా తెలియ వచ్చెను.

ప్ర:—ప్రదర్శనములో చెల్లిన వస్తువులన్నిటియందు మదరాసు వస్తువు లేన్నీ? ప్రభుత్వమువారి కంత శక్త్యునవు కది.

ఉ:—ప్రదర్శనము నందు పాల్గొనిన 188 గురిలో 11 గురి వస్తువులు ప్రదర్శన ముగిసినపుడు వేలమువేసి అమ్ముబడి నవి. అవి లండనుపంపుబడిన అవసరములేరుట చెప్పటకేరీరి. అట్లు చెల్లినవస్తువులు 174.

భూమిలేన కాబ్యాంకులు

ధనమున్నచో 1925-26 సం॥ నాలుగుచోట్ల భూమి లేనకాబ్యాంకులు కంటేవరకు, (చెంగల్పట్టు) అంబూరు (ఉత్తరాగ్రాదు) కడకురిచి (నక్షిణాగ్రాదు) కృష్ణ రేక నేలముజిల్లాలోకోటి స్థాపించుటకు యేర్పాటులు జరుగుచు న్నునని ఆర్. శ్రీనివాసఅయ్యంగారి ప్రశ్నవలన తెలిసెను.

ఇర్రిగేషను

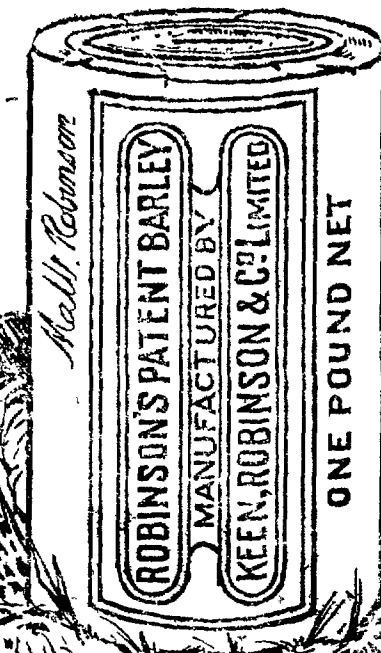
తుంగభద్రప్రాజక్టు

జ. రామేశ్వరరావు:—తుంగభద్రప్రాజక్టుకు గూర్చి విచారించుటకు ఎంత మొత్తము ఖాయపరచిరి. అందునిమిత్తము నియమించబడిన సుమధాని ఎన్నాళ్లవరకు పనిచేయుదును. ఎప్పటికి వారిపని ముగియును?

ఉ:—తుంగభద్రప్రాజక్టు అనగా బళ్లారి పడమటి కాల్వప్రాజక్టు విచారణార్థము మొదలు రూ॥ 17,448 ఖర్చయి నది. మొత్తముపైచి రూ॥ 85,000 ఖాయము చేయబడినది. పని మేములోపున పూర్తికాగలదు.

ప్ర:—బళ్లారి పడమటికాల్వను కురువట్టినుండి గుంటు కలవరకు తీసుకపోయి అప్పల గుత్తి తాడిపత్రితాలూకల జలాశయమునకుగాను తండుకాళులుగా విధించనున్నారా?

రాబిన్సన్స్ "వేటెంటు" బార్ల

No. 2.

విశ్వితి బార్లలో శ్రేష్ఠమైనదిగా పరిశోధనలు, మైక్రోసోపింగ్ మైన శోధనలు చేసినవారిచే నిర్మింపగా

రాబిన్సన్స్ "వేటెంటు" బార్ల

మానవాళికి నిజముగా శ్రేష్ఠమైన పరప్రసాదముని లేనిదని నిర్ణయించుచు రాబిన్సన్స్ "వేటెంటు" బార్లతో రిజుమేషన్లు చేయబడిన గొరిజి లేక అల్పాహారమును తీసుకొనుచుండిన వారికి మంచియు గలుగుటయే గాక తప్పక విస్తల పాలు భావశక్తిగా యిస్తుగలుగుదురు.

ఇతర యే అహారమును తీసికొనుచున్నపుడు శ్రేష్ఠమైన వ్యాధిగ్రస్తులకు దుప్పలకు రాబిన్సన్స్ "వేటెంటు" బార్లతో రిజుమేషన్లు చేయబడిన గొరిజి లేక అల్పాహారముగాని శ్రేష్ఠమైన ఆహారము.

జ్వరముచే బాధపడుచున్నట్టి వారు రాబిన్సన్స్ "వేటెంటు" బార్లతో చేయబడిన గంజిని పుచ్చుకొని ఆ గంజి క్రమమున, కడుపుకు చల్లనమునిచ్చుట వారికి తెలియును. మూత్ర పరిబంధమైన వ్యాధిని లేక చేసిన పరిబంధమైన వ్యాధిని గలవారికి రాబిన్సన్స్ "వేటెంటు" బార్లతో రిజుమేషన్లు చేయబడిన గంజి కంటే శ్రేష్ఠమైన ఆహార మెట్టియును లేదు.

వేదవి కాలమునందు ముంపుగడ్డ, కొంచము నిమ్మ ను చల్లి తీసుకొనుటకు తగినది. అయితే అది రాబిన్సన్స్ "వేటెంటు" బార్లగా చేయబడినది. పలుమారు పీచునున్నచుటో కలవ పని, మలముగూనున్న పెరకే బార్లని వాడుటను మానుడు.

వరప్రసాదము

ఉ:—తుంగభద్రపై కురువట్టిగ్రామమునకు 4 పద్దాగులు ఎగువను అనకట్టుగట్టి గోరీపురం నుకరకు 70 మైళ్లుపొడుగున కాల్వకట్టవ్వంప నూచనలుగలవు. ఆకాల్వ సంబంధమునకుబోదు. గుత్తి, తాడిపత్రితాలూకలకు కాళులు బోవు.

ప్ర:—ఈస్పీ.మంత్రియే పూర్తిగా విచారణచేయుట కు యంత్రాధిక్య అంచనావేయబడినది. ఇది 1925-26 బడ్జెటు నందు గూడ చేరునా?

ఉ:—రూ॥ 40000 అంచనావేయబడినది. ఈయేడునకు రూ॥ 27,500 అనునట్లును మిగిలిన రూ॥12,500 1925-26 బడ్జెటులో చేర్చుట కు అంచనావేయబడినది.

వైకం నల్మొగ్రహము

కరూరు నీలకంఠనంబు ద్రిగారి కేసు

6 వ తేదీని వైకంలో విచారణ జరిగినది

జిల్లా మేజిస్ట్రేటు ఉత్తరువు నుల్లంఘించి అతడు వైకం వచ్చెనని ఫిగ్యూరీలు తెలిపి వాటికి ఉత్తరువుచేరలేదు. ఆ ఉత్తరువుచేరీకి దరిమిలను నేను చాలసాయలు వైకం కు వచ్చితిని అని నంబుడిగారు తోపిరి.

ఉత్తరువు గెజిటులో ప్రకటించబడినది పాలీసు నూపర్నెంటు తెలిపెను. 16 వ తేదీకి నాయివా వేయబడినది.

(ఒకవిలేఖరి)

విద్వారపుబిడ్డడు

నాలుగేండ్ల బాలుడు మరగరువులకు మహాహాసన్యాసముల మొనగుట

బర్మాదేశమున ప్యాపానుమండలమున అద్భుత ఆలోకిక శేధాసంపన్నుడగు నొక బాలుడు జనించెను. అతనినయము నాలుగేండ్లు పాలీభాషలోనున్న వేనాంతగ్రంథములలోని విక్రిటి క్లిష్టభాగములనుగూడ సరదనర్థముగ చూచి చదువును. ఒక్కసారి చూచిచదివినచో అభాగమును మరల నెన్నటికిని మరవదు. ఏకసంతగ్రాహి అనుపేరు ఆతనికి సాగ్ధకముగను న్నుతి. బర్మా పాలీభాషలలో నొకనుతరువు ఆ బాలునిపరీక్షింపగా ఆ రెండుభాషలలోను ఆ బాలుడు మంచి పాండిత్యమును జూపించెను. కాగుగా చదువగలడు. ప్రాణుగలను. కఠినతరములగుతే దాంతభాగములనుగూడ చక్కగా వ్యాఖ్యానము చేసెను. మరగరువులసభలో మహాహాసన్యాసముల నొసగెను. ఇతడు పూర్వజన్మమున గొప్ప పండితుడగు మత్తరువుయెందుననియు పూర్వజన్మవాసనావి శేషముననే యింతకాల్వములో నిట్టి గొప్పపాండిత్య ములపడెననియు మరగరువులకలమధున్నారు. (రంగూడుగుజెలు)

సర్వ మహామద్ షాఫీగారికివిందు

లాహోరు, ఫిబ్రవరి 6:—లాహోరు ప్రజలు సర్వ మహామద్ షాఫీగారికి శుక్రవారము రాత్రి స్టి ఫిక్తుహుల్లాలులో విందుజేసిరి.

వివిధసంఘములవారు, అన్ని జాతీయపక్షములవారు, వేర్వేరువర్తూలవారు విందునం దుంకరించిరి. షేక్ అబ్దుల్ కాదిరుగాయ, షాఫీగారి యారోగ్యమునకై భగవంతుని ప్రార్థించిరి. అటుల జేయుచు సంగీతములు చెలరేగుచుండగా, పాటల బాదము విందు నారగించిరి.

సర్వ మహామద్ షాఫీగారు సమాధానముజెప్పిరి. కాదిరుగాయ నాయుడుగల యధికారిత్వమును చొప్పున స్వత్రావాక్యములలో నా యారోగ్యముగోరవంతుల కంతయు గృతజ్ఞతానుభవములను గూడియున్న వారుగూడ నా నుండు జాపిన అభిమానమున కంతయు గృతజ్ఞతను. మీ రిచ్చట నాకిచ్చిన దయాపూర్వక యాతిభ్యమే నామగనునందు యావనోత్తేజము గలిగించుటకు బాలును నే డిచ్చట నాకాతిభ్య మిచ్చుటకు, యావనభక్తులవారి (స్వరాజ్యపక్షమువారు, భిలాభతుపక్షమువారు, ప్రజ్ఞముండువారు) సంఘమే మన రాష్ట్రము యొక్క భవిష్యదభివృద్ధికి నూచిక. వివిధజాతుల సమ్మేళన మవసరమని సభ వారు నూచించిరి. తత్సనుకూలత కివిందునకుగూడిన సంఘమే ప్రజల నిదర్శనము.

భారత పౌరభాగ్యమున కర్థంతాపవరముగ వివిధ జాతుల సమ్మేళనము గూర్చుట కిది వలయు తక్కినవందలకుండుండు బనిజేసెనటలే జీవితకాలమంతయును శ్రమపడెననున్నందు, ప్రపంచమందలి స్వాతంత్ర్యదేశము లన్నిటిలోను సమానముగ పౌరభాగ్యమునుభవించు భారతదేశము నాదృష్టియందలపడుచున్నది. ఈర ప్రక్రియనకట్టి నేతజేయవలసి వచ్చినను సంజోచములేక జేసెదను. రాజకీయ, సాంఘిక, విద్యాభివృద్ధి విషయములందు నాకే కింది జేయగలనవ కెప్పుడును గొలుతరా నీయను.

నేను, రాజప్రతినిధి కార్యనిర్వాహక వ్యవస్థకుండి జేసివ్వవనిప్రభు విమర్శింపఁ దలచుకొనలేదు. మనస్సాక్షి బోధనం ననుసరించి, యెత్తవలయుజేసితిని. రాజప్రతినిధిగారు నా యొక్క కించిత్రేసనగూర్చి క్లాభ్యవనములం బ్రకటించిరి. నాకార్య నిర్వహణ మందు రీ డింగు ప్రభుత్వం డి సమర్థుడగు రాజప్రతినిధిని సంతోష పెట్టగలగదయెడల నింతమాత్రమే తప్పగలదును. సం తృప్తుడనెరిగి.

లాహోరులో మజలమీరునాకింత ఘనమగు నాతిభ్యము నిచ్చినందుకంతయు గృతజ్ఞతను. వివిధజాతుల సమ్మేళనములకు నేను బాలుపడుచునని మహాభాగ్యముగ జెప్పుచున్నాను (పార్లమెంటు).

పిమ్మట న్యాయాధిపతి ఫోర్డు గారు చమత్కారముగ నుపన్యాసము గావించిరి ఈవిందునకు తన్నాచ్యవనించుట కమితవార్డు ను వెలిబుచ్చెను. షాఫీగారు న్యాయవాదులందు బుట్టిం జనదిట్టించి మనవత్సము సంప్రార్థనగూర్చి మూర్తీభవించి ప్రభుమహిమయు తెలిపెను (పార్లమెంటు).

సభ చాలకాత్రియయినపిమ్మట విడిపోయెను.

పంగ చేత పుటాదాయవ్యయ్యుటిక

మంత్రివర్గమునుగూర్చి యామాలు

కలకత్తా, ఫిబ్రవరి 6:—రాష్ట్ర కాపనసభలో చర్చకు అదానవ్యయపట్టిక ప్రభుత్వమువారు పెట్టెదమను. తర్వాత యమై కలకత్తాలోని వార్తాపత్రికలు నూతనమంత్రివర్గమునేర్పించు విషయములు పలువిధములుగ చర్చించుచున్నవి. ప్రేక్షకులను పత్రిక, వచ్చే మంత్రివర్గము స్వతంత్రము (యండిపెండంటు) అనుద్యోగియులగు యొగోపియములు, మొదలగు నితరసంఘములన్నియు కలసి యేర్పడించుచునని యూహించుచున్నది.

ఈసమయ వ్యాపించి కొన్ని వార్తలంటి, స్వరాజ్య వారులు గూడ పదవులు స్వీకరింపగని కొందఱూహించుచున్నార. కాని జె. యమ్ నీనుప్రకారం, ఫార్వర్డు పత్రిక కొకయుత్తరమును వ్రాయుచు, స్వరాజ్యసంఘమువారెల్లు చేయరనియు, వాసుగారుగాని మతవరుగాని దాని కంగీకరింపజేదనియు, నట్టి యుద్దోగములు కొరవనియు, నీసంఘమునండి మంత్రివర్గమునేర్పరచుటకు గూడ వారు ప్రతికూలరింజువురురనియు, నీయూదాహరణవ్యయపట్టికను, ముఖ్యముగ మంత్రులకే తమలను నిరూపింపనే యూహించింపఁ బడినందునముల కాయకత్తుల బ్రయత్నమున జేతుననియు చెలియఁజేసిరి.

చెన్నై రి బజారుధరలు

ఫిబ్రవరి 9 వ తేదీ సోమవారము

(1) ధాన్యములు

దరియలు కా 1.5 ర 80.0.0 మొదలు 42.0.0 నుండి	
రియ్యను బస్తాలు మొదలు వరక	
నలుసు తెనాలి ,, క 42 గల 14.0.0 14.8.0	
నలూరిని ,, డిటా ,, 15.8.0 16.0.0	
డిల్లీ ,, డిటా ,, 16.4.0 16.8.0	
రాగులు కా. 164 బస్తా 1.5 ,, 8.12.0 9.0.0	
నవ్వులు ,, ,, 20.0.0 24.0.0	

(2) వస్త్రధాన్యములు

కంచులు బస్తా 1.5 ర 205 ర 11.0.0 ర 12.0.0	
నెనగలు ,, డిటా ,, 10.8.0 11.8.0	
నెనలు ,, డిటా ,, 11.8.0 12.4.0	
మినుములు ,, డిటా ,, 18.0.0 16.0.0	
జువలలు ర 164 ,, ,, 9.4.0 11.4.0	

(3) నూనె వస్తువులు

నవ్వులనూనె కా 1.5 ర 160.0.0 165.0.0	
రయ్య ను 1.5 ,, 14.0.0 22.0.0	
కాంచాపురం నెరునెనగలకవ్వ కా 1.5 ,, 55.0.0 60.0.0	
ఇతరత్రదేశము ,, ,, 50.0.0 58.0.0	
తెరునెనగలకా నూనె కా 1.5 ర 122 నెనగలకా నెనె 118	
అమడము కా 1.5 ర 142 0 0	

(4) చిల్లర వస్తువులు

కాంచాపుర కా 1.5 ర 155.0.0 160.0.0	
కూరకనువు ,, ర 180.0.0 185.0.0	
బొంబాయికాంచా(గుంటూరు రివి) కా 1.5 ర 129.0.0 140.0.0	
గుంటూరుకాంచాకట్ట పీఠమునా నూనె 1.5 ర 50,55	
కాంచా పీఠముకట్ట ,, ర 70, 75	
అయ్య కా 1.5 ర 85.0.0 90.0.0	
రింతకంక కా 1.5 ర 80.0.0 49.0.0	

(5) టెక్సుటులు

నూనె రకం కా 1.5 ర 82.0.0 88.0.0	
చురకంక ,, 82.0.0 85.0.0	
రవ్వండు ,, 82.0.0 85.0.0	

(6) హామలు

నండి 100 రులంబె ర 12.0.0 77.0.0	
బంగారము, గులము 1.5 ర 21.8.0 22.8.0	
నవరస 1.5 ర 18 15 9	
ఇతడి కా 1.5 ర 275.0.0 280.0.0	
రాగి డిటా ర 825.0.0 880.0.0	
బాగాచక్కెర కా 1.5 ర 84.8.0 85.0.0	

(7) ర గులు అలిజరే ను

అవుకృష్ణుడు 20 డిగ్రీలు క 70 72 0.0	
కొట్టికట్టుడు డిటా ,, ,, ,,	
నీసం డిటా ,, ,, ,,	
గురం డిటా ,, ,, ,,	

(8) దూది

బొంబాయి నవ్వుకాయ 1.5 ర 220.0.0	
--------------------------------	--

(9) నూలు

బొంబాయికాంచా నం 10 1/2 పెట్టె 1.5 ర 7.8.0	
మధుర నం 12 1/2 పెట్టె 1.5 ర 8.12.0	
పురూరు యెనుగ నం 8 1/2 పెట్టె 1.5 ర 8.12.0	
బాగాచక్కెర నం 12 1/2 పెట్టె 1.5 ర 7.12.0	
నూనెయెనుగ నం 20 ర 11.4.0	
బాగా నం 20 ,, ,, ,,	
,, ,, 40 పి రెలియ అయినన ర 18.11.0	
గోకాత నం 12 1/2 ర 9.0.0	
నాద్యోగ నం 24 1/2 ర 11.8.0	
14 1/2 కిలొగ్రా కడి ర 8.12.0	
నం 20 డెన్ని సింహం యాకె ర 11.4.0	
నం 22 ,, ,, ,, ర 11.8.0	
నం 12 1/2 డెన్ని సర్కసు ర 9.0.0	
నం 14 1/2 ,, ,, ,, ర 9.4.0	

మందరి తెలము

డబ్బీ 1-5 నెల రూ 0.8-0 వి.పి. 0.13-0
ఒక డబ్బీతెలము విడుదల రాచిన ముఖమున ఏర్పడు మొదటలు మచ్చలునూనను. ముఖము కాంతివారి, నున్నగా అద్దమువలె ప్రకాశించును. చర్మము మృదుత్వముకలిగి నాంజా జేయును. ఈతెలము మందమువాన గలిగి మిగతాదనల నుండును. అమ్మతాంబనం డిపో మదరాసు - బొంబాయి

ఏడుదినములలో నారకురువును తామరను కుదుర్చు అత్యద్భుత బౌషధము

- (1) నారకురువుతెలము మొదటిరకం బుడ్డి 1కి ధర రూ 1.0-0
- (2) తేజముండు బుడ్డి 1.5 రూ 1.0-0
- (3) నారకురువుకు లోనికిపుచ్చుకొనుటకు 15 దినముల బౌషధము ధర రూ 4.0-0
- (4) తామర తెలము బుడ్డి 1 కి ధర రూ 1.0-0
- (5) తామరకు లోనికి పుచ్చుకొనుటకు 8 దినముల బౌషధము ధర రూ 2.0 0

అన్ని బౌషధములకు ప్యాకింగు తపాలఖర్చులు చేరు. ఉపయోగించువిధము బౌషధములో పంపబడును. దీర్ఘకాలమునండియున్న మొండివ్యాధులు చేరులో చూచి చలహానిచ్చెనము.

ఉత్తరములు ఆంగ్ల భాషలోనే వ్రాయవలెను
A. A. AYYANGAR, No 1, Sunkuwar Street
Triplicane, Madras.

శేషచెట్టుయొక్క మంచిగుణములు కలిగిన టాయిలెట్ అండు బౌషధ సంబంధమైన వస్తువులు

మర్రిసబ్బు:—కార్యాల్లో ఇతరబౌషధసంబంధమైన సబ్బులన్నిటికంటెను శ్రేష్ఠమైనది. చర్మమును తినివేయును. మిక్కిలి సున్నితముగా వాసనచేర్చుచున్నది. 3 బిళ్ళలగలపెట్టె 1 కి ధర రూ 0.12-0. మర్రిశ్రేయసు దంతచూర్ణము:—తేతపుల్లలతో దంతభావనముచేయుట అందరికిని తెలిసినవిషయమే. ప్రభుతో మర్రిశ్రేయసు దంతచూర్ణమును చేర్చి దంతభావనము జేసికొనుట చాలమంచిది. శేషచెట్టుయొక్క మంచిగుణములన్నియు నిందులోగలవు. బుడ్డి 1 0.6.0, చిన్నపెట్టెము 1కి 0.2-0 మర్రి సాటాయిలెట్ రిండి ముఖమునకు, చర్మమునకుదేహము నకు తగినపిండిద్రవ్యా 1 కి రూ 0.10.0; ప్యాకెట్టు 1 కి 0.8-0 హిందూదేశమునందు హిందూదేశపువర్తమాను, ధనము చేతయారుచేయబడినది.

SRI KRISHNA BROTHER, 323, Thambu Chetty Street, MADRAS & Mr. V V KRISHNA IYER Palghat

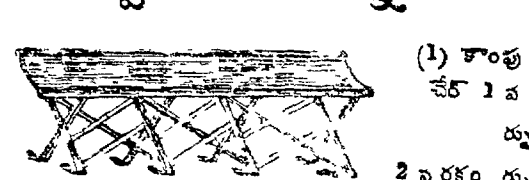
శ్రేష్ఠతరమైన పెంట్లుకల తెలము "మజినునానె"

మిక్కిలి మనోహరమైన నువానగలవి. వైట్ ఆయిల్ యొక్క అపాయకరమైనవర్ణములు చేరుటలేదు. ఇది చాలకాలమునుండి నుంచుకొనుకలిగి, వాడుకలోనున్నది. బుడ్డి 1 కి ధర రూ 1.0-0.

దీనిని వాడుటచే పెంట్లుకలు మిక్కిలి కాంతిగాను నల్లగాను, బలముగాను యుండును. చుండును రానీయక పెంట్లుకలను బాగుగా పెంచును. యితరవిధములకు మాత్రత కాట్టలగునకు వ్రాసిన ఇవాముగా పంపెదము.

ఆతంకని గ్రహ ఫార్మసి, 26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

స్వదేశికాంపు ఫర్నిచరు

- (1) కాంపు ఈజి చేర్ 1 వ రకం రూ. 8. 2 వ రకం రూ. 7.
- (2) మడత కాంపుకాటు 1 వ రకం రూ 15, 2 వ రకం రూ 18.
- (3) ఎత్తు కాన్ వాసుచేర్ రూ 4.
- (4) కాంపుచేర్ 1 వ రకం రూ 8.8-0, 2 వ రకం రూ 8. కాట్టలగు, యితర వివిధములకు వ్రాసిన పంపబడును. పి. వీరాస్వామినాయు అండ్ సన్స్ వర్సారాపురేట, గుంటూరు జిల్లా

